

PEDAGÓGIAI PROGRAM

REMÉNYSÉG

KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA

ÉS

ÓVODA

1196 BUDAPEST, PETŐFI UTCA 56.

OM 035147

JÓVÁHAGYTA:

2025. ÉV SZEPTEMBER HÓ 20. NAP

Tartalom

I. AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	7
1. BEVEZETŐ	7
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai programjának céljai, feladatai	8
1.2 Jogszabályi háttér	8
1.3 Az intézmény helyzete, háttere	8
2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	10
2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	10
2.1.1 Alapelvek, értékek.....	10
2.1.2. Célok, feladatok	10
2.1.3. Eszközök, eljárások.....	11
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	12
2.2.1. Nevelési területek.....	12
2.2.2. Tanulási területek	21
2.2. Teljes körű egészségfejlesztés.....	27
2.2.1. A teljes körű egészségfejlesztés lehetőségei az általános iskolában	27
2.2.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	28
2.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	28
2.3.1. Közösségek.....	28
2.3.2. A média szerkesztésében részt vevők tevékenysége, céljai	32
2.4 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	32
2.4.1. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása	32
2.4.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	32
2.4.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő programok	33
2.4.4. A tehetség és a képesség kibontakozását segítő tényezők	33

2.4.5. A szociális hátrányok segítségét jelentő tevékenység.....	34
2.5. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	34
2.6. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje	35
2.7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	36
2.8. Kapcsolattartás a tanulókkal, a szülőkkel, az iskola partnereivel	40
2.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	43
2.9.1. Az értékelés rendje	43
2.9.2. A vizsgatárgyak részei és követelményei.....	44
2.10. A felvétel és átvétel helyi szabályai.....	44
2.10.1. Az első osztályosok beiskolázása.....	44
2.10.2. Átvétel más intézményből.....	45
2.11. Az iskola helyi tanterve	47
2.12. A választott kerettanterv megnevezése	49
2.13. A választott kerettanterv típusa	50
2.14. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei.....	50
2.15. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	51
2.16. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	53
2.17. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai	53
2.18. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	53
2.18.1. A tanulók ellenőrzése, értékelése	53
2.18.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái.....	55
2.18.3. Szöveges értékelés.....	57

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

2.18.4. Értékelés érdemjeggyel	58
2.18.5. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	58
2.18.6. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	60
2.18.7. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítési formái	62
2.18.8. Jutalmazás, elmarasztalás formái	65
2.19. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	66
2.20. Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok.....	67
2.21. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	67
2.21.1. Az iskola egészségnevelési elvei.....	67
2.21.2. Az iskola környezeti nevelési elvei	68
2.22. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló gyermekvédelmi intézkedések.....	69
II. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	71
1. Bevezetés.....	71
1.1. Küldetésünk.....	72
1.2. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei.....	74
1.3. Katolikus gyermekképünk	74
1.4. Katolikus óvodaképünk.....	75
2. A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	76
2.1. A hitre nevelés erősítése.....	77
2.2. Az egészséges életmód alakítása	78
2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	83
2.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	88

3.A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	92
3.1. Személyi feltételek.....	92
3.2. Tárgyi feltételek	94
3.3.Az óvodai élet megszervezése	94
3.4.AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJE:.....	96
3.5 Tevékenységek javasolt szervezeti formája	98
4. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	100
5. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	102
5.1 Hitre nevelés.....	102
5.2. A játék	109
5.3. Verselés, mesélés	114
5.4.Ének, zene, népi játék, tánc.....	119
5.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	124
A fejlődés várható eredménye :.....	126
5.6 Mozgás	126
5.7.A külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal.....	132
5.8. Munka jellegű tevékenységek	138
5.9 A tevékenységekben megvalósuló tanulás	142
7. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK.....	149
7.1.Gyermekvédelem.....	149

7.2.A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	150
7.3.Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése, fejlesztése	151
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	154

„Töltsön el Benneteket a reménység Istene teljes örömmel és békével a hitben, hogy a Szentlélek erejével bővelkedjete a reményben!”

(Róm 15,13)

I. AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1. BEVEZETŐ

A Reménység Katolikus Általános Iskola számára a nevében szereplő keresztény remény meghatározó jelentőségű. A II. Vatikáni Zsinat a fiatalokat, akiknek nevelését, oktatását felvállaljuk, az Egyház reménységének nevezi. Iskolánk ezáltal a Remény növekedésének színtere is. Ezzel együtt a keresztény remény mint a bizalommal teli, tevékeny várakozás Isten országának eljövetelére pedagógiai munkánk alapvetése. Krisztus példáját követve tanító-nevelő munkánkban arra törekszünk, hogy megszólalásunkat mindig a mondanivaló világossága jellemezze, valamint alázatosság és szelídség, hogy az igazság jósággal, az értelem szeretettel, s a kellő okosság bizalommal párosuljon, mely ápolja a barátságot, és összekapcsolja a lelkeket¹. A Gravissimum Educationis kezdetű zsinati dokumentum így látja a katolikus iskolák sajátos feladatait: a katolikus iskola „megteremti az Evangéliumi szabadság és szeretet légkörét az iskolai közösségben, segíti a fiatalokat abban, hogy személyiségük kibontakoztatásával együtt növekedjék bennük az az új teremtmény, amellyé a keresztségben lettek; az egyetemes kultúrát úgy kapcsolja össze az üdvösség hírével, hogy a hit fénye átjárja a tanulóknak a világról, az életről és emberről fokozatosan szerzett ismereteit. Így tehát a katolikus iskola, miközben a kor követelményei iránti kellő nyitottsággal a földi társadalom javának hatékony előmozdítására neveli tanulóit, Isten országa terjesztésének szolgálatára is előkészíti őket, hogy példás és apostoli életükkel az emberi közösség üdvös kovászává legyenek”². Úgy alakítjuk nevelő-oktató munkánkat, hogy a kegyelmi adományokkal jól sáfarkodva méltók legyünk a katolikus iskola névre. Ezáltal arra törekszünk, hogy a ránk bízott gyermekek kiegyensúlyozott, egyházuk felé elkötelezett, széles látókörű, idegen nyelven beszélő, egészséges fiatallá serdüljenek.

¹ A II. Vatikáni Zsinat *CHRISTUS DOMINUS* kezdetű dekrétuma a püspökök pásztori szolgálatáról az Egyházban (2. fejezet 13.)

² A II. Vatikáni Zsinat *GRAVISSIMUM EDUCATIONIS* kezdetű deklarációja a keresztény nevelésről (8)

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai programjának céljai, feladatai

Az általános iskola nevelő-oktató munkája a pedagógiai program szerint történik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, a fenntartó hagyja jóvá.

Az általános iskolának két sajátossága van.

Az intézmény keresztény családok gyermekeinek nevelését és oktatását végzi.

„...Közel van hozzád a tanítás, ajkadon és szívedben, tudniillik a hit tanítása, amit hirdetünk.”³

A tanulók emelt szintű idegen nyelvi oktatásban, angol vagy német nyelven, vesznek részt.

1.2 Jogszabályi háttér

2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

22/2015. (IV. 21.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet módosításáról

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

401/2023. (VIII. 30.) Korm. Rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény végrehajtásáról

1.3 Az intézmény helyzete, háttere

A Reménység Katolikus Általános Iskola Budapest XIX. kerületében található. Az iskola épülete az 1800-as évek végén is iskolaként működött, majd 1902-ben újjáépítették.

Az akkori épületben folyik ma is a nevelő-oktató munka.

Az ingatlan a Budapest Főváros XIX. kerület Önkormányzat tulajdonában van.

³Róm 10.8 – Szentírás – Szent István Társulat

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Az általános iskola alapításának éve 1992, és a Reménység Ökumenikus Keresztény Iskola Alapítvány fenntartásában működött.

A pedagógiai programjában a 2004/2005. tanévtől változás következett be, két tanítási nyelvű oktatás kezdődött angol célnyelv meghatározással. Az iskola Reménység Két Tanítási Nyelvű Keresztény Általános Iskola nevet kapta.

Az iskola fenntartója 2012 szeptemberétől az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye, 2013. szeptember 1-től az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatóság (2025 januárjától a neve: Budapesti Katolikus Intézményfenntartó Központ (EKIF)).

Az intézmény a Reménység Két Tanítási Nyelvű Katolikus Általános Iskola nevet vette fel.

2016. szeptember 1-jétől az iskola programjából kikerült a két tanítási nyelvű program, az idegen nyelvet emelt szinten, heti öt órában oktatja az iskola. Az intézmény új neve: Reménység Katolikus Általános Iskola.

Az általános iskola 8 évfolyamos, évfolyamonként 2 osztály tanulóit képes befogadni a 16 tanteremmel rendelkező iskolaépület.

Az iskola a Kispesti Nagyboldogasszony Főplébánia területén helyezkedik el, mint alapítója az iskolánknak a hitéleti és szakmai tevékenységet liturgikus, pasztorális és tartalmi, tekintetben is segíti. A Budapest-Kispest Görögkatolikus Egyházközség parókusa a római katolikus közösséggel együtt vesz részt az iskola életében.

A Kispest Központi Református Egyházközség és a Kispesti Evangélikus Gyülekezet lelkipásztorai az 1992-ben megkezdett közös munkát folytatva egészítik ki a hitoktatást, a tanulók keresztény nevelését.

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az intézmény katolikus szellemiségű nevelő-oktató munkájában szintetizálni kell a Magyar Katolikus Egyház és a Fenntartó által meghatározott követelményeket a törvények és rendeletek tartalmával.

Az iskola munkájának alapelvei, céljai csak azonosak lehetnek a köznevelési törvény alapelveivel és céljaival.

1.§ (1) „...elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarat tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ez által erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel. Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás”⁴

2.1.1 Alapelvek, értékek

A nevelő-oktató munka pillérei a keresztény nevelés, az ismeretek magas színvonalú oktatása, a személyiségformálás a közösségi élet fejlődésével összhangban. A harmonikus testi fejlődés biztosítja mindezek fizikai feltételeit.

Az alapelvek és értékek világi gyűjteménye kiegészül az Egyház Szentírásában élő tanításaival.

A katolikus iskola nevelésében alapvető érték a tapintatosan megértő szeretetet, a tisztelet egymás iránt.

A pedagógusok munkája a családok nevelését egészíti ki. A szülő – tanuló – pedagógus hármas egység bizalma teremti meg a folyamat belső értékét. A tanulóknak kialakuló értékrend lesz az alapja a tudás mennyiségi és minőségi növelésének, a műveltség kialakulásának, valamint a közösségi élet harmóniájának.

2.1.2. Célok, feladatok

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire, és az alkotás izgalma, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”⁵

⁴ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

⁵ Szent-Györgyi Albert

Az idézetben megfogalmazott cél elérését, és a hozzá vezető út feladatainak elvégzését a keresztény elkötelezettségből következő magatartással, viselkedéssel és életvitellel kell véghezvinni.

Az iskola minden dolgozójának missziós feladata van a családok között. A cselekedeteknek kell bizonyítaniuk, hogy a keresztény közösségben lévők célja túlmutat az iskola falain, a napi élet minősége a tárgyi gazdagságtól független, hiszen a hitben élőknek megadatott a Teremtőtől kapott, a Világban és egymásban is felismerhető értékek sokasága.

A nevelőtestület tevékenységének középpontjában a tanuló áll, a minőségi nevelő-oktató munkával éri el a tanulók képességeinek megfelelő eredményeket. A megszerzett tudás birtokában a továbbtanulásra és az élethivatás megtalálására lesznek képesek valamennyien.

Az iskola katolikus hitelvek szerint nevelő pedagógusainak célja, hogy a majd felnőtté váló tanítványok szilárd értékrenddel, hívő lélekkel megállják helyüket az önálló életben, a családalapításban és a hivatás gyakorlásában.

Az emelt óraszámú idegen nyelvi oktatás célja a magasabb szintű, elmélyültebb tudás. Az idegen nyelvi mérések eredményei azt mutatják, hogy tanulóink képesek a magas szintű nyelvtanulásra a jó tanulmányi eredmények megtartásával. A nyolcadik osztály végén megszerzett B2 típusú középfokú nyelvvizsgák száma indokolja a nyelvtanítás emelt szintjét.

2.1.3. Eszközök, eljárások

A mindenkori rendezett, nyugodt környezet biztosítja a nevelő-oktató munka és a tanítás-tanulás folyamatának zavartalanságát. Az intézmény a tanulócsoportok számának és a csoportlétszámoknak megfelelő mennyiségű tanteremmel rendelkezik.

A szaktantermi ellátottság a szükséges és elégséges feltételeknek megfelel.

A délutáni foglalkozások megtartása a tanulócsoportok termeiben történik. Szabadidős tevékenységek az önálló tanulási időt megelőzően (a mindenkori órarend szerint), és az önálló tanulási idő után szervezhetők.

Az intézmény a nevelőtestület pedagógiai munkájához az előírásoknak megfelelő felszerelésekkel rendelkezik.

A célok elérését biztosító környezet és eszköztár a lehetőséget adja a közös munkához.

A tevékenységek eszköztára, az eljárások módszerei a pedagógusok és a tanulók közötti viszonyt határozzák meg.

A kapcsolat kialakításának és fenntartásának, a nevelői munkának az alapjai következők:

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- személyiségjogok tiszteletben tartása, kölcsönös tiszteletadás
- a nevelő-oktató munka aktuális dokumentumainak ismeretével végzett feladatellátás
- tudatos, széles látókörű, komplex ismeretátadás
- egyéni képességekre és készségekre épülő nevelő-oktató munka
- követelmények támasztása a következetes ellenőrzés és értékelés megtartásával
- pedagógiai tapintat, empátia, titoktartás az igazságossággal párosítva
- esélyegyenlőség biztosítása minden pedagógiai helyzetben
- keresztény elkötelezettségű, tudományos alapú oktatás
- gyermekközpontú, példamutató pedagógus közösség
- felelősségvállalás a tanítványokért
- a pedagógusok az iskola tanítványait magántanítványként óradíj ellenében nem tanítják

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.2.1. Nevelési területek

Az iskola a munkatervében igazodik az egyházi év alkalmaihoz. A tanítási év feladatai és a tanév programjai figyelembe veszik ezt a ciklikusságot. A nevelésben nagy szerepet kap ennek az időbeosztásnak a rendszere.

A nevelési színterei a tanítási órák, a délutáni csoportfoglalkozások, a szabadidős tevékenységek és az iskolán kívüli programok helyszínei. Az eltérő színtereken lévő emberekkel teremtett aktív vagy passzív kapcsolat is neveli a tanulókat.

a) Hitéleti nevelés

Az iskola tanulói felekezetek szerint római katolikus, görög katolikus, református, evangélikus, baptista közösségekhez tartoznak. A hittanórákat felekezeti bontásban biztosítjuk. A más-más felekezetű tanulók közösségében a magatartást a kölcsönös tisztelet jellemzi.

A tanév programjaiban a hitéleti programok az irányadóak, az egyházi év rendjéhez igazodnak.

- közös ünnepi tanévnyitó szentmise – iskolai Veni Sancte
- hétindító reggeli imádság a Kispesti Nagyboldogasszony Főplébánia templomában
- a tanítás megkezdése előtt és a tanítás befejezése után ima az osztályközösségben az órát tartó pedagógussal együtt
- iskolamisék és osztálymisék a tanév munkatervében meghatározott időpontokban, a Kispesti Nagyboldogasszony Főplébánia templomában

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- a tanulók a saját plébániájukon vesznek részt a vasárnapi szentmiséken
- a protestáns tanulók istentiszteletre mennek
- az Egyház parancsolt, tanítási napra eső főünnepait szentmise keretében ünnepeljük
 - Urunk megjelenése (Vízkereszt) – január 6.
 - Hamvazószerda – a mozgóünnep napján
- közös Rózsafüzér imádság októberben
- adventi alkalmak
 - lelki nap tagozatok szerint
 - gyónási lehetőség
 - roráté (osztálymise), agapé (évfolyamonként)
 - karácsonyi műsor
- az iskola termeinek megszentelése
- nagybőjti alkalmak
 - lelki nap tagozatok szerint
 - gyónási lehetőség
 - nagybőjti osztálymise (évfolyamonként), agapé
 - Keresztút
- ünnepélyes szentmise keretében a 8. évfolyam búcsúztatása
- ünnepi tanévzáró szentmise – Te Deum

A hitoktatókkal együtt az osztályfőnökök is aktív résztvevői a hitéleti programok szervezésének, vezetésének és lebonyolításának.

b) Erkölcsi nevelés

A tanulók neveléséhez az iskola minden dolgozójának azonos módon kell képviselnie a keresztény értékrendet. A tanulók a hittanórák tanításait, a tanórák erkölcsi útmutatásait az iskola közösségi életének mozzanataiban gyakorolják.

- tisztelettudó magatartás
- közösségi beilleszkedés mások jogainak tiszteletben tartásával
- az önfegyelem tanulása, és fejlesztése
- a kötelességtudat kialakítása, fejlesztése
- az elvégzett munka megbecsülése
- az igazságérzet helyes kibontakoztatása

- felelősségvállalás a tettekért, azok következményeiért
- tisztesség a munkában és az emberi kapcsolatokban
- együtt érző és segítő magatartás a társak iránt
- mások felé türelem, megértés és elfogadás
- a képviselt értékrend vállalása
- tapintatos és fokozatos missziós keresztény nevelés
- a keresztény értékrend érvényesítése a nevelésben és az oktatásban egyaránt
- a hitéleti nevelés során tanultak belső igénnyé alakítása

c) Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az iskola nevelésében fontos terület a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése és bemutatása. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

Őszi népszokások

- Kertünk kincsei kiállítás – természentalálás, szőlőpréslés, szüreti mulatság

Téli népszokások

- Luca-búza ültetése – napközisek pénteki csoportközi foglalkozásának része
- betlehemezés – az 5. évfolyam tánc és dráma óráinak hagyományőrzése
- regölés – az 5. évfolyam hagyományőrzése
- farsang – iskolai téltemetés az évfolyamok és az osztályok műsoraival

Tavaszi népszokások

- húsvét
- pünkösöd

A tananyagokhoz végzett kutató munkák a magyar természeti környezet értékeit, a magyar művészeti alkotásokat, a tudomány magyar képviselőinek kiemelkedő eredményeit gyűjti egybe.

Az ünnepi műsoroknak hitelesen kell közvetítenie a tartalmat, érzelmi hatása csak pozitív lehet. Az iskolai ünnepélyek, megemlékezések gyermek előadói a saját évfolyamuk tananyagából merítenek a műsorukhoz.

- 1848. március 15. 4. évfolyam
- Aradi vértanúk emléknapja 7. évfolyam

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- 1956. október 23. 8. évfolyam

A tanulmányi kirándulások a nyári táborokkal karöltve szolgálják a magyar haza tájainak megismerését, a történelmi helyek a múltra való emlékezést tartják életben.

- 1. évfolyam Kispest nevezetességeinek megismerése
- 2. évfolyam budapesti kirándulás
- 3. évfolyam a történelmi olvasmányok magyarországi helyszíneit keresik fel
- 4. évfolyam a történelmi, irodalmi olvasmányok emlékhelyeire kirándulnak
- felső tagozat Magyarország történelmi, irodalmi, művészeti, kereszténységgel kapcsolatos emlékhelyeit fedezik fel
- a nyári táborok a nagy tájegységek, a nemzeti parkok, a hagyományörző és történelmi helyszínek bemutatására szerveződnek egy hetes programokkal

A múzeumi napon a pedagógusok a tananyagok közötti összefüggéseket mutatják be, a kulturális értékek a műveltséget gyarapítják, ugyanakkor a bemutatott kiállítások, művek az alkotók és azok munkájának tiszteletére tanít.

d) Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskola diákönkormányzata az tanulóközösség életében vállaljon aktív szerepet. A tanulók képviselőjében megjelenik a Házirend szerinti szabályok betartása és betartatása. Az együttélés szabályainak érvényesítése az emberi jogok és az emberi méltóság tiszteletben tartásával, a tanulóközösség erőszakmentes és méltányos képviselője az iskola életében.

A tanulókat érintő programok kialakításakor, a hagyományok figyelembe vételével, a kreatív és kritikus gondolkodásnak kell teret adni. A vita szabályainak megtanításával az önálló gondolkodás fejlesztésével a vitakultúra fejlődik. A döntések kölcsönös elfogadása, a közösségi érdekek érvényesítése az egyéni érdekekkel szemben a tanulók alkalmazkodó képességét is fejlesztik.

e) Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. Az iskola nevelő-oktató munkájának alapja a keresztény szellemiségű nevelés, az emelt szintű idegennyelv-oktatás. A képességek és a készségek elfogadó megismerése meghatározó a tantárgyi követelmények teljesítésében, a nevelő-oktató munka folyamatában a pedagógusok számára kiemelt feladat ezek tapintatos feltárása a tanulók és a szülők felé.

A nevelőtestület minden tagjának feladata, hogy a tanulókat helyes énkép kialakulásához vezessék, segítve ezzel a követelményrendszerben kitűzött egyéni cél elérését. Az önmegismerés mind a tudás gyarapításának mind a konfliktusmentes társas együttélésnek az alapja.

Teendők a fejlesztés sikeréért:

- a tanulók otthoni környezetének, családjának megismerése – családlátogatás
- a készségek fejlettségi szintjének mérése
- támogató értékelés
- szakszolgálatok vizsgálatának és fejlesztésének igénybevétele
- a szakvélemények javaslatainak beépítése a nevelő-oktató munkába
- felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokon segítsék a tanulókat
- a fejlődés szintjeinek bemutatása a közösség felé – tudatos elismeréssel
- érdeklődés felkeltése a műveltségterületek irányába
- tanulmányi, műveltségi és sportversenyeken történő részvétel
- egyéni és csoportos művészeti eredmények bemutatása
- egyéni és csoportos sportsikerek bemutatása
- az érzelmek hiteles kifejezésére alkalmat kell biztosítani
- az empátia fejlesztése tanuló társak másságának elfogadása érdekében
- segítségadás és a segítségelfogadás képességének fejlesztése
- az iskola helyi sajátosságainak megfelelő társas kultúra kialakítása, megtartása

f) Családi életre nevelés

A tanulók a keresztény neveléssel kiegészítve készülnek fel az egymást segítő, szeretettel problémamegoldó családi életre.

Az iskolában a nagycsaládos szülők példamutató élete segíti az osztályközösségek tagjait a mintaértékű életvitel megismerésében. Az önzetlen, lemondásra is képes családok gyermekei példát adnak osztálytársaiknak, iskolatársaiknak.

Az iskola feladata a tanulók szülők iránti tiszteletének és megbecsülésének erősítése. A bizalmas gyermeki szeretet kinyilvánításának helye a családi otthon.

A szülőkkel egyetértésben, csak a családok kérésére kell segítséget adni a magánélet problémáinak megoldásához. A nevelőtestület tagjainak nyitott, őszinte, de tapintatos lélekkel kell támaszt nyújtania a rászoruló tanulók és szüleik számára.

Gondoskodni kell a közvetlen bizalommal teli kapcsolat kialakítására a konfliktuskezelés megtanításához.

Az iskola a hívő védőnő és iskolaorvos előadásával biztosítja a tanulóknak a párkapcsolatok kialakításával és megtartásával, a szexuális kultúrával kapcsolatos kérdések megválaszolását.

Az iskola értékrendjével ellentétes, de a társadalomban jelen lévő negatív hatásokról, személyiség romboló jelenségekről ismertetőt tartanak a pedagógusok, a hívő szakemberek, a témában jártas önkéntes szülők.

g) A testi és lelki egészségre nevelés

A tanulók testi nevelésének helyszíne az iskola épületében nagyon szerény. A tornaterem és tornaszoba alapterülete, az iskola udvarának alapterülete és elhelyezkedése nehézséget okoz. A mindennapos testnevelés, a sportfoglalkozások a tanítási időn kívül, a felüdítő kötetlen testmozgás maradéktalan biztosítása az iskola területén korlátozottan lehetséges. A tanulócsoportok az iskola környezetében lévő játszóterek felszereléseit, a környező templomok udvarait, kertjeit is igénybe veszik.

Az egészséges életmódra nevelés és az egészségvédelem érdekében tagozati szintű, vagy iskolai szintű programok vannak.

- táplálkozási tanácsadás, egészséges ételek készítése, bemutatója és kóstolója a Kertünk kincsei kiállítás növénybemutatóján
- sportnap ősszel
- egészségvédelem, felmérés, szűrés, tanácsadás a sportnapon – az iskola védőnőjének vezetésével
- élelmiszerek kémiai összetevőinek ismertetése, – teremtvédelmi napon
- drog prevenció előadás – szakemberek előadása
- szenvedélybetegségekről előadások
- szexuális felvilágosítás

A lelki egészséget a személyiségfejlesztés és a hitéleti alkalmak együtt biztosítják.

- egyházi alkalmak
- gyónási lehetőségek biztosítása
- lelki napok
- imaalkalmak

h) Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Az iskola osztályaiba érkező új tanulók befogadásának hagyománya van. A csoportokban eltöltenek a tanulók egy ismerkedő napot. Az osztálytársak feladata az iskola épületének bemutatása. A tanítási órákhoz tartozó teendőket együtt végzik a tanulók. A szokásrendbe és a házirend szabályaiba közösen vezetik be az új tanulót. A közösség nem hagyja magára az új társat.

A pedagógusok türelmi időt hagynak a beszkokásra, a tanult ismeretek felmérése után, ha szükséges, felzárkóztatásban részesül a gyermek.

i) Fenntarthatóság, környezettudatosság

A sajátos nevelési programban a teremtett világ megóvása és továbbadása alapvető elv. A tanulók teremtésvédelmi nevelése biztosítja a környezettudatosságot. Az iskolai teremtésvédelmet az intézmény teremtésvédelmi felelőse koordinálja.

Az iskola felszerelésére vigyázni kell, az értékek megóvásával biztosítja minden tanuló a következő évfolyam számára az esztétikus berendezést.

Az okozott kárt a tanulónak meg kell térítenie. A szülőkkal egyetértésben, a kár összegétől függően a tanuló a zsebpénzéből fedezi a kárt, vagy a szülők is segítenek a kiegyenlítésben.

Az iskolában szelektív hulladékgyűjtés van. Az iskolai természettudományos programjai, a tanulmányi kirándulások és a nyári táborozások a fenntarthatóság és a teremtésvédelem jegyében történnek.

j) Pályaorientáció

Az iskola minden évfolyamán, igazodva az életkori sajátosságokhoz, a tanulókat be kell vonni a munkába. A tanulók környezetének védelmétől a képességeknek megfelelő tanuláson át a közösségért végzett feladatokig van lehetőség a képességek kipróbálására, az érdeklődésüknek megfelelő területekben elmélyülhetnek. Az erőfeszítések eredményeinek elismerésével képesek lesznek a tanulók az újabb akadályok leküzdésére. A pedagógusoknak személyre szabott feladatokat kell kijelölni, majd következetesen értékelni a motiváltság fenntartásához.

Az általános iskolai korosztállyal elvégezhető munkák az iskolában:

- tantermek rendezettségének, tisztaságának helyreállítása, megőrzése
- tanszerek, felszerelések önálló kezelése
- házi feladatok hiánytalan elvégzése
- az igény kialakítása a pontos és esztétikus munkavégzésre

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- a szorgalmi feladatok elvégzése a tanuló saját örömeire (érdeklődési körökhöz igazított differenciálás)
- iskolai programok részfeladataiba tanulói felelősök bevonása
- a tanulók képességeinek figyelembe vételével tudatos feladatkiosztás a tanulócsoportok közösségi munkáiban
- lehetőséget kell adni az önkéntes munkára, a pedagógus figyelmével, elismerésével ösztönözze a tanulókat az újabb feladatokra

A mindenkori nyolcadik évfolyam osztályfőnöke felelős a tanulócsoport pályaválasztásának irányításáért, a tájékoztatók megszervezéséért és az adminisztratív feladatok összehangolt elvégzéséért.

A pályaaorientáció módszerei a hetedik és nyolcadik évfolyamon:

- szülői megbeszélés a tanulók képességeinek és a választott pálya összhangjáról
- a tanulók szakmaismereteinek közreadása a tanulócsoportokban
- szülők önkéntes szakmabemutatója, hivatás-életpálya ismertetője
- középiskolák bemutatkozása osztályfőnöki órákon
- középiskolai szakmabemutató osztályfőnöki órákon
- iskolalátogatás, munkahely látogatások a lehetőségeknek megfelelően
- régi diákok tájékoztatója a középiskolai tanulmányokról, a munkavállalásról, a megkezdett hivatásgyakorlásról

k) Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tulajdon védelme, az értékek megőrzése, a szándékos károkozás megtérítése a gazdasági szempontok megismertetésével történik. A tanulók munkára nevelésének részeként az előállított javak értékét is megismerik.

A nevelés a kisközösségek életének bemutatásával és az értékvédelemmel kezdődik az alsó tagozatos tanulók körében. A felső tagozatos tanulók körében kiegészül a család háztartásának elemzésével.

A tanítási időn kívüli programok alkalmával a tanultakat szintetizálják az adott helyszínen gazdasági információival.

Az iskola tevékenységei

- tulajdon- és értékvédelem a tantermekben, az iskola helyiségeiben
- tanulói eszközök, tanszerek védelme
- a tanítási órákhoz kapcsolódó gazdasági ismeretek előhívása

- gyakorlati tapasztalatok szerzése a háztartási költségvetés megismeréséhez
- kézműves foglalkozások termékeinek értéke, előállítási ára – üzleti ár összetevői
- öltözködési kultúra az iskolában, a családban a gazdasági szempontok figyelembe vételével
- energiagazdálkodás a családban, az iskolában

l) Médiatudatosságra nevelés

A tanulók megismertetése a média hasznos tevékenységével, a tanulást és a szórakozást segítő tartalommal.

A tartalmakban való tájékozódás képességének megteremtésével egy időben az értékrendhez igazodó kritikus szemléletet is fejleszteni kell. A tanulók tájékozódásának és kutatásának a pedagógusok által megmutatott úton kell haladnia. Gyermekvédelmi szempontok figyelembe vétele, és prevenciók tevékenység az internet veszélyeivel szemben.

A családok számára etikai és jogi tájékoztatást tartanak az osztályfőnökök.

m) A tanulás tanítása

A különböző tantárgyak sajátos tananyag-tartalmának elsajátítása csak megfelelő módszertani kultúrával eredményes.

A tantárgyi módszereket összhangba kell hozni a korosztályok típusos tanulási stílusával. A fejlesztésben az egyéni stílus, a személyes tanulási képesség és a tanulási körülmény vizsgálata szükséges.

A tagozati átmenetben tudatos felkészítéssel, az önálló tanulás kialakításával lehet elérni azt a célt, hogy a gyakorlásra szánt házi feladatok hiánytalan elkészítésére felhasznált idő a korosztálynak megfelelő legyen. A tudatos tanulás-tanítása a pedagógusok szemléletváltásával kezdődik.

Feladatai, módszerei

- tanulói csoportok mérése tanulási motiváció szempontjából – a motiváció pozitív vagy negatív hatású a tanulás folyamatában érzelem és gondolkodás szempontjából
- tanulói csoportok mérése szorongás szempontjából – a motiváció ismeretében a tanuló által elvárt (szülőktől elvárt) teljesítmény mértéke szinkronban áll-e a képességek és a készségek fejlettségi szintjével
- tanulói csoportok mérése tanulási stílus szempontjából – a tanuló a tanulási, gyakorlási, bevésési folyamatban számára hatékonyan és megfelelő körülmények között tanuljon
- a csoportban gátló is és segítő is lehet az alkalmazott közös tanulási módszer

- memóriafejlesztés a hosszú távú memória fejlődése érdekében
- követelmény a taneszközök tekintetében, hogy a tantárgynak, életkornak, a tanulási folyamatnak megfelelő legyen, a felidézést logikus szerkezettel és áttekinthető módon segítse – füzetek vonalazása, vázlatok olvashatósága, szerkezete, logikája
- az érdeklődés felkeltése
- olvasási, szövegértési készség nyolc tanéven át tartó fejlesztése
- lényegkiemelés fejlesztése
- szóbeli szövegalkotás fokozatos fejlesztése
- íráskészség fejlesztése
- írásbeli szövegalkotás fejlesztése
- ok-okozati összefüggések felismerésének tanítása
- a tanultak, amennyiben lehetséges gyakorlati alkalmazása
- szak specifikus tanulási módszertan átadása, gyakoroltatása
- a délutáni (tanulószobai) tanulási idő szakszerű irányítása a tanulók maradéktalan felkészülése érdekében

2.2.2. Tanulási területek

Az iskola nevelő-oktató munkájában a tanulási területek metszeteket alkotnak.

a) szervezett tanulócsoporthok szerint osztálykeretben végzett tanórai tanulás-tanítás

A helyi tanterv szerinti tananyag elsajátításának, gyakorlásának formája. A készségfejlesztés elsődleges színtere. Az idegen nyelv tanítása nyelvi csoportokban történik. Az évfolyamok két osztálya két angol és egy német csoportot alkotva tanul. A hittanórákat felekezeti bontásban tartják a hitoktatók.

Oktatási módszerek:

Az oktatás módszerei az információ forrása, a tanulók által végzett tevékenységek, az oktatás logikai iránya alapján változatos. Az oktatás folyamatában a tanári és a tanulói tevékenység helyes arányának megtartásával figyelemfelkeltő, fejlesztő és komplex ismeretátadás jellemzi a pedagógusok óráit.

- előadással összekötött logikus, érdekes és egyszerű, ha szükséges több logikai utat is feltáró magyarázat
- elbeszélés – az érdeklődést felkeltő, a képzeletet és az érzelmeket mozgósítja
- tanulók kiselőadásai
- megbeszélés – az előzetes ismeretekre épülő, a tanulók gondolkodását fejlesztő

- vita – a gondolkodást és a kommunikációt fejleszti
- szemléltetés – az észlelés utáni elemzést segíti
- projektmódszer – komplex ismeretszerzésre, feldolgozásra ad lehetőséget
- kooperatív munka – a szociális készségek, az együttműködés képességének fejlesztése
- szerepjáték, játék – a tapasztalati tanulás, tevékenységek begyakorlása
- a házi feladat – differenciált, a tanultak elmélyítését és gyakorlását jelenti

Szervezési módok:

- frontális munka
- csoportmunka
- páros munka
- egyéni munka

Kompetencia alapú oktatás

Kommunikációs kompetenciák:

Anyanyelvi kompetencia

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban).

Az anyanyelv szókincsének nyelvi szabályokkal közös elsajátítását követően az alkalmazás teszi képessé a tanulókat a sokoldalú és kreatív nyelvhasználatra.

Az irodalmi alkotások és az ismeretterjesztő szövegek megismertetésével gazdagítja a tudást. Az eredményesség érdekében fejleszteni kell a képességek és készségek területeit.

- olvasás
- szövegértés
- tájékozódás a szövegben
- lényegkiemelés
- írás
- szövegalkotás – szóban, írásban
- stílus

A tanulóknak képessé kell válniuk a nyelvhasználat útján az ismeret megszerzésére, gazdagítására. Az információk gyűjtésének, feldolgozásának, és közvetítésének alapja, ezért fejlesztése minden tanítási óra feladata a szakterminológiával kiegészítve.

A kommunikáció eszközeinek, fajtáinak, módszereinek tudatos használatával fejlődik a tanulók azon képessége, amivel különböző helyzetekben írásban és szóban, metakommunikációval akár, képes másokkal az elsajátított értékrend szerint érintkezni.

A nyelvhagyományok felelevenítésével és használatával a magyar nyelvi kultúra fenntartását, értékeinek továbbadását is megalapozza a tudatos anyanyelvi kommunikáció.

Az idegen nyelvi oktatás alapja a szókincs elsajátításában.

Idegen nyelvi kompetencia

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban.

Az idegen nyelvek tanítás-tanulás folyamatában a tanulók elsajátítják a közös, a tanévek előrehaladtával pedig az önálló tanulási stratégiát.

Az iskola idegen nyelvi programjának sarkalatos feladatai:

- emlékezetfejlesztés
 - vizuális
 - auditív
 - bevésés
 - megőrzés
 - felidézés
- beszédképességek fejlesztése
 - felolvasás
 - szövegalkotás
 - spontán beszédképesség
- beszédértés-képességek fejlesztése
 - kapcsolatfelvétel
 - kapcsolatfelvétel viszonzása
 - szándék és vélemény kinyilvánítása

- írásképesességek fejlesztése
 - másolás, diktálás utáni írás
 - fél reprodukzív írás – kiegészítés
 - akaratlagos írás

Matematikai, gondolkodási kompetencia

„A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés.”

Az iskola alsó tagozatának feladata a számok, mértékek, alpműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását elmélyíteni.

A felső tagozat erre az alapra építve sajátítja el az évfolyamok tantárgyi követelményeiben meghatározott ismereteket.

Az alapvető matematikai elvek és törvényszerűségek felismertetése más tantárgyak feladatainak megoldásához, a gondolkodási műveletek fejlődéséhez vezet. A matematikai műveltség lesz az alapja a természettudományos ismereteknek.

Természettudományos és technikai kompetencia

A mesterséges és természetes környezet megismeréséhez szükséges ismeretek és készségek rendszere, amelynek birtokában a tanulók képesek megérteni a környező világ jelenségeit és folyamatait.

A természettudományok lehetőséget adnak a hit szerinti világ sokrétű felfedezésére. Az életkori sajátosságoknak megfelelő mértékű tudás átadásával, a természettudományos érdeklődés felkeltésével a környező világ kitágul mind a látható mind a szemmel láthatatlan irányban.

A jelenségek és folyamatok megértésének tantárgyközi átengedésével a természettudományos műveltség alapjait adják a pedagógusok. Az elméleti ismeretek alkotó alkalmazása növeli a technikai műveltséget. A hétköznapi élet helyzeteiben alkalmazható tudás és gyakorlat a környezettudatos életvitel kialakítására ad megoldást már a gyermekkorban is.

Az ember – természet kapcsolat kölcsönhatásainak felismerése a hívő tanulókörösség tagjaiban a természetvédelemre ösztönöz, hiszen a teremtett világot Isten, ahogy elődeinkre is, ránk is bízta, de azt szépségében, gazdagságában, élhetőségében tovább kell adni a következő nemzedékeknek.

Digitális kompetencia

Az általános iskolai korosztály számára az információs és kommunikációs technológia (IKT) hatása lehet pozitív és negatív is. Az iskola feladata az IKT használata előtt a tanulók tájékoztatása a helyes jogi, etikai és kritikus használatról.

Az elméleti, technikai ismeretek alkalmazásának tere a tanulást segítő, kiegészítő kutatómunka, a kommunikáció, a szórakozás.

A tanulók érdeklődését az értékrendhez igazított tartalmak felkutatása felé el kell mozdítani.

A tanulók az iskolában a 3. évfolyamtól kezdenek tudatosan és irányítottan ismerkedni a számítástechnika világával.

Az elméleti tudás kamatoztatására iskolai alkalmazással kell teret adni a tanórák rendjében.

- szorgalmi feladatok
- prezentációk
- iskolaújság
- diákönkormányzat hirdetőmenüi
- műsorok plakátjai
- iskolai programok reklámjai
- rendezvények meghívói

Személyes és társas kapcsolati kompetencia

Az iskola értékalapú nevelő-oktató munkájának napi feladata a tanulók közösségi életre nevelése. A közösség céljainak, érdekeinek tiszteletben tartása, az egymás iránt érzett felelősségtudat kialakítása az együttműködő magatartás feltétele.

Az osztályok, délutáni csoportok és az évfolyamok összehangolt diáktevékenységét az iskolára érvényes közjó iránti elkötelezettség határozza meg.

A vélemények ütköztetése megfelelő kommunikációs kultúrával, majd a döntést követő végrehajtás a másik személy vagy csoport tiszteletben tartásával történik.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A munkavállalói és vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék

megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására.

Az iskola tanulói aktívan vesznek részt a minden napi életében. Az egyházi alkalmakon oltár körüli szolgálatot látnak el.

A közös programok szervezői, szereplői, alkotói. Az egyéni és csoportos ötleteket a nevelőtestület tagjai meghallgatják az érintett csoporttal, és a vélemények kialakulása után közös döntés születik a feladatok elvégzésére.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanulók kreativitására, kézműves alkotásaira a nevelőtestület minden területen számít.

- iskolaújtság
- az épület dekorációja ünnepeknek, időközi eseményeknek megfelelően
- tanórai gyűjtőmunkák szemléltetőeszközzé nyilvánítása
- Reménység napok díszleteinek, jelmezeinek elkészítése
- stílushoz igazodó hanganyagok összeállítása

Az iskolai programok sokszínűségét a tanulók művészi előadásai adják.

- zeneiskolások előadásai
- népdalkör szereplése
- néptáncosok bemutatója
- modern mozgáskultúrák bemutatója
- irodalmi előadások

A tanulás kompetenciái

A tanulás kompetenciája azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval.

A tanulás-tanítása folyamat célja, hogy a tanulók képesek legyenek felismerni a maguk számára eredményes tanulási stílust, a tanulástechnikai módszerekből a leghatékonyabbat.

Délutáni (tanulószoba), csoportos tanulás, felkészülés

Az alsó tagozat osztályai délután is megmaradnak önálló csoportnak.

A felső tagozatos osztályokban az ötödikeseknek osztályonként, a hatodik, hetedik és nyolcadik évfolyam tanulói összevont csoportban készülnek fel a másnapi tanórákra.

A csoportok munkáját szervező és irányító pedagógusok célja a korosztálynak megfelelő szint elérése az önálló tanulásban.

Feladata a nyugodt és zavartalan tanulás csoporton belüli feltételeinek megteremtése, a tanulási idő szakszerű szervezése, az elvégzett munka mennyiségének ellenőrzése

2.2. Teljes körű egészségfejlesztés

2.2.1. A teljes körű egészségfejlesztés lehetőségei az általános iskolában

Tanulóink egészségének megőrzése a családdal együtt valósítható meg. Az iskolai órákon folyamatos az egészségnevelési tevékenység. A prevenciós programokon fizikai felmérésekkel, tanácsadásokkal és felvilágosításokkal találkoznak a tanulók. A tanultak otthoni alkalmazása a család segítségével történik.

Az orvosi vizsgálatok, a védőnői szűrővizsgálatok kiegészülnek a tanulók fizikai állapotának mérésével.

Az iskola egészségmegőrző, egészségfejlesztő programja átszövi a tantárgyak témaköreit, a szabadidős programokon megjelenik.

- a környezetismeret, természetismeret és biológia órákhoz közvetlenül kapcsolódik
- az életvitel és gyakorlat órák részei
- a természettudományos programok szerves részei
- a környezettudatos nevelésben a természet és az emberi tevékenységek kapcsolata világít rá a megelőzés fontosságára
- az iskolai étkeztetés reformját követő változások elfogadtatása a tanulókkal
- az iskolán kívüli programokat a tanulók egészségére jó hatással lévő helyszíneken szervezzük, a fővárosban élő tanulókat táborokba visszük
- a sportnapokon minden tanuló számára szerveznek versenyeket, játékokat a testnevelő tanárok, a tanulók képességüknek megfelelően vesznek részt
- a prevenciós tanácsadásokon aktív résztvevők a tanulók
- a fertőző gyermekbetegségek idején higiéniai tanácsadással segítik a tanulók gyógyulását, a fertőzés megelőzését
- a minden napos testnevelésről, testmozgásról a pedagógusok gondoskodnak a nehéz körülmények között is
- az alsó tagozaton úszásoktatásban vesz részt a második, harmadik és negyedik évfolyam
- a sportegyesületbe leigazolt tanulókat az iskola, jó tanulmányi eredmény esetén, támogatja az edzések és versenyek idején

2.2.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Tanulóink az elsősegély-nyújtási alapismereteket, a balesetveszélyes helyzeteket magában rejtő tanórákon (testnevelés, életvitel és gyakorlat, kémia, fizika), illetve a biológia órákon sajátítják el. Szakkörön egészítik az ismereteiket az érdeklődő tanulók.

Az oktatás céljai:

- veszélyhelyzetek felismerése, azok elkerülése, ha lehetséges megelőzése.
- az életkornak megfelelő ismeretek gyakorlati alkalmazása
- tudatos baleset megelőzés az órákon a szerszámok és eszközök szabályos használatával
- iskolai, háztartási balesetek okainak megismerése
- iskolai és háztartási balesetek megelőzése

Az oktatás formái:

- pedagógus, szakember előadása
- tanulói ismeretközlés kutatás és gyűjtő munka után
- gyakorlati bemutató védőnő segítségével
- tanulók tapasztalati úton szerzett tudásának átadása a megelőzés céljából
- versenyre való felkészítést követő tanulói bemutató

2.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

2.3.1. Közösségek

A tanulók személyiségének fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül, melyhez elengedhetetlen a szülői közösség aktív részvétele.

Mindez az iskola szereplőinek – a tanulóknak, a pedagógusoknak, a szülőknek – hatékony együttműködéséhez kötött, s egyes intézményi pedagógiai feladatok megvalósítása révén érhető el.

a) család

A gyermek nevelésének, fejlődésének alapvető közege.

A gyermek a családjában szocializálódik, a szűk család értékrendjét megtanulva viszonyul a családon kívüli személyekhez, csoportokhoz.

A család és az iskola kapcsolatában a kölcsönös tiszteletadás az alapja az összehangolt, a tanuló érdekében végzett nevelő-oktató munkának.

A katolikus iskola pedagógusainak kellő megértéssel és tapintattal kell végezniük keresztény missziós feladataikat a családok körében.

b) A szülők közössége

- igazgatói tájékoztatás a szülői összejövetelek alkalmával:
- őszinte légkört kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét
- a partnerközpontú kapcsolatrendszer kiépítése a szülőkkel
- együttműködhessenek a pedagógusokkal gyermeke nevelésében
- mindenkor bizalommal fordulhassanak véleményeikkel, javaslataikkal vagy problémáikkal a pedagógusokhoz
- kapjanak támogatást az iskolától problémáik megoldásához
- a szülőkkel való találkozás alkalmával a családi nevelés és a gyermek pozitívumait erősíteni
- a szülők bevonása az intézmény különféle programjaiba.

c) iskolai közösség

A tanulói közösségek legnagyobb egységeként a különböző korosztályokhoz tartozó csoportok együttélésének színtere.

A tanulóközösségek életében az alapvető szabályokat az iskola házirendje határozza meg. A szabályok betartását következetes ellenőrzéssel és folyamatos értékeléssel kell elérni a tanulók körében.

A közösség együttélésének érdekében fejleszteni kell az osztályok, kisebb csoportok egymás iránti tiszteletét, megértését és elfogadását.

A közösség tagjai

- megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit
- érvényesíthessék jogait és kötelességeik teljesítéséhez segítséget kaphassanak
- a szabályok betartatását segítsék
- gyakorolják a demokratikus munkakultúrát, a hatalommal való élelét, a közösség szolgálatát, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez
- az osztályközösségekben, a diákképviselői fórumokon és az iskolagyűlésen kapjanak teret
- egyházi alkalmak, hitéleti programok feladataiban vegyenek részt
- a programok aktív és kreatív résztvevői legyenek
- legyenek kezdeményezők a környezet megóvásában

d) osztályközösség

Az osztályok közössége a családi mintára bizalmasabb és szorosabb egységet alkot. Az azonos korú tanulók együtt töltik a tanítási órákat, a levegőzés, pihenés és a felkészülés idejét.

A követelmények azonosak, a napirend kötött, a közösség tagjai azonban eltérő értelmi, érzelmi, testi és lelki fejlettségi szinten tartanak. Az azonosságok összetartják, az eltérések konfliktust okozhatnak. Az osztályfőnökök és a tanulócsoporthoz tanító pedagógusok egységes, következetes és azonos követelményeket támogató neveléssel határozzák meg az igazodási pontokat.

Az osztály közösséggé formálásában nagy hatása van a tanulók egymás megismerését célzó feladatoknak, programoknak.

- tanuló párok kialakítása
 - egymás segítése a tanulásban
 - türelem és megértés gyakorlása
 - alázat a feladatellátásban
- osztálymiséken szolgálat
 - példamutatás
 - keresztény magatartás erősítése
- közös kirándulás
 - egymás érdeklődési körének megismerése
 - őszinte és felszabadult kapcsolatteremtés
 - felelősségvállalás egymásért
 - közös élményekkel az összetartozás érzésének megteremtése
- családi összejövetel
 - egymás családjának megismerése
 - alkalmazkodó képesség fejlesztése
 - gondok és nehézségek megismerése egymás életében
- kulturális programok
 - a viselkedéskultúra fejlesztése
 - közös élmények gyűjtése
 - társasági együttlét öröme
 - közös érdeklődés kialakítása
- egymás sportversenyein való részvétel
 - egymás képességeinek őszinte elismerése

- érzelmi nevelés
- megosztott öröm dupla öröm
- tanulói motiváció a tanulóknak
- zeneiskolai hangverseny
 - a talentumok megbecsülése, okos felhasználása
 - példamutatás a kitartó munkára

e) diákönkormányzat

Az önkormányzás képességének kialakítása.

A diákönkormányzat tagjai az iskola osztályainak képviselői 4-8. évfolyamig.

A tanulói közösség fejlesztése során ki kell alakítani, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

f) alkalmazotti közösség

- nevelőtestület
- szakmai munkaközösségek

Az alkalmazotti közösség minden tagja vallását gyakorló pedagógus. A közösség együtt vesz részt minden egyházi és hitéleti programon a tanulókkal. A szakmai műhelymunkában résztvevők az átjárhatóság jegyében több munkaközösség tagjai is lehetnek, ezért a közösségek az iskolai feladatokat együtt végzik el.

- legyenek képesek kollégáikkal, a szülőkkel, de főleg a tanulókkal az etikus kapcsolattartásra, vegyék észre gondjaikat, hallgassák meg véleményüket, javaslataikat
- rendelkezzenek alkalmazható és alkalmazott kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőkészséggel
- közösen alakítsák ki a kapcsolattartás kommunikációs csatornáit és azok hatékony működtetésének feltételeiről gondoskodjanak
- teremtsék meg az iskolavezetés bevonásával a szakmai műhelymunkák lehetőségeit
- aktívan vegyenek részt a munkaközösségek munkájában
- az iskolavezetéssel együtt teremtsék meg a pedagógusok és a tanulók valamint a szülők között a nevelési tartalmak alakítása érdekében az érintkezés lehetőségeit (szülői fórumok, egyeztető fórumok, szülők akadémiaja-programsorozat)

2.3.2. A média szerkesztésében részt vevők tevékenysége, céljai

Az iskolaújság

- szerkesztője az erre felkért pedagógus
- a munkaközösség-vezetők az aktuális tanulmányi versenyek eredményeit gyűjtik egybe, a szaktanárok, tanítók a kiemelkedő tanulói munkákat adják hozzá
- idegen nyelvi oldalakon az időszak ünnepeiről írnak a tanulók, rejtvények, dalok, irodalmi alkotások szerepelnek
- a tanulók az aktuális néphagyományokról, állami és egyházi ünnepekről írnak, ismert személyekkel riportot készítenek, része a program- és könyvajánló írás is
- az összeállításában a diákok is részt vesznek

Az iskolarádió

- műsorai megemlékezések pedagógusok irányításával
- tanulókat érintő programokra figyelemfelhívás
- közérdekű bejelentések, tájékoztatók közlésére gyors eszköz

2.4 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

2.4.1. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása

Az iskola kétemeletes, nem akadálymentesített, ezért mozgásában korlátozott vagy mozgássérült tanuló fogadására nem alkalmas.

Az iskola egyik sajátossága a mindennapos, emelt szintű nyelvoktatás, amelyben minden tanulónk részt vesz. Ilyen körülmények között a sajátos nevelési igényű tanulók megfelelő integrált oktatása nem megvalósítható.

2.4.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A szakszolgálatok szakvéleményének ismeretében a javasolt tevékenységeket a napi nevelésben alkalmaznia kell minden pedagógusnak, aki kapcsolatba kerül a tanulóval.

Az osztályfőnök feladata és felelőssége a tanuló körülményeinek kialakítása.

- a tanuló viselkedésének megfigyelése a reakciók ok-okozati összefüggésének feltérképezése
- a tanuló családi körülményeit családlátogatás alkalmával meg kell ismerni
- szükség esetén a családsegítő szolgálat, a gyámhatóság bevonása az intézkedések sorába
- az adott tanulócsoportban ért hatásokra adott fizikai, verbális, érzelmi válaszok megfigyelése

- a tanulóra kedvezően ható pedagógiai tevékenységek átadása
 - a tanuló nem akarattal cselekszik, ezért nem rossz gyerek
 - a bizalom kialakításával, a személyiség tiszteletével kialakítható a párbeszéd
 - a viselkedés igazságos és megbízható értékelésével kell élni
 - az osztálytársakat meg kell tanítani a vélt konfliktusok kikerülésére
 - a kialakult konfliktus csak pedagógus bevonásával oldható meg
 - rendszeres, de nem gyakori önvizsgálat a tanulókkal kialakult pozitív kapcsolatok tekintetében – a változást elérő módszer megerősítése, elismerése
 - kisebb időintervallumokban meg kell erősíteni a fejlődést, a fennálló problémákat beszélgetéssel oldani
 - tudatosan be kell vonni a tanulót a közösségi feladatokba

A pedagógusok munkájában domináns eszköz legyen a türelem és a szeretet a tapintattal kísérve.

2.4.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő programok

A tanulók fejlesztését a családi háttér megismerésével, a tanuló szakszolgálati vizsgálatával kell kezdeni.

- a tanuló folyamatos megfigyelése, a kudarcot kiváltó okok felderítése
- a tanuló és pedagógusa közötti nyugalmat biztosító személyes viszony
- a szakvélemény javaslatainak beépítése a napi tanítási órákba
- az egyéni képességekhez, a készségek fejlődési szintjéhez igazított feladatkijelölés
- feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technika választása
- tanulási módszerek fokozatos bevezetése, az eredmények mérése
- tanulóhoz igazodó differenciálás a gyakorlófeladatok és a házi feladatok megválasztásában
- rendszeres diagnosztizáló méréssel részeredmények gyűjtése
- a tanuló helyes énképének kialakítása
- a felzárkóztató foglalkozás
- az értékelés gyakorisága megerősítést adjon
- kapcsolat a fejlesztő pedagógussal
- szükség esetén további, szakértői bizottsági vizsgálat

2.4.4. A tehetség és a képesség kibontakozását segítő tényezők

A tehetséges tanulók a tanítási órákon differenciált feladatokkal fejleszthetik képességeiket. A tanítási órákon kívül szakköröket szervezünk, érdeklődési körök szerint indítjuk versenyeken a jó képességű tanulókat.

A tanulmányi versenyek felkészítő szakaszában a tanítóknak és a szaktanároknak a tanulók időbeosztását, névsorát egyeztetni kell, mert a tanulók terhelése nem csökkentheti a másnapi házi feladatok elkészítéséhez és a tanuláshoz szükséges időt.

2.4.5. A szociális hátrányok segítségét jelentő tevékenység

Az iskola jellegéből és az iskolát választó családok többségének megfelelő szociális és anyagi háttéréből adódóan kevés a hátrányos helyzetű tanuló. Ennek ellenére folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a rászoruló tanulók életében rövid időszakra megjelenő vagy tartósan tapasztalható nehézségek és hátrányok enyhítését.

Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza a nevelőtestület

- az osztályfőnökök megismerik a tanulók szociális helyzetét még az első év elején, majd nyomon követik a tanuló életvitelét
- kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra
- egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe
- tanulmányi előmenetelük érdekében egyéni foglalkozásokat szervezünk
- bevezetjük a plébániai közösségbe
- a problematikus esetekben szakember (pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában.
- a rászoruló tanulók rendszeres nevelési segítyt kapnak az önkormányzattól
- kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal
- az iskolai programok részvételi díjának költségeit pályázatokon megnyert célzott támogatásként fedezzük
- a táborozás költségeinek csökkentésére az iskola alapítványa ad támogatást

2.5. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A nevelési-oktatási intézmények közreműködnek a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében, megszüntetésében. A Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézményekkel és hatóságokkal.

Az iskola igazgatója felelős az intézmény gyermekvédelmi jelzőrendszerének megszervezéséért és ellátásáért. A pedagógus, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott a nevelési-oktatási intézmény vezetője útján köteles a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi

XXXI. törvény 17. § (2) bekezdésében foglaltak szerint eljárni. Ebben a helyzetben az adattovábbításhoz az érintett, valamint az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges.

Az iskola igazgatója az iskola közösségének védelmére, a felmerülő gyermekvédelmi probléma meghallgatására, kivizsgálására és a megoldás keresésére maga köré háromfős gyermekvédelmi csoportot állít.

A gyermekvédelmi csoport feladata, hogy minden beérkező vagy észlelt panaszt, jelzést, bejelentést (a továbbiakban: bejelentés) alaposan vizsgáljon ki, értékelje a vizsgálat eredményét, majd a vizsgálat eredményéről tájékoztassa az intézmény vezetőjét, illetve a megfelelő további fórumot. A gyermekvédelmi csoport munkáját a nevelőtestület által elfogadott és a fenntartó által jóváhagyott Gyermekvédelmi stratégia és Gyermekvédelmi protokoll szabályozza.

A fenntartó EKIF kezdeményezésére az SZMSZ része lett a nevelőtestület által elfogadott Eljárásrend a gyermekbántalmazási esetek során című dokumentum, amelyet szintén a gyermekvédelem tárgyához kapcsolódik az Egyházmegyei etikai kódexszel együtt.

2.6. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje

A tanulók az iskola munkatervében meghatározott, a tanulókat közvetlenül érintő, feladatokat havi bontásban az osztályfőnöki órán ismerik meg. A tartalom ismeretében az osztályok a feladatokat pedagógus irányításával önállóan végzik el. A programok kiválasztásában, tekintettel a cél elérésére, javaslatot tehetnek.

A tanulók osztályonkénti képviselőt a diákönkormányzat választott tagjai látják el a 4-8. évfolyamos tanulók közül.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- a saját működéséről
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról

A diákönkormányzat véleményezi

- az iskola házirendjének tervezetét
- a tanulóközösség szabadidős programjainak összeállítását

- sportnap
- farsang
- tábori gyerekprogram

A diákönkormányzat évente a diáknapon diák közgyűlést tart, ahol a választott képviselők nyilvánosan tehetnek fel kérdéseket a z iskolavezetés és a nevelőtestület tagjainak.

2.7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztásban meghatározott munkarend alapján dolgoznak.

A tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat.

A pedagógus:

- értékvalláló magatartással hitelesen érvényesítse az iskola által közvetített nevelési elveket
- a nevelőtestület tagjaként egységesen képviselje a munka tiszteletét, megbecsülését
- a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel rendszeresen tartja a kapcsolatot
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi
 - feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése
 - a tanulók állandó, tudatos megfigyelése
 - változatos közös tevékenységek szervezése
 - szükség szerinti családlátogatások
 - különböző vizsgálatok kérése
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és értékelésekor
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja tovább haladásukat
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására

- a tanórai differenciáláson
- tehetséggondozó foglalkozáson
- tanulmányi versenyekre való felkészítésen
- a gyermekek tanulmányi fejlődése érdekében
 - foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket
 - sokoldalú szemléltetéssel tanít, maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját
 - az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő
 - motiváló hatású
 - írásbeli és szóbeli formák egyensúlyával
- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanórára, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a kötelező írásbeli feladatokat
 - ellenőrzi
 - javítja
 - a tanulókkal együtt értékeli
- tanulóival megismerteti és betartatja az iskola házirendjét
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon gondot fordít
 - a tanulók együttműködési készségeinek
 - önállóságának
 - öntevékenységének kialakítására
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megíratja;
- a kötelező házi feladatokat
 - ellenőrzi,
 - javítja
 - a tanulókkal javíttatja
 - velük együtt értékeli

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódik
- a tanulók felügyeletét biztosítja a tanórai szünetekben
- felügyeletet biztosít tanulmányi versenyeken, méréseken
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- tanulmányi versenyeket szervez
- kulturális, hitéleti és sport programokat szervez, lebonyolít
- részt vesz az iskolai táboroztatásban
- a megtartott tanítási órákat dokumentálja
- szülői értekezleteket, fogadóórákat tart
- részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken
- részt vesz a munkaközösségi értekezleteken
- részt vesz az iskolai ünnepségeken
- ellátja a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat

Az osztályfőnöki munka tartalmai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség formálása lehetőségeket adnak az iskolai és iskolán kívüli programok.

A pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez.

Az osztályfőnök feladatai

Osztályfőnöki órán

- az 5-8. évfolyamon osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek:
 - kötöttek,
 - szabadon választhatók
 - aktuális eseményekhez kapcsolódóak.
- az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja
 - az általános műveltség gyarapítását

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását
- fejleszti az önismeretet
- felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására
- hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához
- A tanulókat ismeretekhez juttatja
 - természeti- és társadalmi környezetről
 - megismerteti őket a magatartási szabályokkal
 - etikai normákkal
- az osztályfőnöki program az 5. osztálytól járuljon hozzá
 - a fiatalok önismeretének fejlesztéséhez
 - erkölcsiségének (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartás kultúra, erkölcsismeret, vallásismeret) kialakulásához
- az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő
 - a tanuló szocializálódási folyamatát
 - természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését
- segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására
- fejlessze a tanuló
 - szociális érzékenységét
 - toleranciáját
 - empátikus képességét
 - életkornak megfelelő érdeklődését társadalmi problémák iránt

Az osztályfőnök tanórán kívüli feladatai

- kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével
- szülői értekezletet, fogadóórát tart
- szükség esetén családot látogat
- rendszeres konzultációt folytat az osztályban tanító pedagógusokkal
- figyelemmel kíséri az osztály tanulmányi előmenetelét, fegyelmi helyzetét
- minősíti a tanulók magatartását és szorgalmát a nevelőtestület javaslatának figyelembe vételével
- rendszeresen tájékoztatja a tanulókat az iskolai teendőkről, programokról
- ellátja az osztállyal kapcsolatos ügyviteli teendőket
 - osztálynapló vezetése

- hiányzások igazolás, összesítése
- pontos félévi és év végi adatszolgáltatást végez
- a továbbtanulási adminisztráció teljes ellátását végzi
- megírja a törzslapokat és a bizonyítványokat
- segíti és figyelemmel követi az osztálya kötelező orvosi vizsgálatait
- órát látogat az osztályában
- az osztályával együtt részt vesz az iskolai programokon

2.8. Kapcsolattartás a tanulókkal, a szülőkkel, az iskola partnereivel

A tanulókkal

- alapvető formája a napi kapcsolattartás a tanítási órákon, a szünetekben és a tanítási idő után
- a tanulók minden pedagógust megkereshetnek gondjaikkal, legyen az osztályközösségi vagy akár személyes, családi problémák
- az osztályfőnöki órán történik a felső tagozatos osztályokat érintő információk átadása
- iskolagyűlésen kapnak tájékoztatást a tanulók az iskola rövid távú programjairól
- a tanulmányi versenyek eredményhirdetése is a tanulók közössége előtt történik
- diákönkormányzat megbeszélésein
 - az osztályok képviselői a tanulókat érintő programokról, változásokról kapnak információt
 - véleményüket, a közösen kialakított javaslataikat elmondhatják
 - a diákönkormányzatot vezető pedagógus a kibővített iskolavezetés elé tárja a döntések előkészítésének idején.

A szülőkkel:

A személyes kapcsolatfelvétel lehetőségei:

- előzetes egyeztetés utáni megbeszélések
- fogadóóra
- e-naplón keresztül
- szülői levelezőlista segítségével
- iskolai e-mail segítségével

A fogadóórákon a tanítási évben hét alkalommal kapnak információt a szülők gyermekük tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanárok által kialakított véleményéről.

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

A tartósan elégséges tanulmányi eredményű vagy/és rossz magatartási érdemjegyet kapott tanulók szüleit be kell hívni a tanulót segítő közös tevékenység megbeszélése érdekében.

A fogadóórákon biztosítani kell, hogy a szülő a pedagógussal négy szemközt beszélhesse meg gyermeke tanulmányi előmenetelét, magatartását, az aktuális gondokat.

A fogadóórákon való részvétel, az előre elfogadott rend alapján, minden pedagógus számára kötelező. A szülők törvényben biztosított joga a tájékozódás gyermeke előmeneteléről. A fogadóóra egyéni idejének módosítása csak nagyon indokolt esetben lehetséges, akkor is csak igazgatói mérlegelés és engedély alapján.

- szülői értekezlet

Az éves munkatervben rögzített időpontban, a tanítási évben három alkalommal tartunk szülői értekezletet.

A tanév elején, szeptember első hetében tájékoztató jellegű. A tervezett iskolai és osztályprogramok ismertetése történik.

A félév végén félévértékelő, az osztály aktuális feladatait ismertető és a második félév programjairól szóló tájékoztató a téma.

A tanév végi értekezleten az osztály tanulmányi munkájának, neveltségi szintjének ismertetése, a közösségi programokról, az elért tanulmányi és versenyeredményekről számolnak be az osztályfőnökök.

A szülői értekezletek a tanulócsoport fejlettségi szintjéről, nevelési kérdésekről is szólnak az osztályfőnökök.

- a szülők írásbeli tájékoztatása

Az osztályfőnökök feladata a tanítványokról szükséges információk összegyűjtése.

Az alsó tagozatos tanulók szülei az üzenő füzetben kapnak hírt az eseményekről, a határidős feladatokról. A pedagógusok az e-napló felületén keresztül, illetve tájékoztató füzetben adnak írásbeli tájékoztatást a tanuló tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról, kiemelkedő teljesítményét elismerő dicséretekről, az elmarasztalásokról.

A felső tagozatos tanulók szüleit az e-naplón keresztül, írásban értesítik a pedagógusok a tanuló tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról, kiemelkedő teljesítményét elismerő dicséretekről, az elmarasztalásokról, a szülőket érintő aktuális programokról.

A hiányzások, késések időpontjáról az e-naplón keresztül tájékoztatni kell a szülőket.

Pedagógiai Program Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

A félévi tanulmányi eredményeket az e-naplóból kinyomtatva, az év végi eredményeket a bizonyítványban közöljük a szülőkkel.

Az osztályzatok beírásáért minden pedagógus egyénileg felelős a tanított tantárgya vonatkozásában. Az osztályfőnökök figyelemmel kísérik a tanulóknak beírt osztályzatokat, havonta ellenőrzik a bejegyzéseket

- a szülői közösség

Az osztályok szülői közössége választja meg képviselőjét, aki az iskolai szülői közösség tagjaként képviseli az osztály szüleit, tanulóit. A szülői közösség negyedévente tart megbeszélést az iskola vezetésével a tanulókat érintő kérdésekről. A közösség véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő kérdésekben.

Feladata kibővül az iskola hagyományaiban szereplő, a tanulókat érintő programok szervezésében és lebonyolításában való közreműködéssel.

- információátadás az iskola honlapján, írásbeli levélben történik.

Az iskola külső partnerei

- KaPI
- Kispesti Nagybaldogasszony Főplébánia
- Kispest Központi Református Gyülekezet
- Kispesti Evangélikus Gyülekezet
- Budapest Főváros XIX. kerület Önkormányzat
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XIX. Kerületi Tagintézménye
- Kispesti Sztármári László Alapfokú Művészeti Iskola
- Kispesti Logopédiai Szakszolgálat
- KMO Művelődési Központ
- Wekerlei Kultúrház és Könyvtár
- FSZEK kispesti könyvtára
- Kispesti Uszoda

Az iskola nevelő-oktató munkájának szakmai ellenőrző, segítő, fejlesztő partnerei a pedagógiai munkában résztvevők, a művelődési intézmények a tanulóknak szervezett kiegészítő programok helyszínei.

2.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A vizsgaszabályzat célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgáinak lebonyolítási rendjének szabályozása. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 65-72. §-ainak rendelkezéseire.

A jogszabályban foglalt szabályozás szerint tartalmazza a tanulmányok alatti vizsga – a különbözeti vizsga, az osztályozó vizsga, a javítóvizsga

- követelményeit
- részeit
- az értékelés rendjét

A jelen vizsgaszabályzat hatálya kiterjed az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz

- különbözeti vizsgákra
- osztályozó vizsgákra
- javítóvizsgákra

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanulók szüleinek értesítése, a vizsga megszervezése, előkészítése és lebonyolítása az intézményvezető feladata. A vizsgabizottság tagjai az iskola nevelői.

2.9.1. Az értékelés rendje

„A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.”⁶⁶

Tekintettel kell lenni a tanulási nehézséggel küzdő tanuló esetében a bemutatott szakszolgálati szakvélemény javaslatára. Az írásbeli részt szóbeli felelettel kell helyettesíteni, időtartam növelése szükséges, ha a szakvélemény előírja.

A vizsga követelményeit évfolyam és tantárgy szempontjából az iskola helyi tantervének követelményrendszere határozza meg, a javítás és az értékelés ennek megfelelően történik.

⁶⁶ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64.§ (1)

2.9.2. A vizsgatárgyak részei és követelményei

A vizsgatárgyak magyar nyelv és irodalom, matematika, fizika, kémia, környezetismeret/természetismeret/biológia, történelem, földrajz, idegen nyelvek, hittan lehet.

A vizsga része

- szóbeli
- írásbeli (szakszolgálati szakvélemény alapján szóbeli vizsgával kell helyettesíteni)
- gyakorlati lehet.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit évfolyamonként és tantárgyanként az intézmény helyi tanterve határozza meg.

2.10. A felvétel és átvétel helyi szabályai

2.10.1. Az első osztályosok beiskolázása

Az iskola hagyományaihoz tartozik, hogy a leendő első osztályosok számára iskolaköztolgot tart. A foglalkozásokat a várható elsős tanítók szervezik, az előkészítésben, a megtartásukban a nevelőtestület tagjai segítenek.

A foglalkozások 45 percesek, októbertől márciusig tartanak (3 alkalom). A gyermekek foglalkozásai a képességeik, készségeik fejlettségének megfigyelése, viselkedésük, kapcsolatteremtésük módjainak megismerése.

A feladatok mozgásos, dalos, verses játékok, a „feladatlapok” rajzos, kiegészítő, színezős munkát adnak a kicsiknek.

A szülők számára tematikus iskolabemutatót tartunk.

A foglalkozás sorozat után nyílt napon bemutató órákat láthatnak a szülők magyar, matematika és idegen nyelvi szeletekben. A várható tanítók és nyelvtanárok vezetik az órákat.

Az iskolának beírási körzete nincs, ezért a beíratást az országos beíratkozást megelőzően szervezzük.

Az iskolát választó szülők számára a következő feltételeket határozta meg az iskola a fenntartóval és a köznevelési törvénnyel összhangban:

- a gyermek oktatási azonosító számát igazoló okirat
- születési anyakönyvi kivonat
- lakcímkártya

- elvált szülők esetében a bírósági határozat a gyermek elhelyezéséről, gyámhatósági határozat a gyermek gondviselőjének megnevezésével
- tájkártya
- keresztlevél (előny)
- lelkipásztori ajánlás (előny)
- a beíratásnál a szülők vallási nyilatkozatban jelölik meg a gyermek felekezetét (hitoktatás szervezéséhez nélkülözhetetlen adat)

Az osztályok kialakításának állandó szabálya van.

- az azonos óvodából érkezett gyermekek egy csoportba kerüljenek
- nemek szerinti elosztás arányos legyen
- a nyelvi csoportok létszáma azonos, vagy közelítsen egymáshoz
- a tanulólétszám páros legyen a magányosság elkerülése érdekében

A felvett tanulók névsora a beiratkozást követő napon, a honlapon és az iskola előterében nyilvánosságra kerül. A felvett tanulók és a fel nem vett gyermekek szüleinek tájékoztatása a hivatalos beiratkozás előtt megtörténik.

Az iskolába beírt tanulók névsorát a személyes adataikkal együtt a körzeti iskolák fenntartójának és az iskolának is megküldjük a befogadó nyilatkozattal együtt, így a tanköteles tanulók iskolaválasztása követhető.

2.10.2. Átvétel más intézményből

Az iskola nevelőtestülete és tanulói közössége nyitott a másik iskolából érkező tanulók fogadására. Szokás, hogy egy tanítási napot eltöltenek a tanulók az új osztályközösségben a döntés előtt. A tanulók és a pedagógusok minden tevékenységben azonnal útmutatást adnak a gyors helyismerethez, szokásrendhez, a beilleszkedéshez.

Az átvétel eldöntésében az intézményvezető kéri az osztályfőnök és a szaktanárok véleményét. Az iskola tanévközben csak nagyon indokolt esetben vesz át tanulókat nyelvtanuláshoz szükséges felzárkóztatás miatt.

Az átvétel lehetőségei

- a jelentkező tanuló évfolyamán működő osztályok egyikében legyen hely a számára
- idegen nyelvi tudásának szintje
- hitoktatásban való előzetes részvétel

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- tanulmányi eredménye jó – a szükséges felzárkóztatása, fejlesztése ne legyen teher számára
- testvére iskolánkba jár
- költözés miatt érkező, vallását gyakorló katolikus család gyermeke
- különbözeti vizsga eredménye (külföldi tanulmányok után szükséges feltétel)

Az átiratkozáshoz szükséges dokumentumok

- személyazonosító okmányai
- szülő személyazonosító okmányai
- bizonyítvány
- keresztlevel (előny)
- plébánosi ajánlás (előny)

2.11. Az iskola helyi tanterve

A helyi tanterv óraszámai

Óraterv a helyi tantervhez – 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5+1
Matematika	4	4	4	4
Etika / Hit- és erkölcstan*	1+1	1+1	1+1	1+1
Első élő idegen nyelv**	0+2+2	0+2+2	0+2+2	3+1+1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Órakeret	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Emelt szintű oktatás órakerete**	2	2	2	2
Hittan*	1	1	1	1

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Rendelkezésre álló órakeret	27	27	27	28
Reménység Iskola	27	27	27	28

* nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a

** NAT 8.§ (3) 2020-tól: ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege az egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	3+1
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Etika/ hit- és erkölcstan*	1+1	1+1	1+1	1+1
Első élő idegen nyelv**	3+1+1	3+1+1	3+2	3+2
Fizika			2	1
Kémia			2	1
Biológia-egészségtan			1	2
Földrajz			1	2
Természettudomány	2	2		
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Hon-és népismeret		1		
Dráma és színház	1			
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Órakeret	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Emelt szintű oktatás órakerete**	2	2	2	2
Hittan*	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	32	31	33	33
Reménység Iskola	31	30	33	34

* nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a

** NAT 8.§ (3) 2020-tól: ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege az egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet

2.12. A választott kerettanterv megnevezése

Az iskola helyi tantervének alapja

- Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. Rendelet
- a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet „Katolikus helyi tanterv minta 2012” dokumentum

2.13. A választott kerettanterv típusa

A 2020-as NAT szabályozójaként megjelent kerettanterv nem kínált bizonyos tantárgyaknál választási lehetőséget (eltérően a korábbi évektől) néhány tantárgynál választási lehetőséget kínált, egyetlen kerettanterv létezik, ezért ezeket külön nem tüntetjük föl táblázatban.

Az emelt szintű idegen nyelvi képzésben a két tanítási nyelvű általános iskolák számára készített kerettantervet választottuk, mert a két tanítási nyelvű program célnyelvi tartalma és követelménye a mérések adatai szerint továbbra is teljesíthetőek a tanulók számára.

2.14. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek kiválasztása

- előzetes egyeztetés a munkaközösségek tagjaival
- tananyagbeosztása megegyezik az iskola pedagógiai programjában meghatározott óraszámmal
- a tananyagok beosztásában tantárgyközi párhuzamosság van
- a tartalom logikus felépítése
- tematikus bontás
- szerkezeti egységek
- terminológia pontossága
- igényes szóanyag és szöveg az érthetőség és a megtanulhatóság szempontjából
- a tananyaghoz tartozó feladatok minősége, mennyisége
- lehetőséget ad-e a differenciálásra
- a grafikai illusztrációk, ábrák felismerhetősége, érthetősége, használhatósága
- a képek funkcionális használhatósága, esztétikája
- tankönyv – munkafüzet egymásra épülése
- esztétikus megjelenés a tartósság követelményével
- jellemzően a kiadó ne változtassa tartalmát
- legyen teljes a tankönyvek tananyagának egymásra épülése tagozati szinten
- az ára megfizethető legyen a támogatás összegéből

A taneszközök kiválasztása

- kompatibilitás a tananyaggal
- praktikus használhatóság a pontosság igényével
- formatartósság, időbeli tartósság

- IKT eszközöknél a szervizelhetőség lehetősége, alkatrészellátás folyamatossága
- audiovizuális eszközök esetében a tiszta hangzás, tiszta képi megjelenés
- filmek, hanganyagok esetében az érthetőség, helyes ejtés a szempont
- tankönyvkiadó interaktív tananyagának esztétikuma, változatossága, kreatív feladatkészítési lehetősége, tantárgyközi felhasználhatósága

2.15. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozaton tovább fejlesztjük a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.

Az óvoda játékközpontú tevékenységeiből fokozatosan átvezetjük kisiskolásokat az iskolai tanulás tevékenységeibe. A tanulók közösségével bevezetjük az iskola szokásrendjébe.

A különböző családokból és óvodákból érkező gyermekek megismerése után a családok megismerésére helyezzük a hangsúlyt.

A tanulók fejlettsége közötti eltéréseket a második tanév végére csökkentik a tanítók, miközben folyamatos készségfejlesztéssel segítik az ismeretszerzés folyamatában a tanulókat.

Az iskola célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést.

Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez.

Az érzelmi nevelésnek fontos területe a társas kapcsolatokban szerzett tapasztalatok megbeszélése a hittanórákon hallott tanításokkal egybevetve.

A tanítási órákon és az egyéb foglalkozásokon nyitottá teszik a tanítók a tanulókat saját környezetük, a természet, a társas kapcsolataik, majd a tágabb társadalom értékei iránt.

Az iskola nevelésének alapja a keresztény értékrend, ennek megismertetésével formálja minden pedagógus a tanulók személyiségét.

Az iskola lehetőségeihez mérten teret ad a gyermekek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődésüket, érésüket.

A differenciált tevékenységekkel segítik az osztálytanítók a tanulókat egyéni képességeik kibontakozásában. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói

tevékenységekre építenek. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Felső tagozat, 5 – 8. évfolyam

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját.

Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere

Továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz, tudva, hogy a tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.

Az 5–6. évfolyamokon a képi gondolkodásra alapozó fejlesztés végeznek a tanárok.

A 7–8. évfolyamon hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése. Az 5–8. évfolyamokon is együtt nevelik a pedagógusok a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat.

Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészítik őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra.

Kiemelt figyelmet fordítunk az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti a nevelőtestület az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését.

A felső tagozatos tanulókat bevonjuk a keresztény közösségek életébe, ahol fejlődésük az elfogadott értékrend szerint történik.

2.16. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

- az úszásbeosztás: az osztályok fele az I. félévben, másik fele a II. félévben úszik
- néptáncoktatás: az 1. évfolyam heti 1 órában néptáncoktatáson vesz részt
- osztálylétszámtól függően csoportösszevonással – közös testnevelés
- a sportegyesületbe edzésre járó tanulók szülői kérésre, sportegyesületi igazolással felmentést kaphatnak 2 testnevelés óra alól

2.17. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

A pedagógiai program szerint a nyolc évfolyam mindegyikén, az évfolyamok minden osztályában választható tantárgy az angol vagy a német nyelv.

A tanulók tehetséggondozása érdekében, az egészséges életmódra nevelés keretén belül, valamint az esztétikai nevelés kiegészítésére szakkörök működnek az iskolában. A tanulók az érdeklődési körük szerint, képességeiknek megfelelően választhatnak foglalkozások kínálatából.

A jelentkezések elfogadásakor az osztályfőnökök javaslatával születik meg a döntés. A tanulmányi eredménytől függ a tanulók részvétele szakkörökön, illetve mennyi szakkörre járhat egy tanuló.

A szülőkkel egyeztetve irányítjuk a tanulókat a számukra hasznos foglalkozások felé.

A szakkörök időbeni beosztásakor tekintettel kell lenni a tanulók étkezésének rendjére, a délutáni időszakban megtartott testnevelés órák beosztására, valamint a tanulási idő zavartalanságának biztosítására.

A tanítási év foglalkozásainak pedagógushoz rendelését a tantárgyfelosztás, a heti munkarendben történő rögzítését az órarend tartalmazza. Az elfogadott és jóváhagyott beosztásokat nem lehet megváltoztatni.

2.18. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

2.18.1. A tanulók ellenőrzése, értékelése

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formákkal segítjük a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Kihasználjuk a tanulás társas

természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segítjük a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését differenciáló módszerekkel segítjük, például a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezést olyan eljárásokkal érjük el, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újra tervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munkával figyelembe vesszük a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe vesszük a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével.

Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek

kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek.

Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

Az első nevelési-oktatási szakasz fő feladatainak megvalósítását leghatékonyabban a fejlesztő, tanulástámogató értékelés szolgálja, összekapcsolva a diagnosztikus mérésekkel, amelyek segítik a tanulók hatékony fejlesztését, az aktuális pedagógiai tevékenység meghatározását, szükség esetén felülvizsgálatát.

Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti. A szöveges értékelés lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a tantárgyi előrehaladásról és a kompetenciák fejlődéséről a pedagógus a tapasztalatain és a követő méréseken alapuló, részletes tájékoztatást nyújtson.

Az értékelés az 1. évfolyamot követően az iskola pedagógiai programjában rögzített módon, a jogszabályoknak megfelelően történik.

Az alapozás első szakasza, amelyben hangsúlyos szerepet kap az olvasás- és íráskészség, valamint a szövegértés fejlesztése, a második évfolyam végén zárul. Ebben a szakaszban folyamatos diagnosztizáló és fejlesztő, tanulástámogató értékeléssel kell követni az eltérő beszéd-készséggel, nyelvi adottságokkal iskolát kezdő tanulók képességeinek alakulását. A késleltetett írástanítás lehetővé teszi a hosszabb és alaposabb íráselőkészítést és az ehhez kapcsolódó differenciált fejlesztő tevékenységeket.

A pedagógusok a tanulók tanulmányi munkáját, az osztályok életével összefüggő feladatokat napi rendszerességgel ellenőrzik, egységes követelményrendszer szerint értékelik.

2.18.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

Az ellenőrzés területei:

- a házirend szabályainak betartása
- viselkedéskultúra, tanulmányi munka
- az iskolai- és osztályközösségben felelősi rendszerben működő feladatok

Az ellenőrzés módszerei

- a tanulók munkájának folyamatos megfigyelése
 - figyelme
 - aktivitása
 - részvétel a közös (közösségi) munkában
 - szorgalom
- szóbeli ellenőrzés – beszélgetés, szóbeli felelet
- írásbeli ellenőrzés
 - ellenőrző dolgozat
 - felmérő dolgozat
 - röpdolgozat
 - feladatlap – tantárgytesztek, ismerettesztek
 - házi dolgozat
- a tanulók tudásának gyakorlati tevékenység alapján való ellenőrzése

Az értékelés

Az objektív értékelés alapja az érthető és teljesíthető viszonyítási struktúra, a követelményrendszer.

A tanulók tanulmányainak értékelése

A tanuló értékeléséhez a matematikai átlag nem megfelelő támpont.

Az értékelt tanuló képességeinek, a teljesítmény önmagához mért fejlődésének, az értékelt terület eredményességét meghatározó készségek fejlettségi szintjének és az akarati tényezőknek együttes szemléletével kell mérni a tanuló pillanatnyi teljesítményét a követelményekben meghatározott mértékhez.

Az értékelés alapelvei:

- azt értékelje, amit mért
- az iskola követelményszeréhez viszonyítson
- az összehasonlítás alapja azonos legyen
- az értékelési szintek rendszere azonos legyen
- következetes, és következetesen rendszeres legyen
- személyre szóló legyen
- legyen tárgyyszerű a javításra, fejlesztésre vonatkozóan

- fejlődésre ösztönözzön
- igazságos legyen

Az értékelés funkciói:

- diagnosztikus (helyzetfeltáró)
 - a tanulók előzetes tudásának feltárására irányul
- lemaradás, kiemelkedés területei
- normatív (fejlesztő-formáló)
 - a tanulási hibák és nehézségek feltárására
 - segítségre
 - tudatosítást jelent a pedagógusnak és a tanulónk is
 - információkat és ösztönzést ad az önkorrekcióhoz
- szummatív (lezáró-minősítő)
 - tanuló teljesítményének viszonyítása a követelményekhez
 - a tanulót teljesítménye alapján minősíti
 - egy bizonyos szint alatti eredménnyel a tanuló nem léphet magasabb évfolyamba

Az értékelés eredményét az elismeréssel, a fejlődést elősegítő ténamegjelöléssel és az eredményes módszerre tett javaslattal kell közölni.

Az iskola értékelését meghatározó jellemzők

- a tanulók és a pedagógusok kapcsolata a bizalomra épül
- az önértékeléssel az önismeretet fejleszti
- az értékelést elismerés, segítségadás követi

A tanulói tevékenységek folyamatában az ellenőrzések és értékelések váltják egymást. Részellenőrzések szükségesek tanulói önellenőrzéssel, önértékeléssel, amit a pedagógus egészít ki. A szükséges változtatások után a korrekció ellenőrzése következik, majd a folyamat lezárásaként a tanuló által végzett önértékelés a pedagógusnak a teljes tevékenységre kiterjedő értékelése.

2.18.3. Szöveges értékelés

Első évfolyam

Szöveges értékelést alkalmaznak a tanítók az első évfolyamon. A félévi értékelés alapja a tanulók teljesítménye. Az értékelés szövegét a Krétában lévő szövegbankból választják ki a tanítók.

A szöveges minősítés fokozatai:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

Az év végi értékelést a Krétában végzik el az osztálytanítók. A bizonyítvány pótlap és a törzslap nyomtatással készül.

Második évfolyam

A második évfolyamon a félévi értékelés az első évfolyammal azonos módon történik.

2.18.4. Értékelés érdemjeggyel

A második évfolyamon a második félévben az értékelés és a minősítés osztályzattal, a meghatározott érdemjegyek és osztályzatoknak megfelelően történik. A bizonyítványt és a törzslapot a tanítók írják meg. A harmadik évfolyamtól a nyolcadik évfolyamig bezárólag a tanulók tanulmányi munkáját érdemjeggyel értékeljük minden tárgy esetében.

Teljesítmény	Érdemjegy
90% - 100%	jeles (5)
75% - 89%	jó (4)
60% - 74%	közepes (3)
40% - 59%	elégséges (2)
0 – 39%	elégtelen

2.18.5. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az írásbeli beszámoltatás formái

- röpdolgozat
- felmérő dolgozat
- témazáró dolgozat
- olvasástechnikai mérés
- műveltségképesség-mérés

Röpdolgozat

Az egymást követő órák elején írják meg a tanulók. A röpdolgozatot a füzetbe vagy írólapra kell megírni. Javításának módja lehet tanári javítás, a tanulók közösen javítják, a tanulók a saját vagy a padtársuk dolgozatát javítják a helyes válaszok megismerése után, tanári felügyelet és ellenőrzés mellett.

Az értékelésben betöltött szerepe egyszeres tantárgyi jegynek számít. A tanuló folyamatos felkészülését ellenőrzi, a frissen megszerzett ismereteket ellenőrzi. Folyamatos tanulásra ösztönöz.

A számonkérést a tanárnak nem kell előzetesen bejelentenie.

Az írásbeli feleltet az a tanuló, aki az előző órán hiányzott és a hiányosságait nem pótolta nem tudja megfelelő tudással megírni, mentességet kaphat.

Felmérő dolgozat

Nagyobb anyagrészek, résztémák után történő írásbeli számonkérés. A résztémában megszerzett ismereteket ellenőrzi, kéri számon. A felmérő dolgozatot az erre a célra rendszeresített, több tanéven keresztül használható külön füzetben kell megírni. A felmérő dolgozatot az elégtelen és elégséges érdemjegyet kapott tanulók írhatják meg a résztémában, más összetételű feladatokkal, tanári felzárkóztatást követően. A dolgozatot a szülők a hazaküldéskor vagy a fogadóórán megtekinthetik, a dolgozatot az év végéig meg kell őrizni.

Témazáró dolgozat

Egy-egy téma végén, az év eleji és év végi ismétlés lezárásakor történő írásbeli számonkérés. Az adott témában megszerzett ismereteket ellenőrzi. A témazáró dolgozatot mindig összefoglalás előzi meg. A feladatok megbeszélése és a hibák kijavítása a dolgozatok kiosztásakor kerül sor.

Az értékelésben betöltött szerepe nagyon hangsúlyos, a naplóban piros jegy jelzi.

A témazáró dolgozat megírását előzetesen be kell jelenteni.

Nagyobb létszámú hiányzás esetén a megírása nem célszerű.

Javasolt a diagnosztizáló mérés a tananyag elsajátításáról. Amennyiben jelentős hiányosságok mutatkoznak gyakorlóóra szükséges. A témazáró dolgozatot az elégtelen és elégséges érdemjegyet kapott tanulók írhatják meg a témában, más összetételű feladatokkal, tanári felzárkóztatást követően.

A dolgozatot a szülők a hazaküldéskor vagy a fogadóórán megtekinthetik, a dolgozatfüzetet meg kell őrizni.

Olvasástechnikai mérés

Meggyőződésünk, hogy az eredményes tanulás alapja a biztos és jó olvasás, ezért májusban az aló, ősszel a felső tagozatos tanulóink olvasástechnikai készségét is felmérjük. A mérés célja, hogy képet kapjunk arról, mennyire képesek tanítványaink a korosztályukhoz mérten megbirkózni egy szöveg megfelelő tempójú elolvasásával, és mennyire történik ez hiba nélkül. A mindennapos olvasás nagyon fontos, tanulást megalapozó gyakorlat, amelynek fejlesztése az átlagosan vagy átlag alatt teljesítő tanulók számára kötelező.

Műveletsebesség-mérés

A matematikai készségek alapja a biztos alapszámítási tudás, amely legjobban gyakorlással sajátítható el. Ennek érdekében alsós tanulóinkat folyamatosan fejlesztjük a műveleti sebesség növelésére, amit rendszeres felméréssel ellenőrzünk. Az összeadás, kivonás, pótlás, szorzás és bennfoglalás feladatait minden érintett tanító és szülő számára elérhetővé tesszük.

2.18.6. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Alsó tagozat

- Célja
 - az órán tanult ismeretek elmélyítése, gyakorlása, alkalmazása
 - a tananyaghoz kapcsolatos gyűjtőmunka
 - az önálló tanulás gyakorlása, alkalmazása
- Tartalma
 - közvetlenül a tanórai tananyaghoz kapcsolódik
 - korábban szerzett ismeretek szinten tartása
- Módjai
 - írásbeli
 - szóbeli
 - szorgalmi feladatok
- Mennyisége
 - 1-2. osztály

egy napon adott összes házi feladat elvégzésére számítható idő $\frac{3}{4}$ óra

- 3-4. osztály

egy napon adott összes házi feladat elvégzésére számítható idő 1 óra

- Gyakorisága, korlátai
 - minden tanórán adható és minden tanítási napon adható a maximált mennyiségben
 - pénteken a többi tanítási nap elvei szerint kell eljárni, több feladat nem adható.
- Ellenőrzése, javítása
 - a délutáni felkészüléskor mennyiségi javítás
 - tanítói ellenőrzés, javíttatás vagy javítás az óra elején
 - közös ellenőrzés és javítás a tanulókkal
 - tanítói ellenőrzés, javítás a tanóra után
 - szóbeli feladatoknál a számonkérés szabályainak megfelelően
- Értékelése
 - írásbeli feladatoknál szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés
 - szóbeli feladatoknál a számonkérések értékelési lehetőségeinek megfelelően
 - Az esetlegesen előforduló házi feladatok hiányának elbírálása szaktanári kompetencia.

A délutáni felkészülésben a tanítási időben a szülők nem vihetik el gyermekeiket, a szándékot előre kell jelezni, és csak nyomós indok esetében engedélyezhető.

Felső tagozat

Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok mennyiségének és formájának meghatározása elsődlegesen a konkrét helyzetet és a pedagógiai folyamat egészét átlátó tanár kompetenciája.

A pedagógus a feladatok meghatározásakor figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait.

A házi feladat mind szóbeli, mind írásbeli formája adható az osztály (tanulócsoport) egészének és differenciáltan, akár egyénre szabottan is.

Az otthoni feladatok előírásakor a pedagógus –a lehetőségekhez mérten –figyelembe veszi a többi tantárgyra általában jellemző, illetve szokásos otthoni feladatok mennyiségét is. A házi feladat meghatározásánál ugyancsak figyelembe vehető tényező a két tanítási óra közötti időtartam, viszont a közbeeső hétvégét nem illeti semmilyen külön korlátozás.

A tanítási szünetekre adott –akár szorgalmi jellegű –otthoni felkészülést igénylő feladatok a tanulók elsődleges szüneti tevékenységéhez illeszkednek, így az írásbeliség helyett inkább megfigyelés, olvasás jellegűek.

Az esetlegesen előforduló házi feladatok hiányának elbírálása szaktanári kompetencia.

2.18.7. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítési formái

A magatartás osztályzásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre.

A tanulók magatartását és szorgalmát minden hónapban, a nevelőtestület véleményének figyelembe vételével az osztályfőnök értékeli. Az értékelésnél a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók esetében a fejlődés mértékét is figyelembe kell venni.

A magatartás értékelésének elvei

- **Példás** a tanuló magatartása akkor
 - ha iskolai és iskolán kívüli magatartásával, kulturált viselkedésével jó példát mutat
 - ha a házirendet betartja és azt másokkal is betartatja
 - ha munkájával, jó kezdeményezéseivel hozzájárul a közösség előre haladásához
 - Ha a tanórákon aktívan van jelen
 - ha a közösségért felelősséggel vállal feladatokat, és azokat igényesen elvégzi
 - ha fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben
 - nincs késése és igazolatlan mulasztása
- **Jó** a tanuló magatartása akkor
 - ha igyekszik betartani a házirendet
 - ha a rábízott feladatokat kifogástalanul látja el
 - ha ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat
 - ha iskolai viselkedése általában kifogástalan
 - ha a tanítási órán időnként vét
 - ha nincs írásbeli elmarasztalása
 - ha a felnőttek figyelmeztetésére alkalmazkodik a szabályokhoz
 - ha nincs késése és igazolatlan hiányzása
- **Változó** a tanuló magatartása akkor
 - ha a házirend szabályai ellen vét
 - ha a nevelőivel és társaival szemben tanúsított magatartása kifogásolható

- ha kommunikációjával megbánt másokat
- ha az önfegyelme gyenge, indulatait nem képes fékezni
- ha magatartásával zavarja az órákat
- ha a tanítási órák közötti szünetekben megbontja a rendet
- ha az iskola berendezéseire nem vigyáz
- ha gyakran elkésik, igazolatlan mulasztása van
- ha írásbeli elmarasztalása van osztályfőnökétől, szaktanáraitól
- **Rossz** a tanuló magatartása akkor
 - ha a házirend ellen tudatosan és többször vét
 - ha az iskolán kívüli magatartásával az iskola rossz hírét kelti
 - ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat
 - ha nevelőivel és társaival szemben tiszteletlen, udvariatlan
 - ha kommunikációja sértő tartalommal bír
 - ha társai személyiségi jogait megsérti
 - ha testi épségét veszélyeztető magatartást tanúsít
 - ha az iskola felszereléseiben kárt okoz
 - ha a közösségi élet nem érdekli, a munkát hátráltatja
 - ha a nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja
 - ha többször kapott osztályfőnöki, szaktanári vagy/és igazgatói intőt, megrovást
 - ha rendszeresen késik, kettőnél több igazolatlan hiányzása van

Minél többször éljünk a tanuló megdicséresének vagy figyelmeztetésének a lehetőségével!

Ha a tanulónak jutalmazó és fegyelmező bejegyzései is vannak, magatartás érdemjegyét mérlegeljük az osztályozó értekezleten.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- **Példás** annak tanulónak a szorgalma
 - akinek kötelességteljesítése kifogástalan
 - akinek a tanítási órákra való felkészültsége képességeihez képest kifogástalan
 - aki a munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredmény elérésére törekszik
 - aki a tanórákon kitartóan, érdeklődéssel figyel

- akinek tanulmányi munkája pontos, hiánytalan és esztétikus
- aki feladatokat vállal, azokat önállóan és megbízhatóan elvégzi
- **Jó** annak a tanulónak a szorgalma
 - aki iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi
 - aki képességeihez mértén megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik
 - aki az órákon való aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szint alatt marad
 - akinek írásbeli munkája külalak szempontjából megfelelő
- **Változó** annak a tanulónak a szorgalma
 - aki a munkájában csak időnként tanúsít törekvést
 - aki a kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti
 - aki gyakran teljesít képességei alatt
 - akinek érdeklődési köre szűk körű
 - akinek felszerelése hiányos, rendetlen
 - aki rendszeres figyelmeztetést igényel kötelességei teljesítésekor
 - aki gyakran nem írja meg a házi feladatát
 - akinek felszerelése gyakran hiányos
 - akinek munkája változó esztétikumú
- **Hanyag** annak a tanulónak a szorgalma
 - aki a szorgalom teljes hiányában van
 - képességei alul dolgozik
 - aki a tanórai munkában passzív
 - aki kötelességét gyakran elmulasztja
 - aki munkájában megbízhatatlan
 - akinek felszerelése sokszor hiányos, rendetlen
 - aki önmagával és munkájával szemben igénytelen
 - aki valamelyik tantárgyból elégtelenre teljesít
 -

2.18.8. Jutalmazás, elmarasztalás formái

Jutalmazás

- kiemelkedő tanulmányi eredményt elért tanulók elismerései
 - szaktanári dicséret, osztályfőnöki dicséret, igazgató dicséret
 - a nevelőtestület általános dicsérete
 - jeles tanév végi eredmény jutalma oklevél
 - kitűnő tanév végi eredmény jutalma a tanévzáró ünnepélyen átadott oklevél és könyvjutalom
 - a nyolc év végi kitűnő bizonyítvány és példás magatartás jutalma a tanévzáró ünnepélyen átadott, az iskola által adományozott, ezüslánc kereszt medállal
 - Stégner Tamás-díj: a katolikus iskolánk szellemiségéhez méltó példamutató, udvarias magatartásáért és kiváló idegen nyelvi eredményéért adományozott tárgyjutalom minden évben a tantestület által megnevezett egy végzős diák részére.
- iskolai tanulmányi versenyeken elért első helyezéért a verseny témájához illeszkedő könyv, CD, DVD a jutalom vagy édesség.
- amennyiben a tanulmányi versenyen következetesen továbbjutó tanuló budapesti versenyen az 1-3. helyezést ér el igazgató dicséretben és tárgyjutalomban részesül.

Elmarasztalás

A nevelő-oktató munka célja a neveléssel elérni a tanuló változását, a büntetések nem jellemzőek az iskola életében. A jóvátétel a közösségért végzett munkával eredményesebb.

Az elmarasztalásokat mindig megelőzi a tanulókkal folytatott beszélgetés, a közösséggel együtt végzett segítő tevékenység.

Az elmarasztalás fajtái

- Tanári, szaktanári
 - szóbeli figyelmeztetés
 - írásbeli figyelmeztetés
 - intés
 - megrovás
- osztályfőnöki
 - szóbeli figyelmeztetés
 - írásbeli figyelmeztetés
 - intés

- megrovás
- igazgatói
 - szóbeli figyelmeztetés
 - írásbeli figyelmeztetés
 - intés
 - megrovás
- nevelőtestületi
 - szóbeli figyelmeztetés
 - írásbeli figyelmeztetés
 - intés
 - megrovás
 - fegyelmi eljárás

2.19. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az iskola tanóráit a nyelvórák és testnevelés órák kivételével osztálykeretben tartják a pedagógusok.

Az idegen nyelvi órák évfolyamszintű, nyelvek szerinti bontásban történnek. Az osztályokban német nyelvet tanuló tanulók és angol nyelvet tanuló tanulók járnak.

A nyelvórák egy időben vannak, az évfolyam két osztálya három csoportot alkot. A két angol csoport az osztály angol nyelvet tanulók csoportja, a két osztályban a német nyelvet tanulók csoportösszevonásban tanulják a nyelvet.

A testnevelés órák heti óraszámja miatt a tornaterem és a tornaszoba nem tudja fogadni a tanulókat csak heti 40-40 órában. A felső tagozaton az 5 testnevelésből két órát évfolyamonként összevonva tartunk.

A szakkörök szervezésében a pedagógusok óraszámja, a tanulók érdeklődése és a szülőkkel történt egyeztetés a meghatározó.

A délutáni tanulási időben nem lehet szakköri foglalkozásokat tartani. Azok a tanulók, akik közepes vagy annál gyengébb tanulmányi eredménnyel teljesítik a követelményeket szülői megbeszélés után vehetnek részt a foglalkozásokon.

Az elégséges tanulmányi eredményű tanulók számára kötelező a felzárkóztató foglalkozás, amiről a szülőket az osztályfőnök értesíti.

2.20. Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok

A mérések bevezetése biztosítja nevelési, oktatási intézményünkben a tanulók fizikai állapotának megítélését, lehetővé teszi a fejlődést, módot ad az összehasonlításra, valamint arra is, hogy a testnevelést tanító pedagógusok megismerhessék, felismerhessék a nevelő-oktató tevékenységük eredményeit, hiányosságait.

2.21. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.21.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészségnevelést komplex módon kell kezelni, mert a lelki egészség hat a testi egészségre, a mentális problémák idővel a testi egészségben változásokat okozhatnak. A lelki és testi higiénia elengedhetetlen a betegségek megelőzésében. Az egészséges táplálkozással karban tartható a test, aminek állapota kihat a lélek harmóniájának szintjére.

Mentális egészség érdekében

A tanulókat egyedi személyiségként kell kezelni, aki fontos a közösségnek, a közösség tagjainak egyenként.

Minden tanulót személyes módon kell megismerni, az értékeit felismerve kell kapcsolatot teremteni vele. Éreznie kell minden tanulónak, hogy fontos tagja a közösségnek, és érdeklődnek iránta.

A kapcsolattartásban alkalmazkodni kell a személyiségéhez, a kommunikációnak egyértelműnek kell lennie, ezzel biztosítva azt, hogy kölcsönös a lelki és gondolati nyelv.

A kudarcok elkerülésére, az eredmények érdekében nyílt elvárásokat kell támasztani a tanulókkal szemben. Ezzel elkerülhetőek a félreértések, az érthető követelmények teljesítése ösztönzően hat. Serkenti a kreatív gondolkodást, csökkenti a stresszhelyzetet a feladatok megoldásakor.

A teljesítmény értékelésének, minősítésének őszintének, fejlődésre sarkallónak kell lennie.

A jutalmazó és elmarasztaló visszajelzéseknek is meg kell jelenniük, mert a kétségek eloszlatása a helyes önértékelés esetén nyugalomhoz vezet. A helyes énkép kialakítása fontos a teljesítendő feladatok megfelelő elvégzéséhez.

A tanulónak nyújtott segítség akkor hasznos és hatása hosszú távú, ha a tanuló saját erőforrásait mozgósítja.

A testi egészség érdekében

A minden napos testmozgás biztosítása a fizikai erőnlét megteremtéséhez. Sportág választó foglalkozásokon az iskola aktív sportolóinak bemutatóival tapasztalati úton kell felkelteni a tanulók mozgás utáni vágyát.

A kötelező orvosi vizsgálatokhoz kötött osztályfőnöki órák témájaként az osztály egészségi paramétereinek megbeszélése, kölcsönös tanácsadás a helyes családi szokások vonatkozásában. A tanulók elfogadják a kortársaik nézeteit, tanácsait, javaslatait.

Az iskolai programok helyszíneit az egészségre jó hatással lévő településen, zöldövezeti területen kell kiválasztani.

Az egészséges táplálkozási szokások kialakításában az iskolai programok lehetőségeit ki kell használni. Az érzékszervek teljes körére kell hatni az élelmiszerek megismerésekor. A tantárgyak mindegyikébe bevonható a táplálkozáskultúra egy-egy szelete akár időutazással, akár térbeli utazással.

A tanulók rendszeres mérése hozzásegíti a tanulókat a célzott egészségmegőrzésre.

2.21.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

A teremtetett világ megismerésével, természettudományos tantárgyak ismereteinek szintetizálásával felismertetni kell a problémákat. A tanulókat meg kell tanítani a természettudományos látásmódra és a fenntartható fejlődés szemléletére.

- az általános célokra vonatkozó érték és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az állampolgári, egyéb közösségi felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése

- a helyzetfelismerés, az ok okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése,
- problémamegoldó gondolkodás, döntéskéesség fejlesztése,
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése

2.22. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló gyermekvédelmi intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulók egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.

E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Az iskolában gyermekvédelmi csoport működik, heti rendszerességgel ülésezik.
- A gyermekvédelem ügyét kidolgozott gyermekvédelmi stratégia mentén, gyermekvédelmi szabályzattal kíséjük figyelemmel.
- szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével
- a rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
 - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására
- mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele
- tanulók jogainak fokozott védelme
- rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok, iskolapszichológus, szociális munkás és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás, internet témájú előadások , preventív foglalkozások szervezése)
- rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel
- a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése
- a fenti feladatok összefogását az igazgató a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által iskolánkba közvetített szakemberével együttműködésben végzi.

A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

- minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén
- a tanulási esélyegyenlőség eredményesítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazás
- az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején
- kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben
 - egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe
 - a problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
 - az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában

II. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA⁷

1. Bevezetés

„Bizony mondom néktek, amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek!” (Mt 21,40)

Nevelni annyit jelent, mint segíteni a gyermeket abban, hogy kifejlődjön benne az „ember”, hogy kiteljesedjen személyisége. Minden gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, a nevelésben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet játszik.

A keresztény kinyilatkoztatás szerint az ember Isten képmása: így a keresztény önmegvalósítás azt jelenti, hogy Krisztusban élünk másokért. Ehhez a keresztény nevelés adja a legfontosabb segítséget, mert megismerteti az embert önmaga legbenső lényével és felvértezi azokkal az eszközökkel, amelyekkel céljához eljuthat.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizációs munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul. Számunkra Jézus tanítása így is megfogalmazható: Oszd meg másokkal azt a szeretetet, amit tőlem kaptál, a sok kegyelmet, és foglalkozz azzal, aki igényli! Neveld, segíts azt, aki keres engem! Óvodapedagógusi munkánk gyümölcsöző volta nagyban függ attól, mennyire vagyunk képesek elfogadni, hogy a társadalom egészéhez képest „kisded nyájjal” foglalkozunk, de hősiessé igyekezetünk eredménye kovászként fogja átjárni a családokat.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) példájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Óvodánk arculatát olyan nevelni tudó és akaró óvodapedagógusok határozzák meg, akiket összeköt a közös hit. Nevelésünk alapját közös élményeink, ünnepeink és személyes példánk adja. Olyan erkölcsi

⁷ Felhasznált irodalom: Albertfalvi Don Bosco Katolikus Általános Iskola és Óvoda óvodapedagógiai programjának egyes elemei.

Pedagógiai Program

Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

értékek felé nyitjuk ki a gyermekek szívét, keltjük fel érdeklődésüket, amelyekre később lehet építeni. Óvodánkban a szeretet, nemcsak mint érzelem, hanem mint életszentség van jelen. A krisztusi szeretet van jelen.

Nevelési évünket kezdő és záró, illetve ünnepekhez kötött szentmisével gazdagítjuk. Az itt dolgozó óvodapedagógusokat összeköti a hit, nevelésünk alapját közös élményeink, ünnepeink és személyes példánk adják. Mindennapjainkat meghatározza a katolikus szellemiség: mindennapos áhítatok, minden étkezéshez és a délutáni pihenéshez kapcsolódó imák, ünnepekre történő lelki felkészülés, plébániával való kapcsolat.

Az óvodai csoportszintű nevelési terveink a liturgikus évhez illeszkednek és a népi hagyományokhoz kapcsolódnak, ezek a néphagyományok pedagógiai koncepciónk, nevelésünk szerves részét képezik, és azok beépülnek az óvoda programjába.

Programunk, nemcsak a népművészet és a szokásörző jeles napok elemeit öleli fel, hanem a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A naptári év jeles napjainak megismerése az élményszerű, örömteli cselekvésekkel együtt, a hagyományaink tiszteletére, a közösségi érzés erősítésére, egymás megbecsülésére, szeretetére, elfogadására nevelnek.

Sok programunk óvodán belül és kívüli tevékenységeket foglal magába (templomlátogatások, iskolába látogatás, autóbuszos kirándulás, séták, néphagyományok megélése és művelése, közös családi programok, ünnepekre való közös készülődés, bábszínház...), melyek erősítik óvodai közösségünket.

Az egészséges táplálkozásra nagy hangsúlyt fektetünk. Az étkezés változatos, a konyha igény esetén biztosít speciális étkezést.

1.1. Küldetésünk

A gyermeknevelés igazi értelme az, hogy úgy neveljük a gyermeket, és úgy gyarapítsuk őket testileg, lelkileg, hogy belenőjenek Isten szeretetébe, mindezt nagy türelemmel, törekedve arra, hogy boldogok lehessenek.

A katolikus nevelési feladat több az emberségre, közösségi életre való nevelésnél. Nevelésünk célja a harmonikus személyiség kialakításán túl egy olyan irányt mutatni a gyermek számára, amihez élete minden szakaszában visszatérhet és meríthet belőle.

A katolikus óvoda missziós feladatot tölt be a nevelés és a tanulás megalapozása során. Óvodánk alapvető küldetése a krisztusi tanítás fényében az egészséges személyiség és a hit alapjainak megteremtése. A gyermek számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, melyre aztán ráépülhet a hit. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet

Pedagógiai Program Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

az igaz értékek megtalálására. Óvodánk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják katolikus szellemiségét.

Az intézmény légköre, a benne alkalmazott módszerek sikere pedagógusfüggő, „*a nevelők gondoljanak felelősségükre: tőlük függ elsősorban, hogy a katolikus „iskola” valóra tudja-e váltani céljait és kezdeményezéseit.*” (II. Vatikáni Zsinat)

Egy harmonikusan működő katolikus intézményben szükséges, hogy valódi közösség alakuljon ki az ott dolgozó pedagógusokból.

A katolikus óvoda céljait akkor éri el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat.

A hiteles közösség feltételei:

- A nevelői egység, amely egyesíti a munkatársakat a nevelési program megvalósításában, ahol a kötelességét mindenki feladatköre szerint valósítja meg.
- Felelősségteljes együttműködés, közös feladatvállalás, melyet az evangélium szellemében teljesítenek. Olyan tanúságtétel, amely nem csak építi a közösséget, hanem kisugározza a környezetre is.

Közösség résztvevői:

- *A gyermekek*, a neveléshez való jog hordozói, akiknek a nevelés során kibontakozik a személyiségük.
- *Az óvodapedagógusok*, akik felelősek a gyermekek szakmai és hitbéli neveléséért, egyenrangú kapcsolatot tartanak a családokkal. Fontos a pedagógusok önismerete, önelfogadása, és állandó önképzése.
- *A kisegítő személyzet*, akik a nevelői közösség teljes jogú tagjai. Az óvodában dolgozó két közösség olyan emberek együtt munkálkodása, akik a krisztusi értékrendnek akarnak érvényt szerezni a nevelés egész területén.
- *A szülők*, akik a gyermekeik nevelésének első és legfontosabb felelősei, elfogadják a pedagógiai programot, és tapasztalataikkal alkotó módon hozzájárulnak az óvodai neveléshez. A szülők egymást megismerve, segítve, közösséggé válva, támaszt jelentenek a számos otthoni és óvodai konfliktus kedvező megoldására.
- *Az igazgató szaktudásával*, lelkiiségével meghatározója a programban szereplő keresztény értékeknek, és elősegíti a rendszeres párbeszédet a nevelőkkel és a családokkal. Feladata segíteni az egységet a nevelői közösség egyes résztvevői között.

A nevelőközösség minden tagjának képességei szerint mindent meg kell tenni a gyerekekért, sohasem

megfelelkezve arról, hogy „a növekedést az Isten adja.”

A katolikus óvoda céljait akkor éri el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat.

1.2. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyet maga Jézus Krisztus bízott rá.

Az óvodában is meglátja azt a különös eszközt, amely a teljes ember formálására irányul.

Az egyház maga is közösség, amelynek a feladata is a feladata. A gyerekeket segíteni kell az egyház tanításainak életkori sajátosságuknak megfelelő megismerésében és megélésében.

A katolikus óvoda része az Egyház üdvöztető küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén, sajátos módon részt vállal a katolikus életre nevelésben, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

1.3. Katolikus gyermekképünk

Pedagógiai alapelveinket a keresztény szemlélet hatja át. Az emberi személyiségből indulunk ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség. Fejlődésére adottságai, az érés sajátos törvényszerűségei, környezete formálja, beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik. Biztosítja minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Azok a képességek és tulajdonságok, amelyek megkönnyíthetik az ember kapcsolatait az embertársaival, a világgal és az Istennel, kisgyermekkorban alakulnak és fejlődnek, tehát az óvodás évek döntő fontosságúak. Mivel a gyermek utánzással tanul, a családi és az óvodai példa alakítja szokásait.

A keresztény, a vallásos nevelésnek a mindennapi életből és a magyar néphagyományból kell táplálkoznia, és a nevelés egészébe kell beépülnie. A legfontosabb mondanivalónk Istenről a

gyermekeknek: Isten szeret minket.

Személyiségük szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van:

- ❖ megismertetjük a gyermekeket a keresztény értékekkel,
- ❖ egészséges életmódjukat alakítjuk,
- ❖ környezettudatos magatartáshoz segítjük őket.

Gyermekeképünket a család teljességében látjuk, ahol édesanya, édesapa, testvérek, nagyszülők vannak jelen, ennek természetességét hangsúlyozzuk. Szülőkkel való kapcsolatunkat az azonos értékrend szerinti egységes elvek szerinti nevelés határozza meg.

1.4. Katolikus óvodaképünk

A katolikus óvoda a katolikus közoktatási rendszer legelső láncszeme. Itt szerezheti meg a gyermek egy életre a legalapvetőbb emberi ismereteket, magatartásformákat: a szereteten alapuló értékrendet, az odafigyelést és a rácsodálkozást Istentől kapott világunk nagyszerűségeire.

Óvodánk arculatában óvjuk azokat az értékeket, hagyományokat, amelyeket közösségünk az óvoda alapításakor megfogalmazott. Ilyenek pl. az évfordulós misék, a havonkénti gyermekmisék, a közös éneklések, a szentek életével való ismerkedés (dramatikus játékként való feldolgozásban is), az iskolai hagyományápoló programokban való részvétel, az évzáró közös mise a templomban a családokkal együtt.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő. Eközben a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulásához.

Családias légkörben, katolikus lelkülettel várjuk a hozzánk érkező gyermekeket, akiket hívő óvodapedagógusok és dajkák vesznek körül szeretetükkel.

Óvodai nevelésünk célja, hogy elősegítsük az óvodások – és a kiemelt figyelmet igénylő óvodások-, sokoldalú, harmonikus fejlődését, személyiségük kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkor, az egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Az óvodai fejlesztő-, nevelőmunka személyre szólóan, differenciáltan valósul meg. Az óvodai

nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. A vegyes életkorú csoportokban a gyermekek mindhárom korcsoport feladataival, eszközeivel megismertetve, kudarc nélkül, örömmel tevékenykednek, önmagukhoz képest fejlődnek. A nevelők feladata a lemaradók egyéni fejlesztése. A nevelők szolgáló szeretettel, elkötelezettséggel fordulnak a gyermek felé. Ez nevelőmunka nem csak érzelmi alapú, hanem tudatos a gyermekek elfogadása, tisztelete, amely során kialakul a biztonságérzetük. A nevelők feladata, hogy egyensúlyt teremtsenek a hit és az élet, a hit és műveltség között, az életkori sajátosságokat figyelembe véve. Óvodánk a családi nevelés kiegészítőjeként együttműködik a családokkal, segít a negatív társadalmi hatások elkerülésében, a nevelés óvó és értékmegőrző szerepét hangsúlyozva. Óvodánkban meleg, családias a légkörben, sok egyéni és közös beszélgetéssel teremtünk lehetőséget a gyermekek őszinte megnyilvánulására. A sokféle játéktevékenység fejleszti kreativitásukat, társas kapcsolataikat, közben tapasztalatokat szereznek a környezetükről, csökkennek a feszültségek, a szorongások. A nevelés során a gyermek ismeretet szerez önmagáról, életéről és az őt körülvevő valóságról.

Alapelveknek tekintjük, hogy a gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze. Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot adó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. Az óvodai nevelésben alkalmazott módszereket a gyermek személyiségéhez igazítjuk. Biztosítjuk a közösségben végezhető sokszínű tevékenységeket, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékot, melyeken keresztül az életkorukhoz és egyéni képességeikhez igazodó, megfelelő műveltség tartalmakat, értékeket közvetítjük.

2. A katolikus óvodai nevelés feladatai

Feladatunk a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, a különleges gondozást igénylő gyermekek odafigyelő, gondos ellátása. A sokszínű tevékenységek szervezésén keresztül a gyermekeknek életkoruknak megfelelő, testi és értelmi fejlődésükhöz szükséges feltételeket biztosítunk. Pedagógiai feladataink a gyermekek személyiségéhez igazodnak.

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül

- ❖ a hitre nevelés erősítése,
- ❖ az egészséges életmód alakítása,
- ❖ az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés,
- ❖ az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2.1. A hitre nevelés erősítése

A katolikus óvodában a kisgyermek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása, folytatása, a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba. Óvodánkban a gyermekek keresztény nevelésére és tanítására nyílik lehetőség. A gyermekek hitre neveléséhez komoly pedagógiai-, pszichológiai-, felkészültség és élő hit szükséges, hiszen életkori sajátosságaikhoz igazodó, tovább fejlesztő tanítást kell adni számukra. A keresztény hitre nevelés szerepe a kisgyermek életében, hogy előkészítse és elősegítse Isten Igéjének befogadását, hogy később ő is Isten útját válassza. A katolikus nevelés fontos módszere a Krisztus követésében való példamutatás.

A gyermekek látják a nevelőt és utánozzák őt. Ha a pedagógus Jézust követi, akkor a gyermekek őt látva szintén Jézust követik, és nyitottá válik a szívük Isten felé. Tehát a keresztény hitre nevelés elsődlegesen példamutatással történik.

Az óvodában a vallásos élményekkel a gyerekek vallásos érzelmeit ébresztgetjük, erősítjük. A gyerekek örömmel imádkozzanak minden nap, szívesen látogassanak el a templomba. A közös élmények, cselekvések kapcsán a csoport tagjai erősödjenek összetartozásukban.

Céljaink

- ❖ a katolikus embereszmény megalapozása,
- ❖ Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben,
- ❖ a gyermekek ismerjék meg a vallásos környezetet, legyen módjuk tapasztalatszerzésre, élménygyűjtésre, ezek közös feldolgozására,
- ❖ alakuljanak ki bennük az alapvető vallási fogalmak tartalmai, ismerjék és szeressék meg Jézust, életének főbb eseményeit, példabeszédeit, tanításait és általa a Mennyei Atyát és a Szentlelket,
- ❖ tapasztalják meg a katolikus hitéletet az óvodai élet során,
- ❖ ismerkedjenek meg a templomi közösséggel, tanulják meg a helyes keresztvetést, és kötött szövegű gyermekimákat,
- ❖ a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése, jóság, szófogadás gyakorlása,
- ❖ a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség stb.).

Feladataink:

- ❖ hogy a keresztény nevelés áthassa az egész óvodai életet.

- ❖ hogy a gyermekeket az igazság szeretetére, felelősségtudatra, becsületességre, megbocsátásra és kiengesztelődésre neveljük
- ❖ segítjük a gyerekeket munkára, az önfegyelemre, a kötelességtudatra, valamint a közösségi életre, a szülők, nagyszülők tiszteletére.
- ❖ segítsük a gyerekeket figyelmesség, segítőkészség, a türelem, a tapintat, az alkalmazkodás erényének kialakítására.
- ❖ éljük át a gyerekek az óvodában az oltalmazottság örömét, amely abból fakad, hogy elfogadnak olyannak, amilyen vagyok. Így később majd azt is el tudják fogadni, hogy Isten elfogadja és szereti őket. A pozitív érzelmek, a hála, nem a szoktatás kérdése csupán, hanem a helyes örömszerzés, a mértékletes ajándékozás következménye, s a társakra, felnőttekre való ráutaltság érzésének megélése. A szülők és az óvónők egymás iránti tiszteletteljes beszéddel, a dicséréssel, a köszönetmondással tudják felébreszteni a gyermekekben a hála érzését.
- ❖ olyan szeretetteljes, imádságos légkört teremtve, ahol rajtunk keresztül Isten szeretetét érzik meg a gyermekek. A vallásos élményekkel a vallásos érzelmeket próbáljuk ébreszteni és erősíteni.

A vallásos nevelés csak akkor hatékony, ha a nevelés egészébe beépül. Aki Istent szereti, örül a teremtet világnak, az életnek, aki a vallásosságot a hétköznapiakban is megéli, az lehet a vallás hatékony közvetítője, átadója.

2.2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása az óvodás életkorban kiemelt jelentőségű. A legfontosabb célunk a gyermekek testi és lelki fejlődésének elősegítése, az egészséges életmódra, életvitelre nevelés, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének segítése, a helyes étkezési kultúra kialakítása.

Az egészségnevelés fő területei:

- ❖ az élet és testi épség védelme, hisz mindezt a Jó Istentől kaptuk, vigyázzunk rá
- ❖ az egészség védelme, egészséggondozás
- ❖ az egészséges táplálkozás biztosítása
- ❖ érzelmi fejlesztés

- ❖ a személyi higiénia biztosítása
- ❖ pszicho higiénés nevelés (életvezetésre nevelés, munkára nevelés, családi életre nevelés)

Az egészséges életmódra nevelés célja és feladatai:

- ❖ a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- ❖ a harmonikus, összerendezett mozgás, testi képességei fejlődésének elősegítése,
- ❖ a gyermek egészségének védelme, óvása, megőrzése, edzése,
- ❖ az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- ❖ életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amely szükségesek az egészséges életmód kialakításához
- ❖ a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- ❖ a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- ❖ megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.
- ❖ A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása

A gondozás nevelő munkánk alaptevékenysége. Hozzájárul az egész személyiség átfogó fejlődéséhez. Az öröklött adottságokon kívül a környezeti hatások nagymértékben meghatározzák a gyermekek fejlődését. Ezért fokozottan hangsúlyos a gyermeket körülvevő felnőttek életmódja, életmintája, a derűs, vidám, barátságos, tevékeny légkör megteremtése.

Gyermekeink testi-lelki egészségének, prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátásának érdekében folyamatosan kapcsolatban állunk az óvodai nevelést segítő szakemberekkel (családsegítő szakemberei, orvos, védőnő, logopédus, pszichológus stb.).

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása csak a családdal összhangban lehet eredményes, ezért

törekvéseinket a szülőkkel is megosztjuk, együttműködésüket kérve az egységes elvárások megteremtésében.

Az egészséges életmódra nevelés céljai

- ❖ az egészséges életvitelhez szükséges szokások kialakítása,
- ❖ az egészség megőrzésére, óvására, az egészséges állapot megbecsülésére nevelés,
- ❖ a gyermekek felkészítése a tágabb szociális környezet káros hatásainak kivédésére.

A gondozás és egészséges életmódra nevelés feladatai

Az egészséges, esztétikus, biztonságos óvodai környezet kialakítása

Az óvoda épületének használata során elsődleges szempont az egészséges és biztonságos környezet. A konyhában, a tálalás során a higiénia betartása, balesetek elkerülése.

Az óvoda helyiségeinek berendezésénél figyelembe vesszük a gyermekek testi adottságait (testmagasság, testsúly, teherbírás stb.), a biztonsági szempontokat (gyermekmagasságban elhelyezett tárgyak) és esztétikus megoldásokra törekszünk.

Óvodánkban esztétikus, harmóniát sugárzó, barátságos, természetes alapanyagú bútorokkal és berendezési tárgyakkal felszerelt csoportszobák veszik körül a gyermekeket. Jó minőségű, tartós játékokkal játszhatnak, azok ellenőrzésével és tisztántartásával előzzük meg a balesetveszélyt és a betegségeket. A játékeszközöket a gyermekek számára elérhető magasságban helyezzük el, így azok napi elrendezése rendszeretire és az esztétikum iránti fogékonyságra nevelnek. Csoportszobáink és öltözőink világosak, berendezésükkel kényelmes helyet biztosítunk mindenki számára. Csoportjainkban megfelelő szellőztetésre van lehetőség. Valljuk, hogy az egészségnevelés csak szülői támogatással lehet eredményes, hiszen a gyermekek életmódbeli szokásaik nagy részét otthonról hozzák.

Az egészségnevelés sikerességét segíti elő pl.:

- ❖ a példaértékű életvitel közvetítése a család felé (higiénés szokások alakítása, egészségvédő példamutatás)
- ❖ a rugalmas napirendben lehetőség biztosítása a testi, lelki szükségleteik kielégítésére
- ❖ az integráció bevezetésével lehetőség nyílik kialakítani az igényt önmagukról és a másokról való gondoskodás iránt
- ❖ a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése hátrányaik leküzdésében
- ❖ „az egészség érték” szemlélet megalapozása

- ❖ az egészség: a testi, szellemi és közösségi jólét állapota, mely egészségre való esélyt jelent mindenki számára.

A gondozási folyamatokhoz szükséges egyéb helyiségek:

- ❖ öltözők (jellel ellátott öltöző szekrények, családoknak szóló információs tábla),
- ❖ mosdók (jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, zuhanyozók),
- ❖ tornaterem (ablaküveg védelme, biztonságos, óvodáskorúak számára alkalmas mozgásfejlesztő eszközök és kézi szerek, csúszásgátlás, nagyméretű szabad hely a mozgáshoz, megfelelő sportszerek a mozgásformák fejlesztéséhez),
- ❖ az udvar sokféle, sokszínű lehetőséget biztosít a gyermekek számára. Az utcai forgalom elenyésző, így a zajszinttől és a levegőszennyezettségtől védve vagyunk. Udvarunk játékparkja korszerű, változatos, gondozása és bővítése folyamatos.
- ❖ Ehhez kapcsolódik a saját konyhakertünk és kis gyümölcsös kertünk rendben tartása, gondozása is. Fontos a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása. A rendszeres kerti munkával igyekszünk egészséges, életvidám gyerekeket nevelni.

Egészségre nevelés, gondozás

A napirend helyes szervezésével segítjük az egészséges életritmus kialakítását:

- ❖ a napirend helyes összeállításakor figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait
- ❖ a rugalmas napirend keretén belül érvényesítjük a fokozatosság, folyamatosság, rendszeresség elvét.

Az egészséges életmódra nevelés tartalma

Egy-egy csoport gyermekeire vonatkozó egészségügyi szokás- és szabályrendszer megtervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek egyéni sajátosságait. Így nevelési tervünk gondozási része egyénre szabott feladatokat is tartalmaz.

A növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás.

Óvodánk az ételeket készen kapja, ezért csak a táplálék kiegészítése jelent számunkra kiemelt feladatot. A gyermekek vitaminszükségletét kielégítő nyers gyümölcsök és zöldségek minden nap kerülnek asztalunkra. Így válik gyermekeink számára a zöldség és a gyümölcs fogyasztása a természetes étkezési kultúra részévé. Óvodásainkat arra neveljük, hogy a számukra ismeretlen ízvilágot is kóstolják meg. A diétás étkezést vagy speciális táplálkozást igénylő gyermekeket körültekintően és gondosan látjuk el.

Folyadék fogyasztására az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk.

A reggeli étkezés folyamatos, az ebéd és az uzsonna elfogyasztása közösen történik. Kellő időt biztosítunk az étkezéshez, egyéni szükségletek figyelembevételével.

A kulturált étkezéshez tartozik, hogy minden fogást külön tányéron tálalunk, a kiscsoportosok kanál és villa evőeszközöket használják, középső csoportnál már az év elején bevezetjük a késsel való étkezést, nagycsoportra már kialakul az esztétikusan való étkezés és minden evőeszközt kulturáltan tudnak használni.

Az időjárás változásaival szemben testünket a réteges ruházattal óvjuk és védjük. Egészségügyi szempontból az óvodában fontos a váltó-, ill. tartalékruha. A szülők figyelmét felhívjuk az időjárásnak megfelelő öltözködésre az udvaron és az óvodán belül is.

A mozgás a gyermek természetes belső igénye, kielégítésére egész nap, időjárástól függetlenül, lehetőséget biztosítunk. Óvodásaink mozgásigénye egyénenként eltérő, változatos tevékenységek felkínálásával segítjük szükségletük megvalósítását. Szervezett, közös élményt nyújtó sétákra is elvisszük a gyermekeket. A megtett út hossza, a séta időtartama a gyermekek életkorához igazodik. Óvodásaink testi edzettségének, mozgáskoordinációjának fejlesztését változatos mozgásos tevékenységgel segítjük. Mivel a mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, az óvoda korban jelentős szerepet kap a gyermek egészséges fejlődésének biztosításában. Ezt az óvoda a megfelelő hely, eszközök és idő megteremtésével igyekszik a gyermekeknek biztosítani. Ezért törekszünk a mindennapos mozgás, és a nagytorna heti két alkalommal való megtartására. Kiemelt feladatunk a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése. Sok időt töltünk a szabadban, mert a jó levegő, a napfény erősítik a gyermekek szervezetét, segítenek a betegségmegelőzésben, fokozódik ellenálló képességük, könnyebben alkalmazkodnak az időjárás változásaihoz.

A pihenés, alvás a gyermekek testi, szellemi fejlődését szolgálja. Feladatunk, hogy a nyugodt pihenés feltételeit (kényelmes fekvőhely, levegőcseré, mese, altatódal, csend) biztosítsuk a gyermekek számára.

A testápolással védjük a gyermekek egészségét, elősegítjük rendszeres tisztálkodásukat, személyes higiéniai igényük kialakításának beépülését, és tisztaságigényük kialakítását. Az önkiszolgáláshoz szükséges készségek kialakítását nagymértékben segíti az óvodapedagógus és a dajka mintaadása.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A hatékony nevelőmunka érdekében megismerjük az óvodánkba kerülő gyermekek otthoni életritmusát, étkezési és egészségügyi szokásait. Személyes példamutatással és gyakoroltatással segítjük az egészséges életmódhoz szükséges készségek kialakítását. Az egészséges életmódra neveléshez hozzátartozik a megfelelő játék-, pihenési és étkezési idő és hely kialakítása. A nyugodt

játékot az elválasztott babaszoba, konyha, építkező sarok, mese-sarok szolgálja. Az asztalok mellett - nyitott polcon - az ábrázoláshoz (rajzolás, festés, mintázás, kézimunka) és a népi kismesterségekhez (szövés, fonás, varrás, agyagozás, batikolás, viaszolás) szükséges fejlesztő eszközök az egész nap folyamán elérhetőek.

Feladatunk a gyermekek helyes és szakszerű gondozása, egészségmegőrzése, betegségmegelőzése. Figyelemmel kísérik óvodásaink testi és lelki egészségének állapotát, együttműködünk a szülőkkel és az egészségügyi szakemberekkel a betegségek megelőzése érdekében és kiszűrésében.

A fejlődés várható eredménye

A gyermekek képesek önállóan tisztálkodni, öltözködni, fésülni, rendezettek, ápoltak.

Önállóan, esztétikusan terítenek, kulturáltan étkeznek, az evőeszközöket rendeltetésszerűen használják.

Belső igényükké válik környezetük rendjének helyreállítása.

A gyermekek képesek a személyi higiénés feladatok ellátására: önálló testápolásra, mosdó használatra, zsebkendő használatára, öltözködésre, vigyáznak a tisztálkodási eszközökre, helyére teszik azokat.

Szokásukká válik a kulturált étkezés, az egészséges táplálkozás, önállóan döntenek el, hogy mennyi ételt fogyasztanak, alkalmanként önállóan töltenek a kancsóból.

Ügyelnek a saját külsejükre.

Kialakul bennük a természetes és mesterséges környezet felfedezésének és védelmének igénye.

Felismerik a környezetükben rejlő baleseti forrásokat, és képessé válnak annak elkerülésére.

2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Érzelmi, erkölcsi nevelés

Az óvoda családi, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására. Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Érzésviláguk gazdag, nem korlátozzák őket a gátlások. Az érzelmeikből fakadó érdeklődés elősegíti a szellemi gazdagodásukat.

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, szeretetteli légkör vegye körül.

Mindezt szükséges, hogy:

- ❖ a gyermekeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik,
- ❖ hogy megfelelő érzelmi nevelést tudjunk biztosítani gyermekeinknek, így a csoportok kialakításánál is törekszünk az érzelmi állandóságra, derűs, kiegyensúlyozott légkör

megteremtésére,

- ❖ az óvoda alkalmazottai és a gyermek közti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze, a gyermekek szeretetteljes légkörben, érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolatok kialakításával megismerjék az együttélés alapvető szabályait.
- ❖ a gyermekek biztonságérzetének, önbizalmának erősítésével a társas kapcsolatok elősegítése,
- ❖ pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- ❖ a pedagógus engedjen teret önkifejező törekvéseinek,
- ❖ az óvónő empátiája segíti munkáját, képes a gyermeket érzelmei segítségével irányítani. Így ritkán van szükség tiltásra, külső jutalmazásra, mert a példa, az óvónőre való hasonlítás vágya, és a szeretettel, elfogadással járó öröm a hajtóerő.
- ❖ fontos és kiemelt feladat a nevelésünkben - példaadáson keresztül - a gyermeki jellem alakítása a türelem, a szolidaritás, az igazságosság formálásával. Tanulják meg az egymásra való odafigyelést, egymás segítségét, alakuljon ki alkalmazkodó képességük, hogy ez által alakuljon bennük a különbözőségek elfogadása, és a mások iránti tisztelet.
- ❖ az óvodapedagógusok személyisége, magatartása mintát követő modell a gyermekek számára, mely nagy felelősséget jelent mindannyiunk számára.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés feladatai

- ❖ a gyermeket körülvevő kiegyensúlyozott, szeretetteljes, biztonságot adó, nyugodt, derűs légkör megteremtése, fenntartása,
- ❖ a gyermek örömhöz juttatása, mely a személyiség gazdagodását, érését, és kiteljesedését szolgálja,
- ❖ bizalomra, őszinteségre, szeretetre épülő pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot,
- ❖ az érzelmi nevelés segíti a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól,
- ❖ az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek. Feladatunknak tekintjük megtanítani a megfelelő érzelmek kifejezésének elsajátítását, mint a szeretet, féltés, félelem, bizalom. Érzelmeiket tudják önállón elmondani, kifejezni. Gyakorolják a megfelelő

önkifejezések formáit, és sajátítsák el az önérvényesítő törekvések helyes módjait.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés tartalma

Az óvodai élet segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását. Fejleszthetjük önfegyelmeüket, kitartásukat, önállóságukat és fegyelmezettségüket a szerepjátékok, hagyományok, jeles napok feldolgozásával, ápolásával, és az egyházi ünnepek megélésével. Így fejlődik fokozatosan erkölcsi életük az erkölcsi tulajdonságok megismerésével (őszinteség, igazmondás, türelem, felelősség, feladattudat, szabálykövetés, szolidaritás szociális érzékenység és igazságosság), az érzelmi átélés mellett a nevelő személyes példáján keresztül. Az esztétikai élményeken keresztül formálói vagyunk a gyermekek esztétikai értékítéletének, szép iránti igényének, a természetes anyagokhoz való kötődésének. Az intellektuális érzelmek (funkcióöröm, sikerélmény, önbizalom, a dicséret és a kudarc hatása) kialakításával segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását.

Az erkölcsi és szociális érzelmeket közös célok, tevékenységek, élmények, útján formáljuk. A közös tevékenységek, játékok, jeles napok együtt ünneplése előre lendíti a társaskapcsolatok alakulását: a Mihály-napi vásárok, Assisi Szent Ferenc, szüret-szüreti hagyományok, Márton-nap, Szent Erzsébet-nap, Szent Margit-nap, Szent Miklós-nap, Advent, karácsony, nagyböjt, húsvét, pünkösd. „zöld jeles napok”: állatok világnapja, Föld napja, víz világnapja, madarak és fák napja. A hagyományok megőrzése elsősorban a népdalokban, a dalos körjátékokban, a kézművességben kerülnek kifejezésre. A hagyományok megélésével alapozzuk meg a szülőföldhöz való kötődés jelentőségét, a hovatartozás érzésének megerősítését, a magyarság identitását – ezzel kapcsolódunk őseinkhez. A társas kapcsolatok alakítása során kiépül az egymás közötti bizalom, megismerik és elfogadják az alá-, fölé-, és mellérendeltségi helyzeteket, fejlődik az egymás iránti toleranciájuk, kialakul az udvariasságuk, szívesen együttműködnek egy-egy közös cél érdekében, megtanulják a másokkal való törődés keresztényi kötelezettségét.

Nemzeti ünnepeink megünneplése, hagyományaink megélése, a hazaszeretet, a szülőföldünkhöz való kötődés megalapozása fontos része az érzelmi és esztétikai nevelésünknek. A gyermek nyitottságára építünk, segítjük a szűkebb és tágabb környezete megismerésében, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja. Irányítjuk abban, hogy figyeljen fel a természetben és a körülötte megmutatkozó jóra és szépre, becsülje és óvja meg az értékeket.

Az egyházi és világi ünnepek megélése és átélése érzelmi életünket gazdagítja.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése példaértékű szerepet tölt be.

Az óvodába kerülő gyermek számára nehéz a családtól való elválás. Az óvópedagógus szerető, gondoskodó, segítő társ kell, hogy legyen a gyermek számára a napi gondozási és egyéb tevékenységek során. Ehhez el kell nyernünk a gyermek bizalmát és szeretetét. Biztonságos légkört kell teremtnünk, ahol óvodásaink mindig számíthatnak megértésünkre, segítségünkre, vigasztalásunkra, és ha kell, védelmet találnak.

A szokások kialakításában következetesek vagyunk, hiszen azok betartása az állandóságot, a biztonság érzetét kelti a gyermekben.

Érzelmi megnyilvánulásainkban őszinteségre törekszünk, ezzel is példaértékű viselkedésmintát adva a gyermekeknek. Fő törekvésünk az érzelmi intelligencia, és a proszociális (vigasztalás, önzetlenség, segítségnyújtás, együttműködés) készségek fejlesztése, hogy a gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják egymás másságát. Célunk egymás önzetlen és kölcsönös megismerése és türelmes elfogadása. Eszményképünk a toleráns gondolkodású ember. Társadalmunk természetes feszültségei között felbecsülhetetlen jelentőségű, ha a gyermekek megtanulják a konfliktusok megfelelő kezelését, és felnövekedve hozzájárulnak a társadalmi megbékéléshez, az alkotó együtt munkálkodáshoz.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint együttműködünk a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A fejlődés várható eredménye

Az óvoda és a család szoros együttműködése, a biztonságot adó óvodai légkör, a tevékenységek gazdag tárháza, a közös élmények a gyermekek érzelmi életében meghatározó változást idéznek elő. A gyermekek érzelmi élete kiegyensúlyozottá válik, pozitív erkölcsi érzelmeik megerősödnek, érzelmeiket vállalják.

A közösségi nevelés

Az óvodapedagógusok személyisége, magatartása mintát követő modell a gyermekek számára, mely nagy felelősséget jelent mindannyiunk számára.

A közösségi nevelés célja és feladata

- ❖ szocializálódáshoz szükséges erkölcsi (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, tapintat, tolerancia, megbocsátás stb.), akarat tulajdonságok megalapozása (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat),
- ❖ a gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodásának segítése, szokás- és normarendszerének megalapozása,
- ❖ a családban és az óvoda felnőtt közösségében keresztény, megbocsátó, elfogadó életminta vonzóvá tétele.

A társas kapcsolatok alakulásának színterei, tartalma

Az óvodánkba érkező gyermekek befogadása, beilleszkedésének segítése nagy türelmet, szerető odafigyelést és empátiát kíván minden óvodai dolgozótól.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodapedagógusokkal, társaikkal és új környezetükkel. Beiratkozást előtt, egy délelőtti során minden csoportban, egy nyílt nap keretén belül betekintést nyerhetnek a szülők az óvodai életébe, és bemutatjuk az óvodát. A csoportokkal kapcsolatos megbeszélések a szülői értekezleteken történnek. A beilleszkedést segíti az otthonról hozott kedves tárgy és az óvodapedagógusok személyes törődése (ölbeli mondókák, énekelgetések, mesélés, bábozás stb.). Ebben az időszakban a dajkák is több időt töltenek a csoportokban.

Kiemelt pedagógiai feladatunknak tartjuk, hogy az első közös óvodai napunktól kezdődően érezzék meg a közösség összetartó, segítő, támogató erejét, melyet személyes példánk által közvetítünk a gyermekek és családjaik felé. Az óvodába lépéstől szeretetteljes, biztonságot árasztó, bizalmat sugárzó, segítséget nyújtó légkör fogadja a gyermekeket. Az óvodapedagógusok által kialakított környezet a gyermekek társas kapcsolatai által is folyamatosan alakulnak, fejlődnek, erősödnek.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek társas kapcsolatai a közös tevékenységeken, közös élményeken keresztül formálódnak a mindennapi együttlét során. Az egymás mellett játszástól az együtt játszásig jutnak el az óvodapedagógus tapintatos, egyéni bánásmódot alkalmazó irányításával.

Az igazságos konfliktusmegoldás eleinte az óvodapedagógus feladata, de később a gyermekek önállóan is képesek lesznek békésen elrendezni problémás helyzetüket, felhasználva a környezetükben látott megoldási módokat. Ezért is meghatározó, milyen személyes példát mutatunk az utánzással tanuló 3-7 éves korosztálynak.

Feladatunk, hogy a gyermekek biztonságérzetét mindig fenntartsuk. Állandó jelenlétünk és testi közelségünk, szóbeli ráhatásunk és megértő, elfogadó szeretetünk óvodásaink számára az érzelmi

biztonságot jelentik. Tudatos nevelőmunkánkban a pozitív ráhatás és a dicséret módszerét alkalmazzuk. A nehezebben szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló gyermekeket egyéni fejlesztéssel, illetve differenciált, számukra fejlesztő hatású játékokkal, eszközökkel segítjük. Ilyen esetekben a szülőkkel fokozottabb együttműködést alakítunk ki. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos gyermekek segítségét a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve biztosítjuk.

A fejlődés várható eredménye

- ❖ A gyermek családi körülményeinek megismerése, a családdal kialakított személyes kapcsolat és az óvoda családias, derűs légköre hozzájárul az óvodába kerülő gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez,
- ❖ a magát testileg, lelkileg biztonságban érző gyermek nyitott a társak, a közös élmények, a közös tevékenységek iránt, képesek a közösségben egy-egy társukkal vagy az egész csoporttal együttműködni,
- ❖ elfogadják, keresik mások (felnőttek és gyermekek) társaságát, együtt tudnak működni, kommunikálni velük,
- ❖ a csoportba érkező vendégeket, látogatókat szeretettel, nyitott lelkülettel fogadják,
- ❖ képesek mások és a másság elfogadására, alkalmazkodásra,
- ❖ kialakulnak bennük az alábbi érzelmi- akarati tulajdonságok:
 - ♦ feladatokban kitartás,
 - ♦ a megkezdett tevékenységek befejezése,
 - ♦ akadályok leküzdése,
 - ♦ kudarcátűrés,
 - ♦ felkészülés az iskolai élet elfogadására,
- ❖ az óvodáskor végére a gyermekek megtapasztalják, átélik a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát.

2.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés

Célja és feladata

- ❖ az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- ❖ önkifejezés, a gyermekek kommunikációra való ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
- ❖ a beszédkezdő felkeltése, kialakítása,
- ❖ a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés,
- ❖ az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkultúrája,
- ❖ irodalmi élmény érdeklődésének felkeltése,
- ❖ az anyanyelvi nevelés által a gyermekek biztonságérzetének növelése, tájékozottságuk, ismeretük, tapasztalatuk gazdagítása,
- ❖ a magyar nyelv sajátos formáinak elsajátítása, gondolataik, érzéseik kifejezésének helyes közvetítése elősegítése, megfogalmazására való törekvés,
- ❖ a mesetudat alakítása, a nyelvi képességek differenciált fejlesztése,
 - ◆ a biztonságot nyújtó, meghitt, egymást elfogadó, megbecsülő oldott légkör megteremtése,
 - ◆ szókincsbővítéssel a választékos beszédkultúra megalapozása,
 - ◆ az óvodapedagógus attitűdjének része a gyermekek meghallgatása, a felmerülő kérdések megválaszolása.

Tartalma

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat, amely végig kíséri az óvoda napi életét, a gyermekek megnyilatkozásait, az óvónő és a gyermekkapcsolatát. Nagyon fontos, hogy a gyermekek tisztán és pontosan ejtsék a hangokat, megfelelő nyelvi formákkal, gazdag szókincssel, színesen és szívesen beszéljenek. A gyermekek beszédfejllettségénél (alakilag, tartalmilag, beszédtempóban) az egyéni fejlődés ütemének különbözőségeit figyelembe vesszük. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel - az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Figyelmet fordítunk az anyanyelv ismeretére, szeretetére, a gyermek természetes beszédének kialakítására, a kommunikációs kedvének fenntartására, a gyermek meghallgatására. Motiváljuk a gyermekeket kérdések feltevésére, figyelünk a helyes válaszadásra.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermeknek azokat a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Beszélgetéseik során személyes kapcsolataik is alakulnak. Türelemmel és következetesen törekszünk az

udvariasság, a beszédfigyelem megtartására, a hangerő szabályozására, a hangsúly, a tagolás, a szórend helyességére és artikulációra.

A gyermekek életkori és értelmi fejlettségére alapozva gyakran játszunk anyanyelvi játékokat. Ezek segítségével is fejlődik beszédkedvük, gazdagodik szókincsük, tisztábbá válik hangképzésük.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek nagy része sok időt tölt az óvodában, anyanyelvi kultúrájukat mégis a család alapozza meg. Fontosnak tartjuk a szülők figyelmét felhívni a beszélgetések, a mesélés hasznosságára, a kapcsolattartás e fontos eszközére.

Sokat beszélgetünk a gyermekekkel. Ez szorosabb, személyes kapcsolat kialakítását teszi lehetővé. Fejlesztjük beszédkultúrájukat, ügyelünk beszédük hangerejére, hangsúlyának, tagolásának, szórendjének helyességére.

A súlyosan beszédhibás gyermeket logopédushoz irányítjuk.

A gyermek anyanyelvi szintjét korábbi történetek felelevenítésével, anyanyelvi játékokkal és az egyéni fejlesztés alkalmával javítjuk, tökéletesítjük. Ezért fontos szempontnak tarjuk, hogy óvónőink beszéde helyes, tiszta és példaértékű legyen.

Feladatunknak tartjuk a megfelelő beszédfigyelem kialakítását, amit egy-egy csoportos beszélgetés alkalmával a gyermekek saját maguk is fejleszthetnek türelmükkel, figyelmükkel, kitartásukkal.

Néphagyományőrző programunkban számtalan alkalom nyílik a szókincsbővítésre, a tájnyelvek szépségének felfedezésére. A régen használatos tárgyak nevét megismerik, játékaikba fokozatosan beépítik, illetve, ha különböző népi játékok, rigmusok szófordulatait beszédjükben használják.

A kommunikáció fejlesztéséhez szorosan hozzátartozik az illem szokásainak elsajátítása, ami magában foglalja a felnőttekhez intézett kérdéseket, a velük szembeni udvariassági szokásokat.

Különböző játékokkal fejlesztjük a metakommunikatív képességeiket is. Hogy a gyerekek beszédfejlődése minél kiegyensúlyozottabb legyen, a beszélgetés, bemutatás, magyarázat, gyakorlás, megfigyelés, megerősítés módszere mellett a játékba való integrált nevelési módszereket alkalmazzuk.

Óvodánkban törekszünk az egyéni, differenciált nevelésre is hangsúlyt fektetni, ami az anyanyelvi nevelésen belül is megjelenik. Játékos beszédindítással, az elemi kommunikáció elindításával, hangdifferenciálással, helyes kiejtésre szoktatással, a beszéd és mozgás koordinálásával.

A fejlődés várható eredménye

A gyerekek aktívan használják a tapasztalatok, beszélgetések során bővült szókincsüket, törekednek egymás türelmes és figyelmes végig hallgatására, képességeikhez mértén tisztán, megfelelő hangerővel és hangsúlyozással beszélnek.

Az értelmi nevelés

Az értelmi fejlesztés és differenciált nevelés megvalósítása

Célunk: hogy sokoldalú tapasztalatot szerezzenek a gyermekek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, bővítsék és rendszerezze ismereteiket, fedezzék fel az összefüggéseket, és ismereteiket tudják alkalmazni a gyakorlatban. Tehát ismeretek, jártasságok, készségek tudatos elsajátítása a gyermek tanulásában, egyéni fejlődési ütemének megfelelően.

A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítjuk a változatos tevékenységeket. A kötetlen és kötött foglalkozások, a spontán szerzett tapasztalatokkal együtt nyújtanak a gyermeknek új ismereteket. Ezekben a tevékenységekben –egyéni sajátosságokat figyelembe véve- kapnak alkalmat a gyakorlásra.

Így fejlődik fokozatosan a gyermek kognitív képessége:

- Vizuális észlelése, alaklátása és formaállandósága (alak, forma, méret, szín, rész-egész viszony)
- Téri tájékozódása, térérzékelése (oldalosság, irányok, viszonyok)
- Feladatmegoldó képessége
- Verbális, vizuális memóriája és figyelmének tartóssága, terjedelme
- Gondolkodása, emlékezete
- Képzelete, kreativitása

A mozgásos játékok segítségével fejlődik a gyermek keresztcsatornája, ami a jobb és baloldaliság kialakításában játszik fontos szerepet. A gyermek életkorának megfelelően fejlesztjük a gondolkodását (következtetés, konkretizálás, összehasonlítás, különbségazonosság) és a vizuális észlelések megfogalmazását.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató

tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának fenntartása és tudatos kihasználása nevelőmunkánk fontos része.

Az óvodapedagógus szerepe és feladata a folyamatban

A hagyományápolás során átélte közös alkotótevékenységek fejlesztik a gyermek értelmi képességeit. A közös tevékenységek, beszélgetések során a gyermek ráérez az együtt gondolkodás örömére, alakul kifejező- és problémamegoldó készsége, fejlődik gondolkodása.

A gyermek értelmi fejlődésének, fejlesztésének feltétele a környezet nyújtotta érzelmi biztonság. Az érzelmi stabilitás, a felnőtt mintája, a motivációs helyzetek a gyermeket cselekvésre készítik. A hagyományörző szemléletű nevelés, az aktív cselekvéssel fejleszti a gyermekek értelmi képességeit. A differenciált bánásmód, a fejlesztés hatására jutnak el a sajátértelmi képességeik legmagasabb szintjére.

A gyermekek fejlesztése érdekében szükséges az egyéni fejlesztés. A gyermekek önmagukhoz, adottságaikhoz, képességeikhez mérten fejlődnek.

Fontos a fejlődés folyamatos nyomon követése, az érzelmi ráhangolódás a tevékenységekre, pozitív erkölcsi, akarat tulajdonságok fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye

- ❖ a gyerekek nevelőmunkánk hatására sokoldalú, érdeklődő, az iskolai oktatás alapfeltételeinek megfelelni tudó gyermekekké válnak,
- ❖ a gyermekek képesek meglévő ismereteik alkalmazására, ok-okozati összefüggések felismerésére,
- ❖ gondolataikat, érzéseiket képesek összefüggően közvetíteni,
- ❖ megadott szempontok szerint önálló megfigyelések végeznek,
- ❖ azonosulnak a feladattal, belső igényükké válik a megoldásra törekvés, problémamegoldó gondolkodás.

3.A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei

3.1. Személyi feltételek

A hatékony, eredményes munkát a mindenki által elfogadott keresztény értékek jelentik. Feltétel nélküli szeretettel, keresztény önismerettel fordulnak egymáshoz, gyermekekhez, és a szülőkhöz.

Nyitottsággal és a toleranciának segítségével válhatnak képessé a nevelőtestület tagjai szoros, nyílt és őszinte kapcsolatok kialakítására a szülőkkel, gyerekekkel, kollégákkal, az igazgatóval.

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára. A gyermekek felé irányuló szeretetnek látható formában is jelen kell lennie az óvodában. A pedagógus kedvesen, vidáman fogadja minden nap a gyermekeket, legyen érdeklődő, nyitott feléjük, türelmesen hallgassa végig őket, legyen önzetlen, segítő az egész nap folyamán.

Nagyon fontos, hogy a metakommunikációja által, és testi kontaktussal is (simogatással, öleléssel) kifejezze a gyermekek felé a szeretetét. A vidámság az egész napot át kell, hogy hassa. A gyermekek neveléséhez fontos, hogy a pedagógus gazdag és erős erkölcsi alapon álljon, szakmailag felkészült legyen, folyamatosan képezze magát, hogy a különböző képességű gyerekekkel differenciáltan tudjon foglalkozni. Beszéde, mondanivalója, előadásmódja feleljen meg az adott korosztály életkori sajátosságainak. Az eszközöket, a módszert, az időpontot körültekintően válassza meg. Vegye figyelembe a gyermekek érdeklődési körét és fejlettségi szintjét, mi az, amire lehet építeni. Az óvodáskorú gyermeknél nagyon fontos a játékoság és a motiváció, erre külön hangsúlyt kell helyeznie.

A pedagógus elsősorban a saját személyiségével hat, ezért nagyon fontos, hogy hiteles személyiség legyen. Nem mondhat mást, mint amit gondol vagy érez, minden, amit mond vagy tesz, példa a gyermek számára, ami formálja az életét, ezért fontos, hogy példát mutasson a feltétel nélküli szeretetre és elfogadásra.

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak keresztény értéket képviselve nyújtanak mintát munkájuk során.

Az óvodapedagógus és a nem pedagógus munkatársak összehangolt munkájukkal járulnak hozzá az óvodai nevelés eredményességéhez. A nevelő közösség tagjai különböző feladatokat látnak el, és közösen valósítják meg a nevelési programot. A nevelőtestület így lesz képes arra, hogy közösen tervezzen, együtt végezze a feladatokat, és együtt értékelje az elvégzett munkát. A minőségi munka elérése az egész nevelőközösség hatékony együtt munkálkodásából fakad.

A nevelőmunkát vegyes életkorú csoportban végzi a pedagógus, munkáját az igazgató ellenőrizheti. A dajka munkáját az óvónő és az igazgató összhangban ellenőrzi és irányítja. Gyermekcsoportonként két óvónő és egy dajka jelenléte szükséges egy harmonikus, nyugodt légkör

kialakításához. A dajka közvetlenül segíti a pedagógusi munkát, és biztosítja az óvoda rendjét és tisztaságát és a melegítő konyhában látja el feladatát.

A balesetmentes környezetet, a kisebb javítások elvégzését, a karbantartók végzik. Az udvar és kert rendjét a kertésznőnk látja el felelősségteljesen és becsületesen. Az óvodások egészségügyi felügyeletét, a beiskolázáshoz szükséges vizsgálatokat gyermekorvos és védőnő, a dolgozók egészségét üzemorvos felügyeli. A gyermekek fejlődését segíti a pedagógiai szakszolgálat munkatársai: logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus.

3.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezései, a gyerekek életének színterei otthonosak, barátságosak, játékokra motiválóak. Oly módon vannak kialakítva, hogy szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, szükségletét, tevékenységeit, megfeleljenek változó testméreteiknek, biztosítsák egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszik a mozgás- és játékgényük kielégítését.

A gyermekek által használt játékok, eszközök számukra hozzáférhető módon és a biztonságos körülmények között kerülnek elhelyezésre. Biztosított a megfelelő munkakörnyezet az óvodai munkatársaknak, a szülők fogadására.

3.3. Az óvodai élet megszervezése

A Pedagógiai programunk alapján a csoportszintű nevelési tervek a liturgikus évhez illeszkednek szervezési feladatok tervezése, megszervezése és értékelése havi, míg a tevékenységekben a tanulási folyamat tervezése éves bontásban készül, ebből a képesség- és készség fejlesztési terv elkészítése heti szintű. A gyermekek fejlődésének nyomon követése a személyiség naplóban történik. Minden felvett kisgyermeket még a befogadás előtt az óvópedagógusok meglátogatnak az otthonukban, ezzel is segítve a befogadásukat az óvodába.

A gyermekek tevékenységének megszervezését az óvodapedagógus látja el. A pedagógiai munka az éves, előzetesen jóváhagyott munkaterv alapján történik.

A tervezett témák feldolgozása játékos tevékenységek során történik, a gyermekek érdeklődését figyelembe véve. A sok ismétlés, és az egymásra épülő tevékenységek eredményei és fejlesztő hatásai a gyermekek fejlődésében mutatkoznak meg. Az egyéni fejlődési, érési folyamatokat figyelembe véve, más-más lehet egy csoporton belül a hatás. A személyiség napló tartalmazza: a

gyermek személyiség lapját, családlátogatási tapasztalatokat, felméréseket, fogadóórára készült jellemzéseket, logopédusi és fejlesztői eredményeket, orvosi eredményeket, iskolaérettségről tájékozódó felmérést, egyéni képességfejlődést mutató táblázatot, mely tartalmazza a befogadási és beilleszkedési tapasztalatokat, év-eleji és év-végi gyermek rajzot, meghatalmazásokat és engedélyeket. Ez alapján az óvónő folyamatosan tájékoztatja a szülőket gyermekük fejlettségi szintjéről, fejlődésének jellemzőiről. Ezek dokumentálása a törvényi előírásnak megfelelően történik. A pedagógusnak kötelessége felkészülni minden egyes napjára megfelelő eszközökkel és szakmai tudással. Ezek ellenőrzését az igazgató és a fenntartó (szakértő bevonásával) ellenőrzi.

A dokumentumok tárolása, minden csoportszobában papír alapon és az intézményi számítógépen elhelyezve, elektronikus formában történik.

Nevelő munkánk során a gondozás kiemelt szerepet kap a gyermekek önállóságának segítésében. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Napirendünket rugalmasság, folyamatosság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósítunk meg. Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez. A napirend, hetirend összeállításakor az óvodapedagógus minden esetben figyelembe veszi óvodánk szokásait és a gyermekek egyéni szükségleteit. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Az óvodai élet szervezésében, a gondozásnak is fontos szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozási folyamatban nevel, építi a kapcsolatait a gyerekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal. Törekedni kell a személyes interakciókra, az élıszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával az óvodai élet megszervezése során.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó, iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésének nevelési évben saját diagnosztikus mérési rendszer alkalmazunk.

3.4.AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJE:

szeptember 1–május 31.

Időtartam*	Párhuzamosan tervezett differenciált tevékenységek
7.00 – 12.00	Gyermekek fogadása a saját csoportban, játék.
8.00 – 8.45	Heti kétszer: Tervszerűen kötött mozgás a tornateremben vagy a szabadban. Ezekben a napokban a reggelit közösen fogyasztjuk 8:50-től étkezési ima reggeli előtt és után.
7.50-8.20	A többi napon a folyamatos reggeli.
8.25-8.40	Közben kötetlen játék, ill. szervezett differenciált tevékenységek, egyéni fejlesztések játékos formában.
8.40-8.50	Áhítat
9.00	Mindennapos frissítő mozgás.
9.50-10.05	Ismerkedés a teremtet világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában. Tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulás. Verselés, mesélés; Ének, zene, énekes játék, gyermektánc; Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka; Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése; Mozgás.
10.05-10.25	

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

10.10-10.20	Gyümölcssevés, étkezési ima előtt és utána.
10.30-11.35	Nagycsoportosok játékos fejlesztése udvari játék előtt., utána csatlakoznak a csoport többi tagjához. Kicsik és középső csoportosok: tisztálkodás, öltözés. Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység: séta, a környező világ tevékeny megismerése, játék a szabad levegőn.
12.00-12.30	Ebéd. Étkezési ima ebéd előtt és után
12.30.-12.50	Tisztálkodás
12.30.-12.50	Pihenés előtti ima, mese, altató éneklése, alvás.
14.30.-14.45	Gondozási feladatok: tisztálkodás, fésülködés,
14.45 -15.10	Uzsonna. Étkezési ima uzsonna előtt és után. Egyéni fejlesztések játékos formában, a szülők érkezéséig – csoportban vagy jó időben az udvaron.
15.30-tól	Délutáni külön foglalkozás
16.30 -17.00	Összevont csoport az ügyeletes csoportban, játék.

*Az időpontok változtatása az óvónő pedagógiai szabadságához tartozik.

Nyári napirend: május 31-augusztus 31.

Időtartam*	Párhuzamosan tervezett differenciált tevékenysége
7.00 – 7.30.	Gyermekek folyamatos fogadása jó idő esetén az udvaron.
8.00.-8.30.	Reggeli ügyeleti időszak, a csoport másik csoporttal összevontan működik. Étkezési ima reggeli előtt és után.
9.00-10.00	Ismerkedés a teremtet világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában. (áhítat, akár a szabadban is) Verselés mesélés, Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, Rajzolás,

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

10.00-10.20 10.20.- 11.30	festés, mintázás, kézimunka, Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése. Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység: séta, a környező világ tevékeny megismerése, játék a szabad levegőn. Étkezési ima gyümölcsevés előtt és után További játék az udvaron
12.00.-12.30. 12.30.-12.50 12.50.-14.30. 14.30-14.45.	Ebéd. Étkezési ima ebéd előtt és után Pihenés előtti ima, mese, altató éneklése. Pihenés, egyéni szükségletnek megfelelően. Gondozási feladatok: tisztálkodás, öltözködés, fésülködés,
14.45 -15.10 15.15-16.30 16.30 -17.00	Uzsonna. Étkezési ima uzsonna előtt és után. Gondozási feladatok: tisztálkodás, átöltözés Játék, ill. differenciált tevékenységek , egyéni fejlesztések játékos formában, a szülők érkezéséig – csoportban vagy jó időben az udvaron. Összevont csoport az ügyeletes csoportban, játék.

*Az időpontok változtatása az óvónő pedagógiai szabadságához tartozik.

3.5 Tevékenységek javasolt szervezeti formája

- párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység tervezése, szervezése:
- játék,
- verselés, mesélés,
- ének, zene, népi játék, gyermek tánc,
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka,
- mozgás,
- környező világ tevékeny megismerése,
- matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése,
- munka jellegű tevékenységek.

Szervezett tevékenységek:

- hitre nevelés
- mindennapos mozgás

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

A tevékenységek formái:

- egyéni, mikrocsoportos, frontális

A témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően az óvodapedagógus megítélése alapján párhuzamosan is irányíthat tevékenységeket.

HETIREND Szeptember 1 - május 31-ig			
Szervezett, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenység		Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenység (Szabadon választható tevékenység)	
Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje
Környező világ tevékeny megismerése Matematikai tartalmú tapasztalatok Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Hitre nevelés, reggeli áhítat			
Mozgás	A hét meghatározott napjain heti két alkalom	Játék Munka jellegű tevékenységek	A hét minden napján
Áhítat	A hét minden napján	Verselés, mesélés Környező világ tevékeny megismerése, Ének-zene, népi játék, tánc Rajz, festés, mintázás	Csoportosan, kötelezően irányított foglalkozások a hét minden napjára csoporttól függően elosztva
Mindennapos mozgás		Minden nap reggel	
A tevékenységek formái egyéni, mikro csoportos, frontális módon, a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően az óvodapedagógus megítélése alapján történik			

HETIREND Június 1 - augusztus 31-ig			
Szervezett, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenység		Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenység Szabadon választható	
Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje
Hitre nevelés			

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Mozgás, mindennapos mozgás	A hét minden napján	Játék Verselés, mesélés Ének-zene, népi játék, tánc A környező világ tevékeny megismerése Matematikai tartalmú tapasztalatok Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Munka jellegű tevékenység	Nincs meghatározott napja (a gyermekek spontán érdeklődése alapján, gyermek vagy az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok megbeszélése szerint)
----------------------------	---------------------	--	--

4. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az óvodapedagógus tiszteletben tartja a családok sajátosságait, szokásait. A család továbbra is megmarad a gyermek elsődleges nevelőjének. Az óvoda tehát nem vállalja át a családi nevelés feladatait, de a gyermek harmonikus fejlődése érdekében folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel, a hitbeli fejlődés terén is. A kapcsolatok alakításában az óvoda legyen a kezdeményező, és törekedjen jó kapcsolatok alakítására már a gyermekek óvodába való beíratása előtt.

A kapcsolattartás célja a folyamatos, kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, a partnerkapcsolatok erősítése. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú, intervenció gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A szülők tájékoztatásának módjai:

- ❖ Szülői értekezletek
- ❖ Havi tájékoztató program küldése központilag
- ❖ Amennyiben elengedhetetlenül szükséges –a gyermekcsoport életét nem zavarva érkezéskor, távozáskor rövid, naponkénti párbeszéd.
- ❖ Az óvoda honlapján
- ❖ Hivatalos Facebook oldalán
- ❖ A hirdetőtáblára kihelyezve az óvoda életével kapcsolatos tudnivalókat, aktuális híreket.
- ❖ E-mail a hivatalos e-mail címen, sms-ben, Messengeren keresztül

Az együttműködés keretei és formái:

- ❖ A gyermek életkörülményeiről és az otthoni nevelésről a családlátogatás során tájékozódunk, amikor mélyebben megismerheti az óvónő a család szokásait, nevelési elveit, felszínre kerülhetnek a gyermekekkel kapcsolatos problémák;
- ❖ A szülői értekezletek adnak lehetőséget nevelési programunk bemutatására és az óvodai élet aktualitásainak megbeszélésére; szülői értekezletek évente két alkalommal
- ❖ Az óvodai életbe a nyílt napok alkalmával nyerhetnek betekintést a szülők, így jobban megérzik, megértik az óvónő nevelői törekvéseit; a kapcsolattartás legszemélyesebb formája ezen nyílt napok utáni fogadóórák, amit minden korcsoportnak, megszervezünk az éves programban egy-egy meghatározott napon, ahol a szülőknek lehetőségük nyílik a gyermekük fejlődésével kapcsolatos észrevételeket, problémák személyes megbeszélésére
- ❖ Eseti megbeszélések a gyermekkel kapcsolatos észrevételeinkről, ha a gyermek helyzete úgy kívánja, előzetes megbeszélés alapján bármikor rendelkezésre állunk.
- ❖ Az óvoda és a család közötti jó kapcsolatot segíti, ha a szülőket is bekapcsolódnak az egyes óvodai és óvodán kívüli programok megszervezésében az óvónőkkel együtt, részt vesznek azokon.
- ❖ Közös élmények (pl.: közös adventi koszorú készítés, közös szentmisén való részvétel; nyitott ünnepek, az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása stb.) erősítik a szülő-gyermek-óvoda kapcsolatát;
- ❖ Az óvoda iránt érdeklődő szülők „nyíltnap” keretében ismerhetik meg az intézményt.

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodai élet során segíthetik munkánkat (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények).

Szoros kapcsolatot ápolunk az iskolánkkal, azon belül az első, második évfolyamos tanítókkal.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik és –lehetőségei szerint- szakmai kapcsolatot tart fenn.

Kapcsolat az óvodai élet során:

- ❖ az intézmény fenntartójával,
- ❖ a székhely intézménnyel (iskola), az intézmény igazgatójával,
- ❖ a plébánossal (Kőbányai Szent László Plébánia, 1102 Szt. László tér 25.), a társintézményekkel (kerületi, egyházmegyei, katolikus óvodákkal),
- ❖ A hátrányos helyzetű családoknak tapintatosan nyújtunk segítséget, akár nevelési kérdésekben, akár segélyek vagy étkezési támogatások formájában.
- ❖ Rendszeresen részt veszünk a Katolikus Pedagógia Intézet által szervezett szakmai programokon.
- ❖ a Polgármesteri Hivatallal (Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat, 1102 Budapest, Szent László tér 29)
- ❖ a FPSZ X. Kerületi Tagintézménye (1106 Budapest, Keresztúri út 7-9.) a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
- ❖ a Katolikus Pedagógia Intézettel (1071 Bp., Városligeti fasor 42.),
- ❖ a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
- ❖ a Katolikus Pedagógia Intézettel (1071 Bp., Városligeti fasor 42.), a Gyermekjóléti Szolgálatlalt,
- ❖ a Gyermekjóléti Szolgálatlalt,
- ❖ a Családsegítő Központtal,
- ❖ a gyermekvédelmi kapcsolattartóval,
- ❖ a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal, a Kormányhivatalokkal,
- ❖ a Karitás-csoportokkal,
- ❖ az egészségügyi szervezetekkel, a gyermekorvosi rendelővel,
- ❖ a közművelődési intézményekkel,

5. A katolikus óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

5.1 Hitre nevelés

A hit Isten természetfeletti ajándéka. A kisgyermek a körülötte élő felnőttek viselkedésmintái alapján képzei el Istent. Nevelőmunkánk akkor lesz eredményes, ha a gyermek rajtunk keresztül is

megtapasztalja a szerető, megbocsátó, igazságos, türelmes, jóságos viselkedésmintát, amellyel a Mennyei Atyát közvetítjük felé. A csoportos áhítatok alkalmával érezzék meg, hogy ők is a Katolikus Egyházhoz tartoznak.

Ennek megvalósulása érdekében óvodánkban Istent szerető, hitüket gyakorló, kiegyensúlyozott pedagógusok nevelik a gyermekeket.

Az egyház ünnepeivel, eseményeivel kapcsolatos témákat komplex módon építjük be nevelőmunkánkba, a játékosság elvének és az életkori sajátosságoknak szem előtt tartásával.

Óvodánk jellegéből adódóan gyakran kerülnek szóba hitünk kérdései és a Jézus életével kapcsolatos események. Ilyenkor őszintén, a gyermek érzelmi szintjéhez igazodva válaszolunk a feltett kérdésekre.

Katolikus óvodánk célja az, hogy minél színesebben, gazdagabban tárja a gyerekek elé a világot, a hitet. Vallásos nevelésünk akkor hatékony, ha a nevelés egészébe beépül.

Óvodánk védőszentje: Gyümölcshordó Boldogasszony.

Az óvoda missziós feladatai

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért sikeressége, eredményessége nagymértékben függ attól, hogy sikerül-e együttműködést kialakítani és fenntartani a családokkal. Az óvoda nem vállalhatja a családi hitre nevelés feladatainak megoldását, de az óvodapedagógusokban támaszt, segítőtársat találhatnak a szülők gyermekük nevelésében. Az óvoda missziós feladata, hogy a családokat is minél inkább bevonja az egyházközösség életébe a közös imádságokkal, a közös munkával, a közös ünnepek megtartásával, és a közös szentmise-látogatásokkal.

A kapcsolat alakításában partneri viszonyra törekszünk, legyen az akár kezdeményező, jellemezze az elfogadást, a nyitottságot, a szeretetteljes párbeszédet, a kölcsönös megbecsülést.

A vallásos meggyőződés kialakulására döntő hatással van, hogy a gyermek mit lát, milyen közösség veszi őt körül. A gyermeknek a jézusi szeretetet a család közösségén kívül is meg kell tapasztalnia. A gyermek hite úgy marad élő, életképes néhány év múltán is, ha olyan közösség veszi őt körül, amely osztozni tud vele a hit örömeiben. Az evangélium hirdetése nem lehet következetes és hatásos, ha nem kapcsolódik hozzá erőteljes közösségi lelkiesség, közösségben megélt kereszténység.” (II. János Pál) ⁸

A hitre nevelés célja és feladatai

Feladatunk:

Ismerkedjenek meg a gyermekek Jézus életének főbb állomásaival a karácsonyhoz és a húsvéhoz kapcsolódva. Ismerjék meg Jézus tanításának fontosabb elemeit, néhány evangéliumi példabeszéd feldolgozásával, és saját életünk eseményeihez, feladataihoz kapcsolásával. Ezért az év folyamán feldolgozzuk a liturgikus év egyes eseményeit. Foglalkozunk erkölcsi témákkal, az ide kapcsolódó aktuális ünnepek megemlékezésével.

- ❖ Sok játékot, énekes játékot, dalt iktatunk be, a gyermekek életkori sajátosságát figyelembe véve.
- ❖ Így a gyermekek képesek lesznek fokozatosan elsajátítani, magukévá tenni a keresztény hit alapelemeit.
- ❖ 3-4 éves korban megismertetjük és alkalmazzatjuk velük az óvoda hivatalos köszönési módját.
- ❖ 2-4 soros imákat tanítunk nekik, melyeket a kereszttetést próbálva majd összetett kézzel mondanak el étkezés előtt és után, valamint lefekvés előtt, fohászra szoktatjuk őket. Megismertetjük őket a templommal, annak berendezésével, a plébános atyával.
- ❖ 4-5 éves korban a pedagógus mintáját követve márt ügyesen alkalmazzák a kereszttetést. Újabb
- ❖ vallásos énekeket, imákat sajátítanak el, és próbálkoznak saját szavú imák elmondásával is. A templomban a helyes viselkedés szabályaira tanítjuk és szoktatjuk a gyermekeket.
- ❖ 5-6-7 éves korban tisztul és erősödik a szerető mennyei Atyáról alkotott képük, és gyarapodik
- ❖ Jézusról szerzett lexikális ismeretük. Megismertetjük velük az Úr imádságát, és az Üdvözlégyet, és törekszünk ennek elsajátítására

Módszerünk: Mivel a hitre nevelés az egész napját átszövi az óvodás gyermeknek, ezért a legfontosabb módszernek a beszélgetést, magyarázatot, a megfigyelést, bemutatást, megerősítést emeljük ki. Közös előadunk, bemutatunk egy-egy történetet a könnyebb megértés céljából. Mindez kiegészül a pedagógus egyéni módszerével, szem előtt tartva a játékba való integrált nevelést.

A hitre nevelés áthatja óvodánk minden napját, minden foglalkozását. Ez megnyilvánul a köszönési módban, az étkezés előtti és utáni imádságban, a délutáni pihenés előtti imában a templomlátogatások során, de legfőképpen a mindennapos lelki beszélgetések során.

Eszköz: Minden csoportszobában kialakítottunk egy áhítatos szekrényt, „szentélyt”, ami a lelkiélet középpontját jelenti a csoport életében. Itt vallásos tartalmú tárgyak díszítik a csoportszoba oltárát,

ahol a gyermekek a nap folyamán bármikor megállhatnak és beszélgethetnek a Jóistennel. Ezek a tárgyak kapcsolódnak az egyházi év megfelelő időszakához. Így próbáljuk megteremteni a gyermekek lelkében az ünnepekre való készülődés különleges hangulatát a polcon elhelyezett gyerek képes Bibliát bármikor lapozgathatják.

Minden nap reggelente a gyülekezési idő lezárásaként a csoportszobában meggyújtott gyertya és Szentírás körül gyűlünk össze a „szentély” előtt és rövid áhítattal indítjuk a napot. Az áhítat célja a befelé, majd Istenre figyelés; a társak számbavétele, imádság a betegekért, a jóakarat felindítása, erő és kedv gyűjtése, kérése az imádságban a napi tevékenységekhez, a szeretetteljes együttlélhez. Ezeket az ismereteket ráhangoló tárgyakkal (gyertya, csengő, virág, keresz, kép...), zenével, képművészeti alkotásokkal tesszük szemléletesebbé. Fontosnak tartjuk az erkölcsi nevelést is: fontosak a közös élményeket nyújtó tevékenységek, erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat), biztonságérzet megerősítése (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).

További célok és feladatok:

- ❖ a feltétel nélküli szeretet légkörének megteremtése az óvoda közösségében
- ❖ a teremtet világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése
- ❖ a keresztény értékrend normáinak közvetítése, vonzóvá tétele a gyermek számára (igazság, szeretet, jóság, megbocsátás, önzetlenség, őszinteség, segítőkészség, hála, megbecsülés, gondoskodás, stb.),
- ❖ bibliai történetek, valamint Jézus életének megismertetése a gyerekekkel, életkoruknak és értelmi fejlettségüknek megfelelően a liturgikus év ünnepeire építve.
- ❖ a megterített asztal körül ülő gyermekekkel elcsendesedünk és szóban vagy énekben kötött imát mondunk, énekelünk, áldást kérünk az ételre. Az étkezés befejezésekor hálát adunk az ételért,

Az egyház ünnepeivel, eseményeivel kapcsolatos témákat komplex módon, játékos formában építjük be nevelőmunkánkba, az életkori sajátosságok szem előtt tartásával. Az ünnep, illetve az ünneplés hosszantartó élményeket hagy a gyermekek életében. Óvodai életünkben számtalan olyan alkalom adódik, amely az öröm forrása lehet. A gyerekekkel együtt készülünk Jézus születésének ünnepére.

Az adventi időben megéljük a várakozás – a csendes várakozás – örömét. A csoportos adventi koszorúkat, a gyerekek közösen készítik el a szülőkkel a csoportszobában. Ebben, az időszakban jobban egymásra irányítjuk figyelmüket, jócselekedet gyűjtőn jóságokat gyűjtünk, az áhítatos falra Advent elsőnapján felhelyezett lépegető-számlálón, visszaszámolunk és lépegetünk a kis Jézus születése napjáig, karácsonyi énekekkel és betlehemes játékkal készülünk a közös ünneplésre.

A nagyböjti időszakot is együtt éljük meg a gyerekekkel. Hamvazószerda előtti kedden még utoljára mókázunk, táncolunk. Célunk ezzel az, hogy a gyerekeknek még valóságosabb legyen a farsangi időszak „gazdagsága” és a nagyböjti időszak egyszerűsége, puritánsága közötti különbség. Nagyböjtben a csoportszobák díszítései is leegyszerűsödnek, hamvazószerdán a meghívott atya hamuval megjelöl minket. A nagyböjti időszak Húsvét örömteli várakozásának fényében zajlik, minden egyes mozzanata a szent ünnepet készíti elő. A húsvét a legkiemelkedőbb, legnagyobb egyházi ünnep. A keresztény vallás ennek az ünnepnek a lényegében gyökerezik. Kicsi gyermekeknek nagyon nehéz a húsvétról beszélni. Lényegét csak „megéreztetni” tudjuk velük. A nagyböjti időszakban szintén, mint az adventi időszakban Hamvazószerdára felhelyezzük a számláló-lépegetőt amin a nagyokkal számlálunk és napról-napra lépegetünk a negyven napos böjti időszakban, lemondásokat határozunk meg, és jócselekedet gyűjtőn jóságokat gyűjtünk.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek megismerjék a magyar és az egyetemes egyház szentjeit.

Ezért emlénapjukon, kiemelten a magyar szentek és boldogok emlénapján a reggeli áhítatban és a nap tevékenységeiben megemlékezünk róluk. Az ünnepelt boldogok és szentek képei, attribútumai az óvoda heti díszítésében is megjelennek.

A templomot, mint Isten házát megismertetjük a gyermekekkel, megalapozva ezzel az otthonosság érzését és a helyes viselkedési szokásokat.

Óvodánkban a hétköznaphoz és ünnepekhez kapcsolódó keresztény jelképek veszik körül a gyerekeket, ezek tiszteletére és alkalmazására is neveljük őket.

A lelki, vallási tartalmú tevékenységekhez meghitt körülményeket teremtünk, ezzel is jelezve a gyermekek számára, hogy ilyenkor különösen figyelünk Istenre.

Kizárjuk a külvilág történéseit, elcsendesedünk, nyitottá válunk Jézus tanításának befogadására. Rendszeresen bővítjük a gyermekek tudását az imák, egyházi énekek területén, melyet a szentmisék, ünnepek alkalmával a Jó Isten dicsőítésére teszünk. Az óvodások szentmiséken való részvétel lehetőség szerint a családokkal közösen történik.

A liturgikus év eseményei:

❖ Szeptember Veni Sancte

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- ❖ Szeptember 8. Kisboldogasszony napja
- ❖ Október 4. Assisi Szent Ferenc – az állatok világnapja
- ❖ November 5. Szent Imre herceg
- ❖ November 11. Szent Márton. Lámpás vonulás
- ❖ November 19. Árpád-házi Szent Erzsébet
- ❖ December 6. Szent Miklós ünnepe
- ❖ Adventi gyertyagyújtás, adventi készülődés időszaka
- ❖ Betlehemezés: Jézus születése
- ❖ Karácsony ünnepe
- ❖ Január: 6. Vízkereszt Három király-járás (vízszentelés a templomban)
- ❖ Január 18. Árpád-házi Szent Margit ünnepe
- ❖ Február 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony
- ❖ Február 3. Szent Balázs Püspök – Balázsáldás a templomban
- ❖ Nagyböjt Húsvéti készülődés időszaka, jószággyűjtés, hamvazkodás, keresztút
- ❖ Március 19. Szent József
- ❖ Március 25. Gyümölcsoltó Boldogasszony (óvodánk védőszentje, családok köszöntése)
- ❖ Április: Húsvét (mozgó ünnep)
- ❖ Május: Pünkösöd
- ❖ Június Te Deum

Ünnepek és megemlékezések

Feladat

- ❖ az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
- ❖ az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- ❖ az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- ❖ az ünnep előkészítése és lezárása.

Az óvodapedagógus feladata

- ❖ A gyermekek személyiségének formálása, kibontakoztatása.
- ❖ A személyiség (testi, lelki, érzelmi, értelmi, szociális) harmonikus fejlesztése, amelyek biztosítják a sikeres iskolai élethez szükséges testi, szociális, anyanyelvi és értelmi érettség kialakulását.
- ❖ A játékban, tanulásban való aktív részvétel biztosítása.

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- ❖ A személyes, egyéni bánásmód alkalmazása.
- ❖ Az alapvető szokások megteremtésével, olyan érzelmi biztonság kialakítása, amelyben a játék, mint az óvodás gyermek elsődleges tevékenysége kap fő szerepet.
- ❖ Reflektív pedagógiai módszerek alkalmazásával, a tevékenységek választási lehetőségének biztosítása, amely segíti a gyermekek önfejlődését, a pozitív érzelmi viszony kialakulását a társadalmi és természeti környezetükhöz.
- ❖ Az élményen alapuló tapasztalatszerzés differenciált és komplex lehetőségeinek felkínálása, az egyéni bánásmód, az elismerés és ösztönzés változatos módszereinek alkalmazása.
- ❖ Az egészség megővására, megtartására irányuló szokások alakítása, megtartása.
- ❖ A sport megszerettetése.
- ❖ Olyan viselkedésformák, attitűdök, együttműködési, konfliktuskezelési technikák alkalmazása, melyek vonzó mintaként szolgálnak a gyermekek, szülők, alkalmazotti közösség számára.
- ❖ Emberi kapcsolatainkban és kommunikációnkban egymás tisztelete, megbecsülése, az őszinteség, a kölcsönös felelősségvállalás hangsúlyozása.
- ❖ A hagyományok, nemzeti értékeink, nemzeti sajátosságaink megjelenítése, megismertetése.
- ❖ A másság elfogadása, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek szükségleteinek felismerése, kielégítése.
- ❖ Olyan helyzetek teremtése, mely széles tevékenység kínálatot biztosít a gyermekek számára, amely az érdeklődésükkel, kíváncsiságukkal, vágyaikkal, késztetéseikkel koherens.
- ❖ A család nevelési elveinek tiszteletben tartása, a segítő- partneri pedagógusi attitűd minden gyermek, és család felé.
- ❖ Hangsúlyt kap a környezetvédelem, a környezettudatos nevelés fontossága, környezettudatos magatartás megalapozása.

Az óvodapedagógusok kommunikációja, példamutató viselkedése a gyermeki magatartás alakulása szempontjából meghatározó. A nevelők naponta imádkoznak a rájuk bízottakért. Saját hitünk példájával alapozzuk meg óvodásaink hitét. Arra törekszünk, hogy óvodánkba elsősorban hitüket gyakorló családok keresztség szentségében részesült gyermekei kerüljenek. Magunkénak tekintjük az elfogadás elvét, és a nem vallásos, de a katolikus hitre nyitott családok gyermekeit

is felvesszük óvodásaink közé megteremtve a keresztség szentségében való részesülés lehetőségét. Missziós feladatunknak tekintjük, hogy a hátrányos helyzetű gyermekeket felkaroljuk. A közös imádság a szülői megbeszéléseken, közös ünnepeinken, a közös munka során (udvarszépítés, virágültetés, kertgondozás, kirándulás, egyéb óvodai program) fontos megtartó erő.

A fejlődés várható eredménye

Eredményes nevelőmunkánk hatására óvodásaink alapvető ismeretekkel rendelkeznek hitünkéről (keresztény értékrend normái, Jézus életének fontosabb eseményei, ünnepeink tartalma), hitgyakorlatunkról.

A családdal közösen kialakított keresztény viselkedési mintát elfogadják, követik, és iskolás éveik alatt tovább élik hitüket.

A nevelőtestület lelkiségének erősítése

A hitre nevelésben a nevelőtestület lelkiségét fejlesztik, hitbeli elmélyülést, értékeink továbbvitelét segítik és erősítik a nevelői közös programok. Ilyenek pl.:

- lelki gyakorlatokon való részvétel,
- évente kétszer lelki napok szervezése,
- óvodai zárandoklaton vagy kirándulásokon való részvétel, alkalomszerű közös imádságok, pl: (keresztút)
- egészsége életmód fenntartása (lelki- testi egyensúly)

5.2. A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék alapvető személyiségformáló, semmi mással nem helyettesíthető szerep a gyermek életében.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményező lesz, ha a játékfolyamat elakad.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé az elmélyült és kreatív gyermeki játék kibontakozását, kialakulását is.

Az óvoda gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. Az óvodában előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését.

A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

A jó játék áthatja a gyermek minden tevékenységét, fejleszti az egész személyiségét: mozgását, gondolkodását, szabálytudatát, önfegyelmét, társas kapcsolatait.

A játék során a gyermek megtanul alkalmazkodni, konfliktushelyzeteket kezelni, kudarcot tűrni.

A gyermek azonosul a felnőttek szerepeivel, viselkedésmintákat sajátít el, így válik a játék a gyermek kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységévé.

A játék derűjén, vidámságán, örömein átszűrve minden hatás felerősödik, s az új vonások pozitív érzelmektől kísérve épülnek be a gyermek személyiségébe. A játékot kísérő érzelmek közlési vágyakat ébresztenek, így fokozódik a gyermek beszédkedve.

A játék folyamatában az óvodapedagógus:

A játék gazdagítja a társas kapcsolatokat is, fejleszti a kitartást, a toleranciát, az emlékezetet. Ezért fokozatosan arra neveljük a gyermekeket, hogy tudjanak egymás mellett, illetve a nagyobbak egymással játszani, és a felmerülő konfliktusokat próbálják meg önállóan megoldani. Csak ha nem sikerül, akkor kérjék a felnőttek segítségét. Fontosnak tartjuk, hogy egy bizonyos idő eltelte után kialakuljon bennük a bocsánatkérés, a megbocsátás, a vigasztalás készsége. Becsüljük meg egymás játékát, alkalmazkodjanak egymáshoz, és az érdeklődő társaikat engedjék be maguk közé.

- feltételteremtő tevékenysége, tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását
- utánozható mintát ad, majd bevonható társ marad,
- indirekt reakcióival éri el, alakítja a szabad játékot, amely hosszantartó és zavartalan, jelenlétével lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását,
- feladata az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz,
- megfelelő csoportlétkör, hely, idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

A játékhoz a helyi adottságoknak megfelelően kialakított helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségét az óvoda napirendjében, időbeosztásában rögzítettük, továbbá a játékos tevékenység szervezésében is megmutatkozik.

A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése a katolikus óvodapedagógus feladata, megjelenik az anyanyelvi nevelés, formálódik a társas kapcsolatok szintje, minősége, erősödnek a katolikus magatartásformák és szokások.

A játék fajtái

Gyakorlójáték

A gyakorlójáték során az adott tevékenység örömét éli át a gyermek: felfedez, gyakorol, manipulál, képzeletben előre meghatároz és ismételi. Biztosítjuk a szükséges eszközöket, és a játékok helyes használatához személyes példánkat közvetítjük.

A mozgások és a hangok játékos ismételtetése leginkább a 3-4 évesekre jellemző, segítik a beszéd- és a finommotorika fejlődését. A gyakorlójáték elemei fellelhetők a szerep- és építőjátékokban is.

Szimbolikus játék

A szerepjáték az óvodáskor legjellemzőbb játékfajtája, a világ megismerésének és az életre való felkészülésnek egyik legfontosabb eszköze. A gyermek a játék során a kiválasztott szerepek átélésével levezeti félelmeit, szorongásait. Utánozza a környezetében élőket, azonosul a kiválasztott szereppel. Valóságos mozzanatokot játszik el, saját vágyait belevetítve azokba. A szerepjáték kiváltja a gyermekből a társak iránti igényt. A szerepjáték kialakulhat gyakorlójátékból, vagy építőjátékból is. A nagyobbak (6-7 éves kor) már önállóan, kiosztott szerepek és szabályok alapján játszanak. Nevelési szempontból a személyiségfejlesztéshez a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta. Lehetőséget biztosítunk a szabad választásra, az önállóságra, az egyéni ötletek érvényesülésére, a játék megszervezésére.

A gyermeki igényektől függően az óvodapedagógus is vállal szerepet, és ezzel mintát ad a társas kapcsolatok erősítésének alakulásában.

A bátortalanabb gyerekeket buzdítjuk, ösztönözzük a csoport életébe való aktív bekapcsolódásba, szerepvállalásba. Ötleteket adunk, változatos eszközkinálattal bővítjük szereptémáikat.

A szerepjáték közben a gyermek önértékelése, önfegyelme, feladattudata, döntésképesége fejlődik. Gyakorolják, rögzítik a közösségi élet szabályait, az általános és a helyi sajátosságokkal kibővítve.

A bábozás

A bábozás dramatikus játék a szerepjátéknak az a formája, melyben a gyermekek olyan meséket, történeteket és élményeket játszanak el, amelyek érzelmileg hatással vannak rájuk. A bábozás a gyermek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze, amely a gyermeki fantáziára épül, és szoros összefüggésben áll a dramatikus játékkal. Dramatizáláskor a gyermekek saját fantáziaviláguk vagy irodalmi élményeiket játsszák el kötetlen formában.

Motivációként megfelelő eszközök (bábok, báb paraván, textilek, stb.) állnak rendelkezésre, esetenként ezeket a gyermekekkel közösen készítjük el. A gyermekek igénye szerint szerepvállalással segítjük elő a gyermekek bábozását, dramatizálását. Kiteljesedik kreativitásuk, szárnyalhat képzeletük, fantáziaviláguk. Fejlődik kommunikációs képességük, gyarapodik szókincsük, a mesék szófordulatait, jellegzetes kifejezéseit használják, gyakorolják.

Építő, konstruáló játék

A konstruáló (építő) játék kreativitásra nevel, fejleszti a problémamegoldó gondolkodást és a kezűgyességet. E játék során a gyermek eljut az előzetes elképzelés nélküli építéstől a határozott cél és terv alapján történő építésig.

Nagy hangsúlyt fektetünk az eszközök változatosságára. A csoport összetételének, fejlettségének, érdeklődésének megfelelően bővítjük, vagy cseréljük a készletet.

Tevékenységeik közben átélik az alkotás örömét, a társakkal való együttműködés eredményességét, fejlődik kreativitásuk. Játék közben megtapasztalják a rész és egész viszonyát, fejlődik megfigyelőképességük, gondolkodásuk, matematikai tapasztalatokat szereznek (szín-forma- térbeli kiterjedés). Segíti a finom motorika fejlődését, tág lehetőség nyílik a percepció fejlesztésére, fejleszti a gyermeki kreativitást.

Barkácsolás

Óvodánkban a népi kismesterségek megismertetésére, elsajátítására és megszerettetésére is törekszünk, a munkával nevelni, segíteni a gyermeket az élő Isten felé. Az óvodáskorban ez a munkatevékenység még a játék. Ezt a tevékenységet az alkotás öröme kell, hogy áthassa.

Segítségével fejlesztjük a gyermek kreativitását, finommotorikai képességét, és ösztönözzük a harmonikus társas-kapcsolatok kialakítását, hiszen munka közben segíthetnek egymásnak, gyakorolhatják a társas együttlét, a viselkedés szabályait. A barkácsolás során változatos technikákkal ismertetjük meg a gyermekeket: vágás, tépés, illesztés, ragasztás, szögelés, szövés. Barkácsolás közben a gyermekek sokféle ismeretet, tapasztalatot szerezhetnek az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságáról.

A szabályjátékok egyes területei a gyermekek mozgását, más területei elsősorban az értelmi képességeket fejleszti. A gyermekektől a szabályjáték egy meghatározott magatartást igényel. A szabályokat akár a gyerekek is maguk alakíthatják ki, ezzel is fejlesztve a fantáziájukat, társas kapcsolataikat, az összedolgozást, együttműködést.

Spontán játék

A gyermek önként vállalt tevékenysége, melyben saját élményeit, tapasztalatait éli meg. A külső és a belső világot integrálja játékában.

Kezdeményezett, irányított játék

Az óvodapedagógus tudatos, átgondolt, fejlesztő, feltételt teremtő tevékenysége. Indirekt módon így befolyásolja a gyermeki világképet. Ez a játékban tanulás sajátos formáját eredményezi.

A játék feltételei

Az óvodapedagógus feladata a megfelelő körülmények biztosítása.

A megfelelő játékhely kialakítása nagy gondosságot kíván. Állandó és igény szerint alakítható játékhelyek segítik a kreatív játékot, ahol a játszócsoportok nem zavarják egymást.

Állandó helyet biztosítunk:

- a bábozáshoz és a mesehallgatáshoz,
- a különböző tartalmú szerepjátékokhoz, de rugalmasan kezeljük az egyéni ötleteket, ügyelve arra, hogy más játszócsoportot ne zavarjanak.

A játékeszközöket a gyerekek számára elérhető magasságban helyezzük el, így a gyerekeket következetesen tudjuk rendszeretetre nevelni.

A gyermekek által létrehozott alkotásokra vigyázunk, megbecsüljük, ezzel is tanítjuk őket mások munkájának megbecsülésére.

Mozgásos játéktevékenységre nagyobb szabad területet és megfelelő játékidőt biztosítunk, hogy hosszantartó és zavartalan lehessen. Mivel a gyermekek szeretnek egy-egy jól sikerült játékot akár napokon keresztül is folytatni, erre lehetőséget teremtünk számukra.

A nyugodt, elmélyült játékléghőrt elsősorban az óvodapedagógus kiegyensúlyozott személyisége biztosítja. A játékot ötletadással, ha szükséges, együtt játszassál és indirekt játékirányítással segítjük. Pozitív élmények biztosításával igyekszünk kiküszöbölni a negatív játéktartalmakat.

A gyermekek játékához olyan eszközöket biztosítunk, melyek tartósak, esztétikusak és biztonságosak.

Törekszünk arra, hogy a természetben, és környezetünkben előforduló eszközöket és anyagokat ismerjék meg és játékukban, barkácsolásban használják fel.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermek játékának megfigyelésével megismerjük a személyiségét, képességeit, készségeit, gondolkodását, ismereteit, fejlettségi szintjét. Egy adott játékszínten megrekedt gyermeket ötletadással, együtt játszassal fejlesztünk tovább.

A gyermekeknek példát mutatunk arra, hogy egymás sikerének, ötletének is lehet örülni, illetve be lehet építeni a közös tevékenységekbe.

A gyermekek fejlettségének, személyes élményeinek, problémáinak megismerése - ennek megfelelően a játékfolyamat segítése - szükség szerint.

Az óvodáskorban megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása.

A fejlődés várható eredménye

- ❖ a gyermekek önállóak a közös játék megtervezésében, szervezésében, a szerepvállalásban, eszközök megválasztásában, szabályok megalkotásában, az egyszerűbb konfliktusok, problémák megoldásában,
- ❖ az óvodáskor végére a gyermekek kitartóan, hosszú időn keresztül részt vesznek egy-egy játéktémában,
- ❖ játékukban meghatározó a szerepjáték, képességfejlesztő játékok, ill. annak elemei, keresik mások társaságát, törekszenek konfliktusaik önálló megoldására,
- ❖ képesek bonyolult építmények létrehozására,
- ❖ képesek közösen játékot tervezni, szerepeket kiválasztani,
- ❖ az élményhelyzetek reprodukálása közben szereljenek, építsenek
- ❖ kedvelik a szabályjátékot és a szabályok betartására törekszenek.

5.3. Verselés, mesélés

Legfőbb célunk: A beszédkedv felkeltése, a beszédmegértés képességének fejlesztése. Az igény kialakítása az irodalmi nyelvre, a mondóka, mese és a vers megszerettetése, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül. A könyvek iránti vonzódás kibontakoztatása, és a könyvekkel való helyes bánásmód elsajátítása. Közösségi élmények erősítése, személyiség fejlesztés, a

néphagyomány művelésével.

A hallási-, és a beszédhallási figyelem fejlesztése, az akusztikus verbális emlékezet erősítése.

Analizáló és szintetizáló képességek fejlesztése a beszéden keresztül. Az anyanyelvi jelzések helyes elsajátítása, és a metakommunikáció jelentésének megismertetése az iskolába való problémamentes beilleszkedéshez. Önálló mesélésre, verselésre való ösztönzés. Fontos a nemzeti, keresztényi tudat erősítése.

A népi mondókák, mondókák, dúdoló, népi játékok, versek hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami majd elősegíti az olvasóvá válást. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük. A magyar népköltészet, a népi hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában a bábozás és dramatizálás eszközeivel kiegészítve feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor, szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az élıszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítı, átlelkesítı szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok- okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világgépe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélıvel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermekeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására. A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/ vagy ábrázolással történı kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A délutáni pihenés elıtt megnyugtató, csendes légkörben mesélünk a gyermekeknek. Ez nagyon fontos mindennapi feladatunk.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, néphagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemi, meséi-, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van. Óvodás korban a gyermekek vers szeretetének alapja a zeneiség, a ritmus, a rím és a szójáték. Ezek ismételtetése emocionális, esztétikai élményeket vált ki a gyermekekből.

Az anyanyelvi nevelés célja

- ❖ az irodalom megszerettetése,
- ❖ a kiválasztott, meghatározóan magyar népmesékkal, versekkel, mondókákkal, az érzelmi, erkölcsi érzék fejlesztése, pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- ❖ keresztény értékrend, erkölcsi elvek, szabályok indirekt módon való közvetítése,
- ❖ bibliai történetek, szentek életének történetével való ismerkedés, életkoruknak, értelmi képességeiknek megfelelően.

Feladatok:

- ❖ mindennapos mondókázás, verselés, mesélés,
- ❖ mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- ❖ irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül, érzelmi, esztétikai nevelés,
- ❖ közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is,
- ❖ nemzeti, keresztényi értékrend és összetartozás erősítése,
- ❖ bibliai történetek hallgatása,
- ❖ ünnepek értékének növelése,
- ❖ néphagyományok, népszokások megszerettetése,
- ❖ vidám, humoros alkotások mondása,
- ❖ tündérmesék, állatmesék, klasszikus kortárs mesék megismertetése.

Fontos feladatunk:

Elérni, hogy a gyermekek szívesen mondjanak mondókákat, verseket, meséket,

és szeressék meg a hozzájuk tartozó játékokat és mozgásokat. Örömmel hallgassanak mesét, és legyen igényük az újra hallgatásra. Tudjanak kiegészíteni szóban ismert meserészleteket, képesek legyenek saját vers-, és mesealkotásra, jegyezzék meg a mese legfontosabb eseményeit, szereplőit.

Türelmesen és figyelmesen hallgassák végig óvónőjüket és társaikat. Vegyenek részt dramatikus játékokban, közös műsorkészítésekben, bábozzanak.

Feladatunknak tekintjük a beszédművelést nyelvtörőkkal, ritmusgyakorlatokkal, szójátékokkal, légzőgyakorlatokkal. Ismerkedjenek meg a könyvtárral, szívesen nézegessenek, forgassanak könyveket, folyóiratokat. Ha kérdésük van, bátran merjék azt feltenni.

A bibliai történetek megismerése által ismerkedjenek meg az ünnepek fontosságával és közösségformáló szerepével. Így fejlesztjük egyszerre a gyermek személyiségét és társadalmi kapcsolatát. Feladatunknak tartjuk a megfelelő beszédfigyelem kialakítását, amit egy-egy csoportbeszélgetés alkalmával a gyermekek saját maguk is fejleszthetnek türelmükkel, figyelmükkel és kitartásukkal.

Az anyanyelvi nevelés tartalma

Az irodalmi anyag kiválasztásánál elsődleges szempont a művészi érték. Megismertetjük a gyermekekkel népünk hagyományait, szokásait. Olyan népmeséket, mondókákat, találós kérdéseket választunk, melyek kapcsolódnak az évszakokhoz, időjáráshoz, más természeti témákhoz, jeles napokhoz. A gyermekirodalom sokszínűségére építve népi, klasszikus, bibliai és kortárs művekkel találkozhatnak, így megismerkednek néphagyományunkkal, erősödik nemzeti, keresztényi tudatuk, identitásuk.

A mondókák, mese és vers ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít. A mesék során azonosulhatnak egy-egy szereppel. A mese képi és konkrét formában feltárja a gyermek előtt a külső és a belső világ viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. Az irodalmi művek megjelenítését bábok, eszközök készítésével segítjük.

A gyermekek és az óvodapedagógusok egyaránt báboznak. A mesék, történetek eljátszása, bábozása során közösségi élményhez jutnak, fejlődik kommunikációjuk, személyiségük.

Az óvodában megalapozzuk a könyv szeretetét és a mesehallgatási, illetve az olvasási kedvet.

Az óvodánkba érkező gyermekek befogadását, a kapcsolatteremtés zökkenőmentessé tételét, a gyermekek érzelmi biztonságát segítik a ringató, mondókák, énekes játékok, rövid versek, melyek

hallgatása, mondogatása közben fejlődik kommunikációs készségük, érzelmi-, értelmi életük.

3-4 éves korban a gyerekek nyelvi biztonsággal, ügyességgel az óvodapedagógussal együtt mondják a mondókákat, a verseket, és egyedül is ismételtetik azokat. Élvezettel hallgatják a rövid meséket, főként az állatokról, a láncmeséket, amelyben ismétlések, rigmusok vannak.

4-5 éves korban népi mondókákat, kiolvasókat, a magyar gyermekversek közül a vidám, humoros, ritmusélményt nyújtó alkotásokat mondunk a gyermekeknek. A mesék bővíthetnek egyszerű tündérmesékkal, több eseményből álló állatmesékkal.

6-7 éves korban a versanyag a gyermekkor élményvilágára épülő lírai versekkel, különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagodik, gyakran használt közmondásokkal nyelvtörőkkkel, szójátékokkal, ritmusgyakorlatokkal ismertetjük meg őket. Cselekményes népmesék, klasszikus tündérmesék, tréfás műmesék alkotják a 6-7 évesek meseanyagát. Folytatásos meseregényeket is felolvasunk, találós kérdéseket teszünk fel, amely megfejtése az intellektuális öröm első lépését jelenítik meg.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az anyanyelvünk az egyik legfontosabb eszközünk, melyet az önkifejezés eszközeként alkalmazunk ezért a gyermekek szorongását, belső feszültségét oldhatjuk a bensőséges személyes kapcsolattal.

A mesemondás meghitt légkört teremt. A mese- és versehallgatás hangulatkeltő elemekkel történik és a megfelelő időpont kiválasztása befolyásolja a családi, nyugodt légkör kialakítását. Kezdeményezéseink kötetlenek, de törekszünk minden gyermek bevonására. (motiváció, színes előadásmód, stb.) Fontos szerepünk a gyerekeknek az anyanyelvi jelzések helyes elsajátítása, és a metakommunikáció jelentésének megismertetése az iskolába való problémamentes beilleszkedéshez. Önálló mesélésre, verselésre való ösztönzés. Fontos a nemzeti, keresztényi tudat erősítése.

A fejlődés várható eredménye

- ❖ a gyermekek szívesen mondogatnak verseket, melyeket kedvük és fantáziájuk szerinti mozdulatokkal kísérik,
- ❖ igénylik a napi mesehallgatást,
- ❖ önállóan is képesek felidézni a hallott meséket,
- ❖ szeretnek bábozni, mesélni, a szerepeket önállóan felosztják,
- ❖ a folytatásos meséket, verses meséket, meseregényeket össze tudják kötni,

- ❖ szívesen nézegetnek mesekönyveket, képek könyveket, vigyáznak azokra.

5.4.Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a nemzetiségi hovatartozását is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítéssel, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés a népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A zenei nevelés célja

A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, a zenei képességek fejlesztése, a zenei ízlés formálása és az esztétikai fogékonyság alakítása. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozza zenei anyanyelvüket

- ❖ a zenei érdeklődés felkeltése, magyar népdalok közös éneklése, a dalos játékok megszerettetése,
- ❖ zenei ízlésformálás a zenei élményeken és tevékenységeken keresztül,

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- ❖ a gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja a zenei anyanyelvüket, zenei érdeklődésüket,
- ❖ a népi hagyományok, gyermektáncok megismerésével, ápolásával a nemzeti identitástudatot alakítjuk, erősítjük,
- ❖ a zenei nevelés alapja az **népi** játék, kiemelten a magyar népdalokra épülő játék,
- ❖ az élményt nyújtó közös ének- zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét,
- ❖ az ének, a játék öröme, a zene megszerettetése, a szépre a „tisztá forrásra” való rácsodálkozás, zenei kreativitás fejlesztése: zenei hallás, ritmus, téri tájékozódás fejlesztése, a beszédhanggal
- ❖ való játékok, a környezet hangjainak megismerése és felismerése,
- ❖ távlati cél „zenét művelő, élvező és értő emberek kiművelése”. (Kodály Zoltán)

Feladatok

Az óvodánkban, egyik sajátos és talán e területen a legfontosabb feladata, a népdalok, a néptánc elemeinek és a népszokásoknak a megismerése és ezek megélése, művelése és gyakorlása mind a hagyományok tovább élését segítik. Megismertetni a gyermekekkel minél több mondókát, gyermekdalt, népi játékot, komponált gyermekdalt, vallásos éneket, népi mondókát és népdalt, a saját korosztályuknak megfelelően. Ezeken keresztül ritmusérzéküket, éneklési készségüket tudjuk fejleszteni. Törekszünk a zenei nyelvi képességeik fejlesztésére, illetve a hallás fejlesztésére, zenei képességfejlesztő játékokkal kiegészítve. Lényeges a hangsúlyos magyar beszéd erősítése. Mivel a gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek, a mondókák, énekek lelassított ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését.

További feladatok:

- ❖ érzelmi nevelés az ölbéli játékoktól az énekes népjátékokig,
- ❖ esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül,
- ❖ a néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése,
- ❖ a hallás fejlesztése,
- ❖ ritmusérzék fejlesztése,

- ❖ éneklési készség fejlesztése,
- ❖ zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése,
- ❖ ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal,
- ❖ a gyermekek megismertetése a magyar zenei kultúrával (népi mondókák, ének, népi játékok, komponált és egyházi zene, zenehallgatás),
- ❖ zenei készségek fejlesztése, zenei anyanyelv elsajátítása (éneklési készség, ritmusérzék, zenei hallás fejlesztése),
- ❖ a gyermekek személyiségének, érzelmeinek (örömet él át, átérzi a dallam hangulatát), mozgáskultúrájának fejlesztése, gazdagítása,
- ❖ a gyermekek megtapasztalják az éneklés, a zene nyújtotta lelki élményt, mely kifejezőbbé teszi az imádságot.

A zenei nevelés tartalma

Népi mondókák

A mondókák egy része a gyermek és a felnőtt között zajló kétszemélyes, főként ölbeli játék (tapsoltató, höcögtető, csiklandozó stb.), másik részük kiszámoló, de a természethez, időjáráshoz, növényekhez és állatokhoz kapcsolódó mondókák is jelentős részét képezik az óvodai mondóka anyagnak.

A mondókázást ritmikus mozgással kötjük össze. Kezdetben mi irányítjuk, segítjük a gyermek mozdulatait ölbeli játékban, később egyedül is képessé válik az egyenletes, ritmikus mozgásra.

A mondókák fejlesztik a ritmusérzékét és segítik a beszédkedv felkeltését.

Népi játékok

A zenei nevelés keretén belül kiemelten a magyar népszokásokkal, néphagyományokkal ismerkednek a gyermekek. Feladatunknak tartjuk ezek megismertetését, tiszteletben tartását megélését, művelését, őrzését, ápolását.

Az óvodai dalanyag jelentős részét a természettel, állatokkal, növényekkel kapcsolatos, ill. a társadalmi és történelmi eseményeket felidéző népi dalos játékok alkotják (kapus, párválasztó, vonuló, kiforduló, játékba hívó, naphívogató, esőváró stb.). A dalos népi játékok dallamát, cselekményét megismertetjük a gyermekekkel, akik azt eljátsszák, eltáncolják. Ebben az iskola

csoportjai bemutatókkal segítik az óvodát.

A dalokhoz, játékokhoz kapcsolódó szokásokat egyszerű formában, számukra érthető módon ismertetjük.

A következő dalos népi játék fajtákat dolgozzuk fel a zenei nevelés során:

- őszi népszokások: párosítók, lánykérők, kendős játékok, szüreti multságok,
- karácsonykor: betlehemezés, kántálás
- tavaszi népszokások: komatál küldés,
- húsvét és pünkösöd között: karikázók -fehér liliomszál- játékok, bújj-bújj zöld ág-játékok, naphívogatók, zöldág járások, pünkösdi táncok, bújos, vonulós, kapus játékok, lakodalmas játékok.

Ezek a dalos népi játék csokrok maradhatnak, az óvodapedagógusok kiválaszthatják a konkrét dalokat, az életkornak és az ünnepi szokásnak megfelelően, csoporthoz igazodva. A népi gyermekjáték tartalmánál és formájánál fogva nagyon közel áll az óvodás korú gyermekekhez.

A népi gyermekjáték egyszerű, természetes, játékok mozdulatai, táncos formái, változatos térformái őrzik néptáncaink alapelemeit. A játékok közül sokban még nem találkozunk kifejezett táncsal, de a néptáncot megalapozó táncos elemekkel igen. A vonulós, bújos játékok, páros vonulások, majd a párcserélő játékok is táncos mozgást mutatnak. A játékon túl fejlesztjük a gyermekek mozgáskultúráját, tánc kultúráját, kielégítjük ritmikus mozgásigényüket.

Mozgás közben fejlődik kognitív képességük, térérzékük, alkalmazkodási képességük, gazdagodik esztétikai érzékük, érzelmi életük. A játékokat a gyermekek életkorához és fejlettségi szintjéhez igazodva választjuk meg.

Műdalok

Az ismert szerzők által komponált dalokat, megzenésített verseket az évszakokhoz, ünnepi alkalmakhoz kötve ismertetjük meg a gyermekekkel. A dal kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy témájában, hangterjedelmében, ritmusában megfeleljen a 3-7 éves korosztály zenei képességeinek.

Zenehallgatás

A gyermekek közvetlen környezetükből, elsősorban családjukból sokfajta, gyakran értéktelen zenét fogadnak be. Feladatunk, hogy tőlünk, óvodapedagógusoktól, értékes, esztétikai élményt jelentő énekeket vagy hangszeres zenét halljanak, kifogástalan előadásban. Mivel a fiatalabb

gyermekek figyelme rövidebb terjedelmű, kezdetben egyszerű, rövid népi és műdalokat énekelünk, eljuttatva őket a több versszakos, hosszabb, sokfajta érzelmet tükröző művek befogadásához, figyelmes végighallgatásához. A hangszerekkel való ismerkedés nagy élményt nyújt a gyermekeknek. Általuk használható, főleg ritmushangszerek használatára törekszünk. Egyszerű hangszereket közösen is készítünk.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál kiemelt figyelmet fordítunk a magyar népzeneire. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi nevelés esetén a gyermek hovatartozását is.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát és képességszintjét. Napközben minden lehetőséget kihasználunk az énekelgetésre, mondókázásra. A gyermekek önkifejezését, spontán énekelgetését támogatjuk, ösztönözzük.

A beszoktatás időszakát megkönnyíti az énekelgetés közbeni személyes kapcsolat. Az éneklés öröme egész nevelőmunkánkat kíséri végig: énekkel dicsérhetünk, vigasztalhatunk, elterelhetjük a gyermek figyelmét, motiválhatunk, szórakoztathatunk. A tiszta éneklést és az igényes dalkiválasztást követelményként állíthatjuk magunk elé. A zenei élmény átéléséhez megteremtjük a nyugodt légkört. A gyermekek tevékenységen való részvétele önkéntes. Vidám, játékos légkörrel, a közös játék lehetőségével motiváljuk őket. Az ének foglalkozás közben a nyelvi képességek fejlesztésére is igyekszünk hangsúlyt fektetni, mivel egy énekes játék megfelelő és szakszerű kiválasztása a szókincsbővítésre is alkalmat ad. A gyengébb zenei képességű gyermekeket egyénileg, tapintatosan fejlesztjük, elkerülve a megszégyenülés lehetőségét.

A fejlődés várható eredményei

- ❖ óvodásaink maguk is szívesen vesznek részt zenei tevékenységekben, maguk is kezdeményeznek,
- ❖ önállóan is mernek énekelni, és ezt mozgással összekapcsolni, figyelemmel hallgatják a más által előadott zeneműveket, egyedül is énekelnek,
- ❖ felismerik a dallamot dúdolásról, dallammotívumokat is vissza tudnak énekelni, helyes testtartással, kézfogással játsszák a körjátékokat,
- ❖ megismerkednek néhány ritmushangszerrel és használják is,

- ❖ felismerik a zenei fogalompárokat, képesek az egyenletes lüktetés és ritmus megkülönböztetett hangoztatására,
- ❖ hitük megvallásaként szívesen énekelnek egyházi énekeket.

5.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására teremt lehetőséget.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi- plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér- forma és színeképzeinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A gyermekek alkotásai az ő belső világukról adnak képet, belső világukból fakadnak. Rajzolás, mintázás, kézimunka során maga a tevékenység és ennek öröme a lényeges. A tevékenység során szereznek tapasztalatot a gyermekek. Gazdagodik szín- és formaviláguk, térbeli tájékozódásuk biztosabbá válik. Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér és a változatos eszközök meglétével biztosítottak.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka célja

Fontos célunk: Az alkotás örömének megtapasztaltatása, a térbeli tájékozódó képesség fejlesztése, a szín- és formavilág gazdagítása. Az érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt. vizuális jelek:

pont, vonal, folt, színek, formák megismertetése. A kézmozgások finomításával felkészíteni a gyermekeket az iskolára.

További célok:

- ❖ a gyermeki élmény, fantáziavilág képi megjelenítése a különböző eszközök segítségével, a szép iránti nyitottság, igényesség, esztétikai érzékenység alakítása,
- ❖ a vizuális észlelés, képzelet, emlékezet fejlesztése,
- ❖ érdeklődés felkeltése az ábrázoló tevékenységek
- ❖ önkifejezésre ösztönözni a gyermekeket.

Feladatok :

- ❖ vizuális tevékenységei alapján lehetőségünk adódik a gyermeki érzelmek mélyebb megismerésére,
- ❖ érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt, szokásrendszer alakítása,
- ❖ különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése, az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés
- ❖ esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása, vallásos témák megjelenítése,
- ❖ térbeli tájékozódás, szín- és formavilág gazdagítása, a finommotorika fejlesztése,
- ❖ érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban, műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel,
- ❖ a tevékenység iránti vágy felkeltése,
- ❖ tevékenységbe ágyazott tapasztalatszerzés biztosítása, anyagok, eszközök tulajdonságainak megismerése,
- ❖ az elsajátított technikák által a napi élet gazdagítása (pl. játékokhoz kiegészítők készítése környezetünk díszítése)
- ❖ kreativitás, önkifejezés, kezűgyesség fejlesztése.

Népi kismesterségek óvodások számára megtanítható technikái: szövés, fonás, körmöcskészás,

agyagozás, csuhé, szalma, gyékény, festés, gyöngyfüzés, gyöngyszövés, tojásírókázás, mézeskalács cukormázás írókázása. Mindezen technikák alkalmazása, gyakorlása közben a népszokások megismerése, felelevenítése, és a szépérzék fejlesztése. Beszélgetünk az ünnepekről és hétköznapiokról, az ezekhez kötődő néphagyományokról.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

- biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges eszközöket,
- figyelemmel kísérjük, és állandó jelenlétünkkel ellenőrizzük a tevékenységeket,
- megtanítjuk az eszközök balesetmentes használatát, teret biztosítunk a gyerekek fantáziájának szabad működésére, önkifejezésére,
- differenciáltan értékelünk – dicséret, ötletadás, bátorítás, buzdítás, a gyermekek bevonásával döntünk az elkészült alkotások felhasználásáról.

A fejlődés várható eredménye :

- ❖ gyermekeink szívesen rajzolnak, mintáznak, kézimunkáznak,
- ❖ a napi gyakorlás során fejlődik belső világuk, személyiségük érettebbé válik, gyönyörködni tudnak az esztétikus alkotásokban,
- ❖ ceruzafogásuk helyes, színhasználatuk változatos, gazdag, kifejezik értékítéleteiket.

5.6 Mozgás

A Teremtéstörténet szerint, az Úristennek külön gondja volt arra, hogy a testet szépnek és jónak alkossa. A keresztény nevelés a múltban is, ma is fontosnak tartja a testi nevelést. Az emberi test eszköz az életfeladatok teljesítésére, az embernek társai segítésére, s hogy jobb eszköz legyen, szükséges az edzés, az egészségvédelem.

A mozgás, a gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetet megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális

személyiségfejlődéshez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

A mozgásfejlesztés célja és feladatai

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hat a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A mozgás az egész óvodáskorban meghatározó szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlesztésében, fejlődésében. Egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk a mozgásra az óvodai nevelés minden napján.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapi mozgás, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermek testi képességeit (erő, ügyesség,

gyorsaság, állóképesség, figyelem, fegyelem, kitartás, együttműködés, önállóság, szabálytudat, feladattartás), fontos szerepük van az egészséges életmódra nevelésben és az egészségmegőrzésben.

Feladatunk, hogy a gyermekek elsajátítsák a természetes mozgások elemeit (járás, futás, kúszás mászás), ismerjenek és gyakoroljanak gimnasztikai rendgyakorlatokat.

Feladatunk a változatos eszközök és kézi szerek alkalmazásával fejleszteni a gyermekek ügyességét, kitartását, koncentráció-képességét, pontos, esztétikus mozgás kivitelezését, térben, időben való látását, izomzatát.

A mozgás fő feladatai :

- ❖ mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján, baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával,
- ❖ erkölcsi nevelés,
- ❖ egészséges életmód kialakítása, tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn is,
- ❖ mozgásos játékok beépítése, testi képességek fejlesztése,
- ❖ önbizalom erősítése, változatos eszközök alkalmazása,
- ❖ nagymozgás és finommotorika fejlesztése,
- ❖ fegyelmezett mozgás elősegítése,
- ❖ harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- ❖ tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba,
- ❖ légző-, keringési-, csont-, és izomrendszer teljesítőképességének növelése

- ❖ a gyermek természetes mozgásainak fejlesztése (járás, futás, egyensúlyozás, függés, ugrás, támasz, dobás, kúszás, csúszás, mászás) mozgástapasztalatainak bővülése által,
- ❖ a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése,
- ❖ a rendszeres mozgással egészséges életmódra nevelés, egészséges életvitel kialakítása, mozgástapasztalataik bővítése sok gyakorlással, mozgáskészségeik fejlesztése,
- ❖ tudatos mozgásfejlesztés
- ❖ mozgásos játékok beépítése,
- ❖ testi képességek fejlesztése,

- ❖ önbizalom erősítése,
- ❖ változatos eszközök alkalmazása,
- ❖ nagymozgás és finommotorika fejlesztése,
- ❖ fegyelmezett mozgás elősegítése, harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- ❖ tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba,
- ❖ a gyermek természetes mozgásainak fejlesztése (járás, futás, egyensúlyozás, függés, ugrás, támasz, dobás, kúszás, csúszás, mászás) mozgástapasztalatainak bővülése által,
- ❖ a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése,
- ❖ a rendszeres mozgással egészséges életmódra nevelés, egészséges életvitel kialakítása, mozgástapasztalataik bővítése sok gyakorlással, mozgáskészségeik fejlesztése,
- ❖ az akaraterő, kitartás kialakítása.

A mozgásfejlesztés a szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása közben, valamint a tanulási tevékenységek során történik.

Módszerünk, eszközeink: Mozgásfejlesztést segítő eszközeinket folyamatosan bővítjük, (TSMT eszközök is) céljainkhoz, az adódó igényekhez mérten. Az óvoda eszközeit figyelembe véve a pedagógus szabadsággal rendelkezik az eszközválasztásban.

A mozgásfejlesztés a nagymozgásoktól a finom motorikus tevékenységekig az egész személyiség fejlődését segíti, alakítja a szociális képességeket, kedvezően befolyásolja az értelmi fejlődést. A mozgás az egész életet átszövi, a testnevelés mellett a játékot, a környezeti nevelést, a művészeti nevelési területeket, a gondozási tevékenységeket.

A mozgásfejlesztés tartalma:

Szabad mozgás

A gyermekek belső késztetés hatására örömmel mozognak. Erre minden nap a csoportszobában, tornateremben és az udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk a számukra. Az udvaron gyakorolhatják a természetes mozgásokat: mászások, fogócska, bújócska, labdajátékok,

sporteszközökkel való játékok.

A megismert mozgásformák többszöri ismételése erősíti a gyermekek önbizalmát, mozdulataik céltudatosabbá válnak, tapasztalatokat szereznek mozdulataik következményéről. A dalos- és mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek mozgását, alakul ritmusérzékük, különböző térformákat ismernek meg.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Ebből fakadóan fontos, hogy mindenki számára megtaláljuk az egészséges terhelést.

Szervezett mozgás

A szervezett mozgáson belül megkülönböztetünk napi néhány perces mozgást, és napi szinten megvalósuló hosszabb időtartamú sportfoglalkozás keretén belül szervezett mozgást.

A játékot, a játékoságot alapvető eszközként alkalmazzuk. A csoport általános fejlettségét, fejlődését mindig figyelembe vesszük a tervezés során. A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolhatják a különböző mozgásformákat. Differenciált feladatokkal minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

A szervezett mozgás tartalmát szintén a természetes mozgások és a mozgásos játékok alkotják:

- járás és futásgyakorlatok (különböző irányokban és alakzatokban szerep, vagy utánozójáték formájában kézi szerrel is),
- gimnasztikai gyakorlatok (különböző testhelyzetek: állások, ülések, fekvések, kartartások, kar-, törzs-, lábgyakorlatok kézi szerrel is),
- támaszgyakorlatok (bújás, mászás, csúszás, gurulás),
- oldaliság gyakorlásaegyensúlyérzék fejlesztése
- koordinációs képességfejlesztése
- keresztcsatornák fejlesztése
- észlelés fejlesztése
- finommotorika fejlesztés
- az eltérő szükségletű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítése, mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése

- dobások (magas, mély, távol),
- mozgásos játékok (futó-, fogó- és versenyjátékok).

Mindennapos mozgás

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket figyelembe véve, minden gyerek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

Naponta ismétlődik a napirendbe illesztve. Alapját elsősorban a mozgásos játékok adják kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlatsorral. A testmozgás helyszínei lehetnek a tornaterem, csoportszoba és az udvar. A kötelező mozgás tevékenység végzésekor tornacipőt, kényelmes, hosszú nadrágot és pólót viselnek a gyerekek a kötetlen alkalmakkor az óvodai ruhát viselik.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A mozgásfejlesztés alapja a gyermekek mozgásának, testi képességeinek, mozgásigényének megismerése, a testtudat fejlesztése.

Az önkéntes, szabadon választható játék feltételeinek biztosításánál a következőkre ügyelünk: biztonságos helyszínek, eszközök, megfelelő nagyságú tér biztosítása, egymás testi épségének óvása.

A szervezett mozgás elemeit tudatosan építjük egymásra, a fokozatosság, az életkori sajátosságok és az egyéni bánásmód elvének figyelembevételével.

A szervezett mozgás feltételeinek és folyamatának biztosítása során a legfontosabb feladataink:

- ❖ részletekre kiterjedő alapos szervezés, szellőztetés, érthető, szakszerű utasítások, a pozitív ráhatás elvének érvényesítése, a gyermekek eltérő mozgásfejlettségi szintjének figyelembevétele,
- ❖ az óvodapedagógus példamutatása, az esztétikus és harmonikus mozgás kialakítása érdekében,
- ❖ a játékosság hangsúlyozása, a szorongások, gátlások oldását segítségadással, biztatással, dicsérettel,
- ❖ rendszeres mozgással az egészséges életvitel kialakítása, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése, a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése,

- ❖ a gyermekek helyes testtartásának kialakítása érdekében mezítlábas torna, gerinc- és lábboltozat javító torna gyakori alkalmazása.

A fejlődés várható eredménye

- ❖ a gyermekek szívesen mozognak, mozgásuk összerendezetté válik, folyamatosan fejlődik finommozgásuk, egyensúlyérzékük,
- ❖ minden nap aktívan végzik a mozgásos tevékenységeket,
- ❖ alkalmazkodnak a járások, gimnasztikai gyakorlatok üteméhez, azutasításokat képességeikhez mértén pontosan igyekeznek végrehajtani.

5.7.A külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal

Legfontosabb célunk: A gyermekek érdeklődésének felkeltése a természeti jelenségek iránt élmények segítségével, ami elvezeti őket az élő és élettelen környezetük megismeréséhez, az összefüggések felfedezéséhez. Így bővíthetjük fokozatosan ismereteiket. A teremtett világ és az ember által épített világ megismerése során fejlődik a környezettudatos gondolkodása.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, és tér viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében nagyobb hangsúlyt fektetve a fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A környezettudatos nevelés célja:

- ❖ a környezeti és az egészségnevelési értékek kialakításához beépülő szokás- és szabályrendszer, érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi értékek megalapozása,
- ❖ ökológiai szemléletmód alakítása, a szűkebb és tágabb környezetükben jól tájékozódó, védő, óvó, a szépre fogékony gyermekek nevelése,
- ❖ tapasztalatokon alapuló kreatív, interaktív környezeti nevelés.

A környezeti nevelés fő területei:

- ❖ környezettudatos nevelés,
- ❖ természetvédelem,
- ❖ a természetvédelemhez és a teremtet világ megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,
- ❖ a környezettudatos magatartás megalapozása.

Tartalma

- ❖ az élményszerző séták, kirándulások szervezésével a közvetlen környezeti értékek megismerése, őrzése, természetvédelmi feladatok végzése,
- ❖ a környezettel, természettel kapcsolatos témák feldolgozása projekteken, környezettudatos életmód megalapozása,
- ❖ személyes higiéné elsajátíttatása,
- ❖ egészséges étkezési szokások megalapozása, kialakítása,
- ❖ fenntarthatóságra nevelés az óvodapedagógusok példamutatásával, mintaközvetítésével, csoportszobák, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztaságának megóvása,
- ❖ külső és belső környezetünk szépítése, folyamatos gondozása, fák-bokrok ültetése, fejlődésük figyelemmel kísérése, madarak életének megfigyelése,
- ❖ az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek képesek önállóan tisztálkodni, öltözködni, rendezettek, ápoltak.
- ❖ Önállóan, esztétikusan terítenek, kulturáltan étkeznek, az evőeszközöket rendeltetésszerűen használják.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés célja

Környezetünk mennyiségi és formai összefüggéseinek tükrében:

- a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok felismerése.
- a természeti és társadalmi környezetről minél több érzékszervvel történő tapasztalatszerzés biztosítása a gyermekek számára,
- a gyermeket körülvevő környezet (hazai táj, szokások, tárgyi kultúra, lakókörnyezet, növények, állatok, stb.) megismertetése, megszerettetése és annak megóvására nevelés,
- a teremtet világ szépségeire való rácsodálkozás Isten szeretetének látható jelein keresztül, az emberi felelősségérzet megalapozása, az élet tiszteletére nevelés,
- a gyermekeket a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába juttatni és elérni, hogy azokat a tevékenységeikben alkalmazzák – játékos formában, cselekvéses tanulás útján.

A külső világ tevékeny megismerésének feladata

- ❖ rácsodálkozás a teremtet világ szépségeire, annak megismerése, megszeretése és védelme (öröm, hála),
- ❖ életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése,
- ❖ ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése,
- ❖ ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával,
- ❖ megfigyelő séták, kirándulások szervezése,
- ❖ ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok), a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése,
- ❖ a környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés, környezettudatos magatartás alapozása, alakítása,
- ❖ a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- ❖ az önálló véleményalkítás, döntésképeség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

- ❖ ismerkedés épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal, ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal,
- ❖ részvétel egyházi ünnepeken,
- ❖ matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben, téri tájékozódás alakítása,
- ❖ mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás, ítéletalkotás és mennyiségszemlélet alakítása, segítése

Az óvoda által szervezett programok, kirándulások segítik a környezettudatos magatartás kialakítását, formálását.

A közös tevékenységek során tudatosítjuk a gyermekekben:

- ❖ a növény- és állatvédelem és gondozás jelentőségét
- ❖ a hulladékok szelektív összegyűjtésének, a természetes anyagok használatának környezet- és egészségkímélő szerepét
- ❖ az újrahasznosítás fontosságát
- ❖ a környező világ megismerésénél a fokozatosság elvét
- ❖ a szabad természet közvetlen tapasztalatszerzésén alapuló megfigyelését
- ❖ a természetszerető és környezetbarát életmód, az élő és élettelen világ megismerésének jelentőségét

Teremtésvédelmi nevelés és néphagyomány-ápolás

Célunk, hogy ismerjék meg és gyakorolják a társadalmi együttélés viselkedési szokásait,

óvják egészségüket. A névnapok megünneplése során ismerjék meg a szülőföld, a vallási-, és néphagyományok, szokások értékeit.

Szeressék természeti és társadalmi környezetüket, tudjanak gyönyörködni a környezetük, a teremtett világ gazdagságában, harmonikus szépségében. Célunk a környezetikultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítása. Tudjanak rácsodálkozni a teremtett világ szépségeire, miközben az Isten iránti szeretet és hála érzése formálódik, erősödik bennük.

Az egész év munkája az évszakok váltakozására és a népi hagyományokra kell, hogy épüljön. A néphagyományon keresztül megismerik szülőföldjük hagyományait, szokásait. Ezeken keresztül találkoznak munkafolyamatokkal és munkaeszközökkel. (Szület, Luca búza ültetés, vetés, aratás.)

A népi kismesterségek kipróbálása közben tapasztalatokat és ismereteket szereznek a természetes anyagokról, mint például a gyapjú, agyag, viasz, csuhé. Arra törekszünk, hogy ismerjék meg lakóhelyük hagyományait is, hogy kialakuljon bennük a szülőföldükhöz való kötődés. Fontos feladatunk a környezettudatos magatartásra nevelés, a teremtés védelmére és óvására nevelés, különböző játéktevékenységeken keresztül.

Óvjuk és tápláljuk a gyermekekben rejlő ösztönös csodálkozni tudást. Tudatosan keressük és velük éljük át az örömet, a test örömeiben (finom étel, ital, hintázás, simogató tavaszi napsütés, virágillat, stb.), a társaikkal való kapcsolatban, a környező világ szépségeiben, az ajándékozásban. „Azt az örömet, mely az ég felé tartja kapuit és a boldog istengyermezség felé vezet.” (Eva Petrik)

Az óvodás korú gyermek kitágult, csodálkozó szemmel néz az őt körülvevő világba. Minden érdekli, mindent tudni akar. A gyermeknek ez a természetében gyökerező nyitottsága fogékonnyá teszi őt a teremtés csodái iránt.

Ha a gyermek rövid pillanatokra képes elcsodálkozni, akkor képes lesz ámuló csodálatát egy virágra, egy lepkére, a Holdra, stb., mint érdeklődésének közvetlen tárgyára irányítani. Ilyen pillanatokban lehet neki Istent megnevezni.

Tartalma

A gyermekek sokoldalú tapasztalatszerzését helyszíni és csoportszobai tevékenységekkel gyakori sétákkal és kirándulásokkal biztosítjuk. Udvarunkon kertészkedünk, részt veszünk környezetünk szépítésében, alakításában. Gyakorolják az egyszerűbb kerti munkákat, megismerik a különböző növények neveit (gyógynövények, fűszernövények, virágok), jellemzőit, láthatják munkájuk eredményét. Elsajátítják a biztonságos eszközhasználatot, növekszik önbizalmuk, megszeretik és óvják a természetet. Gyűjtjük a növények terméseit és egyéb részeit, (levél, virág, mag), a különböző tevékenységek során felhasználjuk azokat. Gyógynövényeinket megszárazítjuk (menta, citromfű) és teát készítünk belőle. Hálát adunk a természet sokszínűségéért.

A környezet megismerése során sok lehetőség adódik a matematikai kompetenciák fejlesztésére. Összehasonlításokat végezhetünk mennyiség, forma, szín, súly, méret, stb. alapján, válogathatunk, csoportosíthatunk.

A gyermekek megismerik a térirányokat, a névutókat, számlálnak, sorba rendeznek. A szabad játék

során is számtalan matematikai tapasztalatot szerezhetnek.

Saját tapasztalatszerzésük útján megismerkednek a magasság, a szélesség, a hosszúság, az egyensúly, az alátámasztás, a sorminta fogalmaival ezek jelentésével, színek kombinációkkal.

A szabályjáték során is számtalan alkalom kínálkozik a matematikai tapasztalatszerzésre: számlálás, párosítás, összehasonlítás, szín-és formaazonosítás, lépések logikája, rész-egész viszonya, stb..

Fejlesztjük a gyermekek képi és nyelvi gondolkodását, szabálytudatát, rávezetjük őket az ok-okozati összefüggésekre.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A 3-7 éves korosztályra a nagyfokú kíváncsiság, a környezeti hatásokra és ingerekre való nyitottság jellemző. Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink sokoldalú érdeklődését fenntartsuk és bővítsük, fogékony és gazdag ismeretanyaggal rendelkező gyermekeket nevelve. Mindezt az érzelmi nevelés segítségével valósítjuk meg.

Az óvodáskorú gyermek sokat kérdez, kutatja a világ dolgainak okait, összefüggéseit. Válaszaink alkalmazkodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, de mindig az igazságot tartalmazzák.

Példát állítunk a gyermekek elé a környezetünkhöz fűződő szoros kötődés, a hazaszeretet, az élet tisztelete és a természetvédelem terén.

A fejlődés várható eredménye

- ❖ óvodásaink ismerik az évszakok jellemzőit, meglátják a bennük rejlő szépséget,
- ❖ az ismertebb állatok, növények nevét, jellemző tulajdonságait felsorolják, tapasztalatokkal rendelkeznek azok életkörülményeiről,
- ❖ ismerik testük részeit, azok funkcióit,
- ❖ ismernek sokféle közlekedési eszközt, s a gyalogos közlekedés szabályait,

- ❖ szeretik és védik élő-és tárgyi környezetüket, részt vesznek azok formálásában, tisztelik az Istentől kapott életet,
- ❖ gyermekeink belső igénye a természeti és társadalmi környezetben való kulturált viselkedés.

5.8. Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek helye a nevelés folyamatában

A munka iránti tisztelet megalapozása, az eredmények megbecsülése.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység, az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt vagy értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítás pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges folyamatos, konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelés.

A gyermekmunka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelesség és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyerekek a játékok során a felnőttektől látott munkatevékenységeket utánozzák.

A munkának mindig konkrét célja van, elvégzését külső szükségesség indokolja, a gyermektől felelősséget kíván.

Feladatok:

Egyes munkafajták fokozatos bevezetése. Megtanítani a gyermekeket az elkezdett munka befejezésére.

- ❖ az önkiszolgálás
- ❖ öltözködés,
- ❖ testápolási teendők,
- ❖ étkezéssel kapcsolatos tevékenységek,
- ❖ a közösség érdekében végzett munka, a naposi tevékenység,
- ❖ a csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok,
- ❖ az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások,
- ❖ a környezet rendjének biztosítása,
- ❖ segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek,
- ❖ egyéb megbízatások teljesítése, az évszakoknak megfelelő tevékenységek a csoportszobában, az udvaron, az óvoda környezetében.

A munka a nevelés fontos eszköze, mivel végzése közben:

- a gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szerezhetnek környezetükről,
- megértik a munka fontosságát és hasznosságát, megtanulják becsülni eredményét,
- formálódnak és pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességeik (eszközök és szerszámok használata, részmozzanatok gyakorlása),
- fejlődik a gyermekek kitartása, felelősségérzete, önértékelése kötelességtudata,
- erősödik a közösséghez tartozás érzése, a gyermekek segítőkésszé válnak.

A tevékenység tartalma

A gyermekek önkiszolgáló munkáját a gondozás fejezetében fejtettük ki részletesen, a közösségért végzett munkát az alábbi egységekre tagoljuk:

Naposi munka

A naposság feladattudatot, figyelemösszpontosítást igényel, ezért csak középső csoporttól kerül bevezetésre. A gyerekek a saját asztaluknál ülő társaiknak terítenek, töltenek, étkezés végén leszedik a terítéket, valamint a kezdeményezések szervezésében, illetve teremrendezési feladatokban és az udvari játékok rendjének ellenőrzésében vesznek részt. Ezen feladatok részmozzanatait fokozatosan gyakoroltatjuk, s a gyermekek kezdetben önként vállalkozhatnak a tevékenység elvégzésére. Akinek nincs kedve, vagy bátortalan, annak tevőleges vagy szóbeli

segítséget, irányítást, bátorítást adunk. Vonzó kellékekkel motiváljuk óvodásainkat (napos kötény és –tábla a gyermekek jelével).

Alkalomszerű munkák

E munkák egy része minden nap szükséges (rendrakás, papírhulladék összeszedése stb.), más része viszont esetleges, alkalomszerű (pl. ajándékkészítés, kisebb megbízatások teljesítése, csoportszoba díszítése).

Az aktív, magabiztos gyermekek gyakran és szívesen vállalnak feladatokat, de figyelünk arra, hogy ne szorítsák háttérbe társaikat.

A bátortalanabbakat sok biztatással, dicsérettel, a munkától húzódozókat pedig állandó ösztönzéssel serkentjük. Szívesen alkalmazzuk a közösség előtti dicséret módszerét, mert ez ösztönzőleg hat a többi gyermekre is.

Amennyiben lehetséges, kikérjük és megvalósítjuk a gyermekek ötleteit, javaslatait egy-egy teendő kapcsán. Ezáltal is éreztetjük velük, hogy a közösség aktív tagjai.

Az 5-7 évesek olyan megbízatásokat is kapnak, melyek otthoni teendőket igényelnek (pl. termések, képek gyűjtése, különböző témákban tárgyak behozatala), ezáltal is felkészítjük őket az iskolában elvárható kötelességtudat alapszintjére.

Növény- és állatgondozás

Az óvodai nevelés során a gyermekek megismerik az állatok és növények életfeltételeit, tapasztalják az emberi gondoskodás fontosságát, megértik az ok-okozati összefüggéseket.

A munkára nevelés keretében a növények, állatok óvását, szükségleteik biztosítását sajátítják el óvodásaink: a csoportszobai növények öntözésében, a kerti növények gondozásában, locsolásában, gyomtalanításában vehetnek részt. Az ehhez szükséges gyermekméretű szerszámokat biztosítjuk számukra, azok használatát bemutatjuk, gyakoroljuk. A balesetek elkerülésére nagy gondot fordítunk (magyarázat, folyamatos figyelemmel kísérés, szerszámok rendszeres ellenőrzése).

A növényápolás, kerti munka sikerélményt okoz, mert az esztétikus kert látványa, a fejlődő növények tükrözik a munka eredményességét. A közösen végzett munka összekovácsolja a csoportot, gazdagodik érzelmi életük, jobban kötődnek óvodájukhoz. Új tevékenységeket, mozdulatokat ismernek meg és sajátítanak el.

Egyéb, az évszaknak megfelelő tevékenységek

Az évszakhoz kötődő időszakos munkákba bevonjuk a gyermekeket: lehullott falevél gereblyézése, a levágott fű összegyűjtése, termések, virágok gyűjtése az élősarokba.

Az óvodakertben és környékén megjelenő madarak számára télen élelmet biztosítunk, nyáron pedig itatóhelyet teremtünk. Közben lehetőségünk nyílik a madarak külsejének, életmódjának, mozgásának, hangjának megismerésére. Az óvoda udvarán kialakított veteményeskert és szőlőlugas folyamatos munkalehetőség a gyermekek számára. A gyerekek megismerkednek egyes munkafolyamatokkal (pld. veteményezéskor: kapálás, ásás, ültetés, locsolás, szőlő metszés és kötözés)

Önkiszolgálás:

Idetartoznak a testápolással kapcsolatos teendők (érdemes mosdófelelőst választani, így a gyerekeket is bevonjuk a dajka néni és óvó néni feladatába), az öltözködés (nagyok ösztönzése, hogy a kisebbeket segítsék, ha ők elkészültek), az étkezéssel kapcsolatos munkálatok

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Óvodáskorban fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket munkavégzésre, sok dicsérettel és biztatással motiváljuk őket.

Feladatunk, hogy biztosítsuk a munkához szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt munkaléggörte, megfelelő időtartamot. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egyes munkák mozzanatait, azok sorrendiségét.

Az egyéni bánásmód elve alapján olyan feladatokkal bízunk meg a gyermekeket, melyek elvégzésére önállóan, vagy kisebb segítséggel képesek. A megbízás teljesítését mindig dicsérettel jutalmazunk. Amire a gyermek képes, azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk. Ezzel növeljük önbizalmukat, formáljuk önállóságukat. A szülőket is erre ösztönözzük, mert nevelőmunkánk csak azonos elvárások esetén lehet sikeres.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos, pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A fejlődés várható eredménye

Óvodáskor végére a gyermekek várhatóan:

- ❖ önállóan végzik a már jól ismert munkákat,
- ❖ képességeiknek megfelelően teljesítik a kisebb megbízásokat

- ❖ megbecsülik saját maguk és mások munkáját,
- ❖ formálódik kötelességtudatuk, fejlődik kitartásuk, segítőkészségük.

5.9 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. A tevékenységekben megvalósuló tanulás a gyermek teljes fejlesztését, személyiségét támogatja. Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzós, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben, párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése. Az óvodáskorú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi.

Sok tapasztalatszerzésre van szüksége, és erre lehetőséget nyújtunk a mindennapok során.

Célunk: Felkelteni az érdeklődést a környezet formai, alaki, mennyiségi, téri és síkbeli viszonyai iránt. Ezzel fejleszteni akarjuk a gyermekek kognitív képességeit, logikai gondolkodását, koncentrációs képességét, elvont gondolkodását, formák tulajdonságainak megfigyelését, hasonlóságok, különbözőségek megnevezését, monotónia tűrését stb.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak erősítése, képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely első sorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésben valósul meg.

A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye érdeklődővé teszi, így válik nyitottá, probléma iránt érzékennyé a gyermek.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, a felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- ❖ az utánzós minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás,
- ❖ szokások alakítása, élményt nyújtó alkalmak,
- ❖ együttlétek, közös programok,

- ❖ a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- ❖ a játékos, cselekvéses tanulás,
- ❖ a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- ❖ az óvodapedagógus által irányított megfigyelés,
- ❖ tapasztalatszerzés, felfedezés, a gyakorlati problémamegoldás.

A tanulási folyamat során lehetőségük van a próbálkozásra, tévedésre, tévedések utáni újrakezdésre, hibák javítására. Így válnak képessé arra, hogy a váratlan élethelyzetekkel megbirkózzanak és egyre több örömet leljenek az önfejlesztő tanulásban.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. Törekednie kell a komplexitásra, mert a gyermek a környezetet, a világot komplex módon ismeri meg és fogadja be.

A tanulás a gyermek világképének alakulását is befolyásolja. Ebben az életkorban nyitottak az őket ért benyomásokra minden területen. Minden esetben figyelembe vesszük a gyermekek képességeit, és ezáltal fejlesztjük érzékelésüket, észlelésüket, emlékezetüket, figyelmüket, képzeletüket, gondolkodásukat.

A beszéd és a kommunikáció nagyon fontos eleme a tanulási folyamatnak: beszédre ösztönző közeg kialakítása, meghallgatás, meghallgattatásra nevelés, erkölcsi értékhordozás.

A beszédfigyelem javítása, a sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálását minden esetben verbális megerősítés kíséri.

Kiemelt kompetenciák fejlesztése a tanulás folyamatában:

- érzelmek közvetítése által,
- a kezdeményezésre motiválás során,
- az interaktivitás az együttlétekben,
- a gyermekek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben való megsegítése,
- az óvodapedagógus kellő mértékű és minőségű segítségadása, illetve a gyermekek önállóságának fejlesztése.

Feladat

- ❖ a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás,

- ❖ a vizuális, akusztikus, kinesztetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el,
- ❖ építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire,
- ❖ jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- ❖ fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése,
- ❖ megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása, a gyermekek kompetenciájának fejlesztése,
- ❖ a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges,
- ❖ tehetség észlelése esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges,
- ❖ az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A tudatos nevelőmunkához elengedhetetlen a gyermekek elfogadása, megszeretése és a személyiségük megismerése. Feladatunk: Megteremteni a megfelelő háttérrel a mélyreható, hatásos értelmi neveléshez. Ebben a korban különösen fontos a tudás játékba ágyazott átadása. Csak ezen keresztül képesek megismerni a gyermekek környezetük formai, alaki menynyiségi, térbeli és síkbeli viszonyait. A különböző tevékenységekkel összekapcsolva könnyen elsajátíthatják a megfelelő téri tájékozódást, környezetükben, csoportszobájukban, otthonukban.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek ne csak térben, hanem síkban is jól tájékozódjanak, mert ez az alap az iskolai tanulásban.

Feladatunk, hogy a tanulás hatására a gyermekek tapasztalatai rendeződjenek: érzékelésük észlelésük, megfigyelésük pontosabb, figyelmük tartósabb, emlékezetük, fantáziájuk gazdagabb legyen. A gyermekeket a kíváncsiság, az óvónőhöz fűződő kapcsolat, a problémahelyzet és az önállóság motiválja a feladat megoldására.

A pedagógus feladata odafigyelni a gyermek vizuális, akusztikai, kinesztetikus észlelés-, és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítására. Az egyéni adottságokat az optimális terhelhetőséggel és a motiválással próbálja fejleszteni, bővíteni. Az így szerzett spontán tapasztalatokat és ismereteket egymásra épülve kell rendszereznie a gyermek gondolkodásában. Ezért, ha a tanulás akadályba ütközik vagy a tanulási folyamat megreked egy szinten, a gyermek fejlődési üteméhez igazodó egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges. Az óvónő feladata biztosítani ezt, vagy csoporton belül, vagy pedig egy szakember bevonásával, a szülővel egyeztetve.

A testi- lelki fejlődés folyamatának nyomon követését és a további tennivalók megszervezését a csoportnaplóban tervezzük, és egyénenként személyiséglapot vezetünk.

A gyermekeknél tapasztalt részképesség hiányokat, lemaradásokat egyéni fejlesztés során pótoljuk. Minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítunk a felzárkózásra, fejlődésre.

A tehetséggondozás nagy figyelmet és szakértelmet kívánó feladat. Ilyen esetben a szülőkkel való együttműködés kiemelt jelentőségű.

A tanulási tevékenység során eljut a gyermek arra a szintre, hogy feladatai megoldása során kitartóvá válik, egyre több időt tölt ezekben a tevékenységekben és örömet leli a felfedezésekben.

A fejlődés várható eredménye

- ❖ a gyermeket a pozitív értékelés segíti a tevékenységekben megvalósuló tanulásban,
- ❖ fejlődik a gyermek kreativitás, cselekvő aktivitása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához szükséges fejlettségi szintet.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Feladatok:

- ❖ figyelembe vesszük az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet,
- ❖ az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális értettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához,
- ❖ a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi

szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség),

- ❖ a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevetés és figyelem megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről),
- ❖ a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte),

A 3 éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A testileg fejlett gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészséges gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődéssel készül az iskolára. Folyamatosan fejlődnek a tanuláshoz szükséges képességei. Érzékelése és észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának. Megjelenik a munka alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma: terjedelme, könnyebbé válik megosztása és átvitele.

Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára is érthetően, életkorának megfelelő tempóban, megfelelő hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetnek, végig tudja hallgatni és megérteni mások beszédét. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, ismeri nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, a környezetében élő állatokat, ismeri a gyalogos közlekedés szabályait. Felismeri az időjárás és az öltözködés közti összefüggést. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismerete van.

Az óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára. Kész az együttműködésre, a

kapcsolatteremtésre. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni. Feladattudata kialakulóban van.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelés célja, feladata az egész gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Óvodánkban a tanulás a keresztény ünnepek - jeles napok -megélésével történik, amelyben tetszőleges idő fordítható egy-egy témára, a természeti és társadalmi környezet megismerésére, és a hozzá tartozó játéokra, irodalomra, ének-zenére, a vizuális-, és hitre nevelésre. a közös, állandó elemek mellett, minden időben és csoportonként változhat a nevelők és a gyermekek pillanatnyi hangulata, viselkedése és felkészültsége szerint. A fejlesztés tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása. Az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékelése segíti a gyermek tevékenységben megvalósuló tanulását.

A tanulás folyamatában a gyermekeket egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladatadással készítjük sokféle tevékenységre. A játékoság a tanulás egész folyamatában érvényesül. Ezért a nevelő gyakran egyénileg, vagy mikrocsoportban foglalkozik a gyermekekkel, ezzel is több lehetőséget biztosítva a folyamatos játéklehetőségre.

Az óvodáskor végére elérendő fejlettség:

- **A testi fejlettség szintje:** Az életkorának megfelelő alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség kialakulása.

- **A lelki képességek szintje:** A gyermek lelkileg kiegyensúlyozott legyen, ismerje a viselkedés általános szabályait. Rendelkezzon a tanuláshoz szükséges képességekkel -szándékos bevetés, figyelem, megfelelő kommunikációval, elemi ismeretekkel önmagáról és a környezetéről.
- **Szociális képességek szintje:** A gyermek szociális érettsége a környezete és társai felé irányuló elfogadásban, a velük való együttműködési- és kapcsolatteremtésiképességében jelenik meg. Elsajátítja az alkalmazkodó képességet, a feladattudatkialakulóban van nála, és kezdenek kibontakozni az ismeretszerzési tevékenységekhez szükséges tulajdonságok.

Ha szükségesnek látjuk, külső szakember segítségét vesszük igénybe, a szülőbeleegyezésével. A különleges gondozásra jogosult gyermekek a fejlettségüknek megfelelő intézménybe kerülnek.

Így próbáljuk biztosítani a differenciált nevelést is.

Az óvodából az iskolába való átmenetet segíti az óvodai a nevelés:

- ❖ a képességek, készségek megalapozásával, fejlesztésével,
- ❖ a pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, kitartás, figyelem, fegyelem önállóság,
- ❖ szabálytudat, kommunikáció, együttműködés kialakításával,
- ❖ a tudás iránti vágy felkeltésével, szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozása

7. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

7.1. Gyermekvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem célja: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- ebből a veszélyeztetettek száma,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- családi környezet,
- rossz lakásviszonyok,
- egészségügyi okok,
- anyagi okok,
- nevelési hiányosságok,
- megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok
- családon kívüli környezet,
- munkanélküliség,
- váltakozó párkapcsolatok,
- hajléktalanok,
- önkényes lakásfoglalók,
- életvitel az utcán történik kéregetésre kényszerítés,
- életvitel az italboltban történik,
- pszichiátriai kezelés.

A jelzőrendszeri feladatot ellátó telephelyvezető gyermekvédelmi feladatai:

- az ismeretek birtokában megteszi a szükséges lépéseket,
- gondoskodik a balesetvédelem biztosításáról,
- segíti az óvodapedagógusok munkáját,
- munkáját megbízás alapján végzi,
- évente elkészíti a gyermekvédelmi programot, gyermekvédelmi ismereteit karbantartja, bővíti,
- rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal,
- szükség esetén családlátogatásokat szervez,
- megszervezi, lebonyolítja a szükséges támogatásokat,
- Kapcsolatot tart a szakszolgálatokkal,
- Gyermekjóléti Szolgálat,
- Nevelési Tanácsadó,
- Óvoda orvosa, védőnője,
- szakszolgálatok.

7.2.A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért óvodánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a veszélyeztetettségük megelőzésére, illetve megszüntetésére.

E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- ❖ kedvezményes ebéd biztosítása,
- ❖ javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
- ❖ mentálisan sérült gyermekek esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának

igénybevétele,

- ❖ a gyermekek jogainak fokozott védelme,
- ❖ rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel,
- ❖ a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének figyelemmel kísérése.

A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítésének formái:

- ❖ kedvezményes ebéd biztosítása,
- ❖ javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
- ❖ mentálisan sérült gyermekek esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
- ❖ a gyermekek jogainak fokozott védelme,
- ❖ rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel,
- ❖ a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

7.3.Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése, fejlesztése

Intézményünkben a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése a gyermekek egyéni szükségleteinek, és a jogszabályi előírások figyelembe vételével történik.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Intézményünk alapító okiratában nem szerepel a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges, amit óvodánkban nem tudunk biztosítani.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek nevelése

A különleges bánásmódot igénylő gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású

–az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő –
részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az
átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat.
Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a
tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a
sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. Nevelésük a pedagógia szakszolgálat szakértői
javaslata szerint történik.

Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

- ❖ A kiemelkedő képességű, kreatív gyermek felismerése, azonosítása személyiségének komplex fejlesztése az óvodapedagógia eszközeivel, a differenciálás és a gazdagítás módszereivel az óvodai tevékenységek keretében.
- ❖ A tehetségre utaló jegyek felismerése, a hatékony tehetségazonosítás érdekében. A gyermek személyiségének alapos megismerése, támogató, elfogadó érzelmi légkör biztosításával, a szabad önkifejezés lehetőségével.
- ❖ Az alulteljesítő gyermek tehetségének felismerése, az alulteljesítés okainak feltárása, önbizalmának, önértékelésének fejlesztése fejlesztő értékeléssel, sikerélmény biztosításával.
- ❖ A gyermek érdeklődési körének feltárása, kiszélesítése rugalmas napirenddel, inspiráló környezetet kialakításával, érdekes eszközök, tapasztalatszerzési lehetőségek, információk hozzáféréseinek biztosításával.
- ❖ A gyermek tevékenységi vágyának, kíváncsiságának, felkeltése, aktivizálása, kiemelkedő adottságainak, képességeinek, erősségeinek, gyengeségeinek megismerése, fejlesztése, változatos módszerek alkalmazásával, sokszínű komplex tevékenységek felkínálásával, a napi tevékenységek differenciált tervezésével.
- ❖ Gazdagító programok, tevékenységek megszervezése, megvalósítása, értékelése.
- ❖ A tevékenységek utáni elvonulás, regenerálódás lehetőségének biztosítása. Óvodán kívüli gazdagító lehetőségek, programok felkutatása, megszervezése.
- ❖ Szülők folyamatos tájékoztatása gyermekük fejlődéséről, az otthoni fejlesztés lehetőségeiről. A szülők részére folyamatos konzultációs lehetőség biztosítása a fejlesztést végző szakemberekkel (óvodapedagógus, óvodapszichológus, fejlesztőpedagógus, logopédus stb.)
- ❖ A tehetséget mutató gyermek számára egyéni fejlesztési terv készítése, a gyermek

Pedagógiai Program
Reménység Katolikus Általános Iskola és Óvoda

fejlődésének rögzítése, nyilvántartása, nyomon követése (Egyéni fejlődési napló, Csoportnapló)

- ❖ A tehetséggondozással kapcsolatos ismeretek, módszerek, eszközök megismerése, elsajátítása, képzéseken való részvétellel.

A tehetségazonosítás alkalmazott módszerei: általános megfigyelés tehetségdiagnosztikai mérések /pedagógiai, pszichológiai/ kreativitás, motiváció, intelligencia területén (Egyéni fejlődési napló)

Záró rendelkezések

A pedagógiai programot az intézmény nevelőtestülete felülvizsgálta, és módosította, a 2025. év augusztus hó 29. napján megtartott határozatképes értekezleten elfogadta.

Jelen pedagógiai program az intézmény fenntartójának, a Budapesti Katolikus Intézményfenntartó Központ jóváhagyásával lép hatályba, és a jóváhagyást követő tanévtől vezetjük be.

Módosítás csak a nevelőtestület elfogadásával és a fenntartó jóváhagyásával lehetséges.

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára elérhető, megtekinthető.

Egy-egy példánya a következő helyeken található meg.

- ❖ az iskola fenntartójánál
- ❖ az intézmény vezetőjénél és az igazgató-helyettesnél
- ❖ az iskola irattárában
- ❖ az iskola könyvtárában
- ❖ az iskola nevelőtestületi szobájában

Az intézmény pedagógiai programjának egy példányát az iskolai könyvtárban helyezzük el, ahol azt a szülők és a tanulók helyben olvasással, a könyvtár nyitva tartási ideje alatt szabadon megtekinthetik.

A pedagógiai programot az intézmény honlapján nyilvánosságra hozzuk.

A pedagógusok a szülők részére szülői értekezlet keretében, a tanulók részére osztályfőnöki órán ad tájékoztatást a pedagógiai programról.

A szülők a megelőző év végén, a honlapon, illetve az osztályfőnököktől tájékoztatást kapnak azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Budapest, 2025. szeptember 1.

Géczy Árpád

igazgató

